

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OBILOVINY

PROSINEC
2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ

Agrární komora ČR
Agrotest fyto, s.r.o. Kroměříž
Českomoravské sdružení organizací zemědělského zásobování a nákupu
Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)
Český statistický úřad (ČSÚ)
Ekonomický servis Ministerstva zemědělství
USA (USDA Economic Research Service)
Evropská komise (EK)
International Grain Council (IGC)
Ministerstvo financí České republiky
Ministerstvo zemědělství (MZe)
Official Journal of the European Union
Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)
Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD)
Podniky prvovýroby a zpracovatelského průmyslu
Státní rostlinolékařská správa (SRS)
Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)
Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)
Výzkumný ústav pивovarský a sladařský, a. s. (VÚPS)
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o..

Odbor rostlinných komodit MZe

Odpovědní odborní redaktoři:

Ing. František Kůst, MZe
Ing. Jana Potměšilová, MZe

Ředitel odboru:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

*Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím
a jejich odborným pracovníkům.*

Termín marketingový rok, který je ve zprávě používán,
začíná pro komoditu obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku.
Počáteční zásoby představují veškeré nespotřebované obilí na počátku marketingového roku
(tedy k 1. 7.) a konečné zásoby veškeré nespotřebované obilí na konci marketingového roku
(tedy k 30. 6. příštího kalendářního roku).

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-191-5, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OBILOVINY

PROSINEC
2014

OBSAH

Seznam zkratk	3
Úvod	4
Souhrn	4
Opatření na trhu obilovin ČR	6
1. Pravidla agrárního obchodu ČR	6
2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů	7
3. Zásahy SZIF platební agentury	8
4. Celní opatření platná po vstupu ČR do EU	9
5. Licenční politika	10
6. Daňová politika	11
7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám	11
8. Významná nařízení EU k společné organizaci trhu v odvětví obilovin	14
9. Harmonizované nebo nové normy vztahující se k obilovinám	15
10. Podpůrné programy pro rok 2014	18
11. Nepotravinářské využití obilovin	23
Mezinárodní trh s obilovinami	25
Trh s obilovinami v České republice	42
Obiloviny celkem	43
Pšenice	54
Žito	64
Ječmen	70
Oves	78
Kukuřice	83
Triticale	90
Ostatní obiloviny	93
Přílohy	95

SEZNAM ZKRATEK

CIF (c.i.f.)	Cost, Insurance, Freight = výlohy, pojistné, dopravné placeny. Prodávající platí přepravu zboží do místa určení včetně pojištění. Kupující nese výlohy od vyložení zboží v místě určení.
DG AGRI	Directorate General for Agriculture and Rural Development, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova
DG TAXUD	Directorate General Taxation and Customs Union, Generální ředitelství pro daně a celní unii
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	European Agricultural Guarantee and Guidance Fund, Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
EUR	Zkratka eura, společné měnové jednotky států Eurozóny
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations, Organizace OSN pro výživu a zemědělství
FOB (f.o.b.)	Free on Board = volně na palubu lodi. Prodávající hradí náklady až po naložení do dopravního prostředku na uvedeném místě
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade, Všeobecná dohoda o clech a obchodu
GMO	Geneticky modifikovaný organismus(-y)
IGC	International Grain Council, Mezinárodní rada pro obiloviny
IN	Intervenční nákup
MATIF	Marché a Terme International de France, Komoditní termínovaná burza ve Francii
MFN	Most favoured nation, tzv. doložka nejvyšších výhod, která znemožňuje, aby členské státy Světové obchodní organizace (WTO) proti sobě používaly diskriminující praktiky a aby všechny výhody, které získá jeden člen, se vztahovaly i na všechny ostatní. ČR je členem WTO od roku 1995
NK	Nařízení Komise (ES)
NR	Nařízení Rady (ES)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ONIC	Office National Interprofessionnel des Céréales, Národní úřad pro obiloviny
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
PRV	Program rozvoje venkova
SOT	Společná organizace trhu
SZP	Společná zemědělská politika
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
USD	Zkratka amerického dolaru, měnové jednotky USA
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA
WTO	World Trade Organization, Světová obchodní organizace

ÚVOD

Tato situační a výhledová zpráva Obiloviny z prosince 2014 navazuje na zprávu vydanou v prosinci 2013. Vychází z údajů dostupných do 31. 10. 2014, pokud není uvedeno jinak. V prvním oddílu je stručně popsána zemědělská politika ČR týkající se obilnářství, ve druhém aktuální stav zahraničního trhu s obilovinami s důrazem na sousední země a ve třetím situace v České republice. Součástí Situační a výhledové zprávy Obiloviny jsou přílohy, obsahující jednak podrobné údaje týkající se obilovin pro případnou další analytickou práci. Situační a výhledová zpráva Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v elektronické podobě na internetové adrese: www.eagri.cz.

SOUHRN

Na základě výsledků soupisu ploch osevů ČSÚ k 31. 5. 2014 dosáhla výměra všech obilovin pěstovaných pro sklizeň v roce 2013 celkové rozlohy **1 411,3 tis. ha**. Z dlouhodobého pohledu je znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plocha pěstovaných obilovin osciluje kolem výměry 1 500 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o mírný pokles o 16,9 tis. ha (tj. o 1,2 %). U ozimých druhů obilovin byl zaznamenán jak nárůst, tak i pokles osevních ploch. U pšenice ozimé činil nárůst 6,5 tis. ha (tj. o 0,8 %) a u triticales byl ve výši 1,7 tis. ha (tj. o 3,6 %). U ozimého ječmene byl zaznamenán pokles ploch ve výši 3,3 tis. ha (tj. o 3,1 %) a u ozimého žita činil tento pokles 12,4 tis. ha (tj. o 22,7 %).

U jarních obilovin (s výjimkou ovsa a kukuřice na zrno) došlo k různě velkému nárůstu osevních ploch.

Ze struktury výměr jednotlivých druhů obilovin ve srovnání s údaji loňského roku vyplývá, že v zastoupení jednotlivých druhů obilovin nedošlo ani letos k významnému posunu. Stále dominantní roli mezi obilovinami hraje ozimá pšenice. K 31. 5. 2014 bylo v ČR pěstováno 790,7 tis. ha ozimé pšenice. Ozimá pšenice znovu překročila hranici svého 50% zastoupení ve struktuře osevních ploch obilovin a dosáhla úrovně **56,0 %**. Nárůst ve struktuře obilovin zaznamenal pouze jeden druh ozimých obilovin (zvýšení je pouze u triticales o 0,1 %). U ozimého ječmene a ozimého žita došlo ke snížení o 0,1 % a o 0,8 %). U jarních druhů obilovin také došlo jak k nárůstu, tak i poklesu ve struktuře osevních ploch. Největší zvýšení bylo u jarního ječmene (o 0,5 %) a jarní pšenice (o 0,3 %). Snížení bylo dosaženo u kukuřice na zrno o 0,7 % a u ovsa došlo ke stagnaci.

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2014, vycházející z odhadu ČSÚ k 15. 9. 2014, doplněná o odhad Ministerstva zemědělství u okrajových obilovin, činí **8 748,1 tis. tun**. Jedná se o velmi významný meziroční nárůst produkce obilovin o 1 235,5 tis. tun (tj. o 16,4 %). Předpokládaná celková produkce obilovin v letošním roce je srovnatelná s výší produkce, která byla zaznamenána v ročníku 2004. Tato nadprůměrná úroveň sklizně obilovin s průměrnými jakostními parametry bude znamenat, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se v podstatě nebude měnit (vzhledem k nízké domácí spotřebě), což znamená, že setrvá trh s převažujícími rysy vysoké nabídky nad poptávkou s mírným nedostatkem kvalitní potravinářské suroviny.

Na základě odhadů EK ze září 2014 bylo v aktuálním marketingovém roce 2014/2015 z celkové plochy 58,3 mil. ha sklizeno 319,9 mil. tun obilovin. Podle uvedeného odhadu sklizně obilovin v EU pro marketingový rok 2014/2015 je celková využitelná produkce obilovin v EU odhadována na 317 mil. tun, z toho zaujímá pšenice setá 145,6 mil. tun, pšenice tvrdá 7,3 mil. tun, ječmen 57,9 mil. tun, kukuřice 71,8 mil. tun, žito 9,2 mil. tun, oves 7,7 mil. tun, triticales 12,3 mil. tun a ostatní obiloviny 4,5 mil. tun. Ve srovnání s minulým rokem celková využitelná produkce obilovin v EU vzrostla o 5,0 % a jedná se o rekordní sklizeň v EU. Největší meziroční vzestup produkce o 9,8 % se předpokládá u kukuřice a o 7,8 % u pšenice. Z hlavních producentů států EU produkce

obilovin meziročně stoupla o 16,3 % ve Spojeném Království, o 6,2 % v Polsku, o 9,4 % v Itálii, o 5,6 % ve Francii, o 17,3 % v Maďarsku, o 1,1 % v Rumunsku a o 8,9 % v Německu. Pokles produkce o 21,3 % je nicméně předpokládán ve Španělsku. Sklizené obiloviny dosahují průměrného výnosu 5,5 t/ha, což představuje meziroční nárůst o 3,8 %. Výnosy oproti loňskému roku vzrostly u pšenice seté, kukuřice a triticales, u ječmene a pšenice tvrdé dochází naopak k poklesu.

V marketingovém roce 2013/2014 byl opět zahájen v ČR intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky nebylo od 1. listopadu 2013 do 31. května 2014 nabídnuto do intervenčního nákupu **žádné množství obilovin**.

V marketingovém roce 2014/2015 bude intervenční nákup obilovin v ČR realizován dle nařízení Rady (ES) č. 1308/2013 v aktuálním znění pro **intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3,0 miliony tun pro celou EU**.

Celkový dovoz obilovin ve výši **227,2 tis. tun** v marketingovém roce 2013/2014 je oproti předchozímu ročníku nižší o 57,7 tis. tun. Předpokládaný dovoz pro stávající marketingový rok 2014/2015 se očekává z důvodu nadprůměrné sklizně s průměrnými kvalitativními parametry v obdobné výši jako v předcházejícím ročníku na úrovni **223,0 tis. tun**. U zpracovaných výrobků vzrostl objem dovozu pšeničné mouky o 10,0 tis. tun na 58,5 tis. tun, ale také dovoz žitné mouky o 1,0 tis. tun na 2,4 tis. tun.

U celkového vývozu se očekává jeho meziroční navýšení z **2 736,5 tis. tun** v marketingovém roce 2013/2014 na **2 860,0 tis. tun** v marketingovém roce 2014/2015. Uvedený velmi vysoký celkový vývoz je předpokládán především z důvodů zachování částečně vyrovnané bilance obilovin. V letošním roce je stále zachován dominantní vliv pšenice na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin. Dá se proto očekávat, že většina přebytků obilovin se bude nacházet především ve formě pšenice, ale také ječmene a kukuřice. Tyto přebytky z letošní sklizně by se pak měly odčerpat opětovně vysokým exportem.

Po velmi vysoké produkci obilovin ze sklizně roku 2013 došlo k pozvolnému poklesu cen na obilném trhu ČR ihned po žních. U většiny komodit, a to jak v potravinářské tak i krmné kvalitě však pokračoval trend poměrně vysokých cen. Ceny většiny komodit postupně klesaly, ale přesto dosahovaly velmi dobrých rentabilních úrovní. Tyto ceny byly vykazovány u všech druhů obilovin. U pšenice potravinářské byla dosažena nejvyšší cenová hladina v první polovině marketingového roku 2013/2014 v úrovni **5 656 Kč/t**. Pro marketingový rok 2014/2015 se předpokládá, že vlivem další nadprůměrné produkce obilovin, ale s průměrnými kvalitativními parametry dojde znovu k postupnému snižování cen na obilném trhu u většiny komodit, a to také s ohledem na evropskou a světovou produkci obilovin. Dá se očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2014 úrovně **4 000 – 4 300 Kč** a u krmné pšenice **3 400 – 3 600 Kč**.

OPATŘENÍ NA TRHU OBILOVIN ČESKÉ REPUBLIKY

I. Pravidla agrárního obchodu ČR

Společná zemědělská a společná obchodní politika EU

Česká republika, jako člen EU, je povinna dodržovat principy a pravidla Společné zemědělské politiky (SZP), která zabezpečuje regulaci trhu s obilovinami zejména prostřednictvím společné organizace trhu (SOT) s obilovinami. Společná zemědělská politika (SZP) v podstatě spočívá na třech principech. Jedná se o princip jednotného trhu, princip preference Společenství a princip finanční solidarity.

Princip jednotného trhu představuje volný pohyb zemědělských produktů mezi jednotlivými členskými státy. Zemědělský trh je součástí velkého jednotného vnitřního trhu, z něhož jsou vyloučena taková opatření, která doprovázejí běžný zahraniční obchod, jako jsou cla, obchodní omezení, vývozní dotace apod. Aby jednotný trh mohl fungovat, bylo nezbytné zavést jednotné předpisy, jednotné ceny a jednotná pravidla hospodářské soutěže. Princip jednotného trhu vyplývá z používání jednotlivých nástrojů na území všech členských států. Vyžaduje jednotný tržní management a předpokládá rovněž jednotnou ochranu na vnějších hranicích.

Princip preference Společenství je logickým následkem vytvoření jednotného zemědělského trhu. Je to v podstatě prosazení zásad, které poskytují přednost odbytu produktům vyrobeným v členských zemích. Tento princip je velmi důležitý, protože chrání vnitřní trh před levnými dovozy a před nadměrným kolísáním světového trhu. Toho je možné dosáhnout pomocí různých zemědělsko politických nástrojů. Ty při dovozech a vývozech působí jako určitá zdymadla, která na hranicích zachycují a vyrovnávají cenové výkyvy.

Princip finanční solidarity je základním pilířem Společné zemědělské politiky, neboť její vytvoření znamená, že náklady na její fungování musí být hrazeny společně. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2014 – 2020) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který čerpá finanční prostředky z EAFRD nahradil Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

SOT s obilovinami je v rámci pravidel daných základním nařízením Rady č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhu a zvláštní opatření pro některé zemědělské produkty, řízena Evropskou komisí. Přijímaná opatření jsou předkládána ke schválení řídicímu výboru pro společnou organizaci trhů (ŘV SOT), který je tvořen zástupci EK a členských států a který má za úkol vyjadřovat se k předkládaným návrhům nařízení, schvalovat návrhy opatření k řízení trhu, které jsou předkládány Evropskou komisí a zejména zprostředkovávat kontakt a výměnu informací mezi členskými státy a Komisí. Nástrojem pro realizaci SOT s obilovinami v ČR na národní úrovni je Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Evropská unie (EU) praktikuje jednak společnou zemědělskou politiku (SZP) a jednak společnou obchodní politiku. Obě tyto politiky zcela zásadně ovlivňují agrární obchod České republiky. Vstupem České republiky do EU se zahraničním obchodem stal pouze obchod se zeměmi mimo EU, tzv. třetími zeměmi. Obchod mezi současnými členskými státy je obchodem vnitřním v rámci jednotného trhu EU. Povinností všech členských zemí EU je uskutečňovat jak SZP, tak i společnou obchodní politiku a řídit se jednotnými právními předpisy v rámci těchto politik vydaných EU. Jedna z prvních tržních organizací byla zavedena již v roce 1962 pro obiloviny.

Společná zemědělská politika uplatňuje jednotné zásady, pokud jde o podporu exportu zemědělských komodit a přístup na trh v podobě preferenčních ujednání. Pro dovozy do EU platí společný celní sazebník EU včetně jednotných celních preferencí a preferenčních celních kvót.

Společná obchodní politika je založena na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, liberalizačních opatření, vývozní politiku, ochranná obchodní opatření apod.

Na jednání Rady ministrů zemědělství ve dnech 18. – 20. listopadu 2008 bylo dosaženo politické dohody o funkčnosti Společné zemědělské politiky (Health Check). Nová pravidla vstoupila v účinnost v průběhu let 2009 - 2013. Jde o určité kompromisní řešení, které však neodstranilo nerovnosti mezi starými a novými členskými státy EU. V sektoru Obiloviny byl intervenční systém sice zachován, ale byl výrazně změněn. Byl zaveden **nulový mechanismus** intervence pro ječmen, čirok, rýži a pšenici tvrdou. Dále byl stanoven **množstevní strop** pro pšenici obecnou v souhrnném objemu **3 miliony tun** pro celou EU. Pro ječmen a kukuřici je vyhlášen **množstevní strop 0 tun**.

2. Rozdělení odpovědnosti SZIF a celní správy při provádění obchodních mechanismů

Odpovědnosti SZIF platební agentury v oblasti SZP

- Zveřejňuje informace o
 - zboží, na jehož dovoz nebo vývoz je povinná dovozní nebo vývozní licence,
 - sazbách vývozních subvencí a vývozních cel,
 - podmínkách podávání žádostí o udělování vývozních subvencí a o povinnosti placení vývozních cel.
- Registruje obchodníky, kteří exportují zemědělské a zpracované zemědělské výrobky a žádají o licenci.
- Vydává vývozní a dovozní licence a výpisy z nich (včetně osvědčení o stanovení vývozní subvence předem).
- Přijímá záruky požadované v rámci SZP pro dovozní a vývozní licence, vývozní subvence, předběžné platby a další opatření.
- Provádí platby vývozních subvencí a stanovuje vývozní cla.
- Vede při vývozu zpracovaných zemědělských výrobků registr receptur, u kterých se žádá o vývozní subvenci.

Odpovědnosti celní správy v oblasti SZP

- Přijímání (uznávání) dovozních a vývozních deklarací
- Ověřování tarifní klasifikace zboží při dovozu a vývozu
- Ověřování dovozních a vývozních licencí a odepisování vyvážených množství na licencích
- Vybírání poplatků při dovozu (cla a jim ekvivalentní poplatky)
- Provádí fyzickou kontrolu zahrnující zkoušení a odebírání vzorků
- Kontroluje zboží z jiných členských států, na které jsou v těchto státech udělovány produkční podpory
- Potvrzuje vývoz zboží do určených míst (destinací), pro které je vývoz určen

Platební agentura úzce spolupracuje s celní správou a předávají si vzájemně potřebné informace k pokud možno bezproblémovému provádění obchodních mechanismů a k zajištění regulace obchodu s třetími zeměmi v rámci pravidel SZP. Platební agentury (v některých zemích EU) rovněž mohou část svých činností a pravomocí delegovat na orgány celní správy. Jsou však zodpovědné za řádné informování Komise o aktivitách vztahujících se k obchodním mechanismům.

3. Zásahy SZIF platební agentury

Právní úprava činnosti SZIF

Státní zemědělský intervenční fond je právnickou osobou se sídlem v Praze a jeho činnost se řídí zákonem o Státním zemědělském intervenčním fondu č. 256/2000 Sb., v platném znění a prováděcími právními předpisy ve formě nařízení vlády. Činnost SZIF se dále řídí úplným zněním zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění a nařízeními EU.

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je akreditovanou platební agenturou - zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF), z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského námořního a rybářského fondu (EMFF).

V rámci společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady - společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita - financování ze společného fondu, do něhož všichni přispívají.

Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství představuje Program rozvoje venkova (PRV), který byl spuštěn v roce 2007. Stejně nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření Společného evropského trhu, která řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2013/2014

Pravidla režimu intervenčního nákupu jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Pro marketingový rok 2013/2014 byl v rámci všech členských států EU 28 stanoven množství strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl platný množství strop 0 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vychází ze základních nařízení, která upravují provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jedná se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2013:

V marketingovém roce 2013/2014 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován.

Intervenční skladování obilovin:

SZIF neevidoval v hospodářském roce 2013/2014 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 20. září 2014 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, Destinace 129 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 20. září 2014 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Intervenční prodej obilovin:

V hospodářském roce 2013/2014 nebyl realizován žádný intervenční prodej pšenice.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2014/2015

Realizace intervenčního nákupu obilovin v hospodářském roce 2014/2015 je předepsána nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, dále nařízením Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence s tím, že v marketingovém roce 2014/2015 vstoupí v platnost nové prováděcí a delegované akty, které nahradí nařízení č. 1272/2009. V České republice je intervenční nákup obilovin realizován dle nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V marketingovém roce 2014/2015 bude realizován **intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3,0 milionu tun pro celou EU**. Ke každé nabídce pšenice bude nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.

Veškeré základní informace týkající se intervenčního nákupu v marketingovém roce 2014/2015 budou uvedeny na internetových stránkách SZIF na internetové adrese <http://www.szif.cz> (budou umístěny v sekci Společná organizace trhu – Rostlinná výroba – Obiloviny – Intervenční nákup obilovin – Důležité dokumenty; – Ke stažení).

4. Celní opatření v ČR

Celní kvóty jsou určeny množstvím zboží (vyjádřené hmotností, objemem nebo hodnotou), které je propuštěno do volného oběhu za sníženou celní sazbu. Celní kvóty stanovené v rámci EU jsou společné pro všechny členské státy EU. Jsou řízeny Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii - DG TAXUD v Bruselu. Pravidla řízení (administrace) uvedených celních kvót v EU jsou upravena Nařízením Komise (EHS) č. 2454/1993.

- Prováděcí předpis k Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství v platném znění.

Národní předpisy pro implementaci celního zákona a vnitřních předpisů jsou následující:

- Vyhláška č. 199/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží.
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice dováženého a vyváženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství.

Kvóty v rámci společné zemědělské politiky

Vzhledem k tomu, že se na každý produkt vztahují určitá obchodní opatření, která zahrnují i celní kvóty, musí být definována opatřeními (Nařízení Komise nebo Rady EU). Tam, kde je opatření pro celní kvóty, musí být kvóty jasně definovány šestimístním číselným kódem, známými jako „order number“ (ON). Celní kvóty uplatňované v rámci společné zemědělské politiky a vztahující se na dovoz zemědělských komodit jsou spravovány na základě licencí. Dovozce, který požaduje uplatnění snížené celní sazby v rámci těchto kvót, musí kromě vyplnění příslušných údajů do vývozního doprovodného dokladu při propouštění zboží do volného oběhu předložit platnou licenci.

Získáním licence má deklarant rezervovanou část celní kvóty pro příslušný kalendářní rok. Licence se uděluje na základě písemné žádosti a splnění ostatních podmínek. Jednou z podmínek pro udělení licence je složení záruky, která se držiteli licence vrací v případě využití licence, tzn. dovozu požadovaného množství zboží. Licence mohou být obchodovatelné. Licence vydaná v jednom členském státu EU platí i v ostatních členských státech EU. V České republice tyto licence v rámci společné zemědělské politiky vydává Státní zemědělský intervenční fond, viz internetová stránka www.szif.cz.

Administrace těchto celních kvót spadá v rámci EK do působnosti DG AGRI. Ostatní licence, nevztahující se na dovoz a vývoz zemědělských komodit, bude i nadále vydávat licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu.

Ovšem i zde existuje výjimka potvrzující pravidlo v několika málo případech, kdy u celní kvóty došlo k převedení řízení z DG AGRI do DG TAXUD. Pak je celní kvóta uplatňována metodou „First, come, first, served“, ale i přesto je nutno předložit platnou licenci.

Intrastat

Statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá Intrastat. Sledování se týká zboží, které bylo odesláno z České republiky do jiného členského státu EU nebo bylo přijato do České republiky z jiného členského státu EU (tj. v obou případech přestoupilo státní hranici). Povinnosti vykazování údajů do Intrastatu jsou upraveny:

a/ – národními předpisy:

- vyhláškou č. 393/2008 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a o způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství. Touto vyhláškou byla novelizována vyhláška č. 201/2005 Sb. Tato vyhláška je v novelizovaném znění k dispozici na www.czso.cz.

b/ – předpisy EU:

- nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterými se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a nařízení Komise (ES) č. 1915/2005, kterým se mění nařízení č. 1982/2004.

Začátkem roku 2009 došlo k významným změnám ve vykazování zboží sledovaném v Intrastatu. Měnily se mimo jiné limity hodnot zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu od počátku roku 2009. Práh pro vykazování od roku 2009 činí 8 milionů Kč fakturované hodnoty zboží odeslaného do ostatních členských států EU i přijatého z ostatních členských států EU, přičemž zpravidla jedná o jednotku, která překročila osvobozující práh v roce 2008 (2 nebo 4 miliony Kč), musela vykazovat údaje do Intrastatu nejméně do konce roku 2009. Další významnou změnou byla povinné uvádění údajů o vlastní hmotnosti do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky. Tyto údaje byly nepovinné, a proto bylo v 1/3 členských států upuštěno od jejich sledování. Vzhledem k tomu, že se ztrácela logická kontrola nad těmito výkazy, je uvádění například hmotnosti i počtu kusů živých zvířat od 1. 1. 2009 povinné.

5. Licenční politika

Systém dovozních a vývozních licencí a osvědčení je založen na Nařízení Komise č. 376/2008, které stanoví společná prováděcí pravidla k aplikaci licencí v členských státech EU. Smyslem licenčního režimu je:

- získávat údaje pro analýzu a kontrolu dovozu a vývozu (a následné řízení trhu),
- zajišťovat systém celních kvót na dovozy,
- zabezpečit dodržování závazků GATT/WTO v oblasti dovozu a vývozu.

Dovozní a vývozní licence představují oprávnění, ale zároveň i závazek pro vývoz nebo dovoz určitého množství konkrétního výrobku v daném období platnosti licence.

Licence pro obiloviny vydává SZIF jako platební agentura v rámci společné organizace trhu s obilovinami. Veškerý dovoz a vývoz produktů, které patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá

předložení dovozní nebo vývozní licence. Společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty jsou stanoveny v Nařízení Komise č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008. Veškeré informace týkající se výdeje licencí pro obiloviny jsou uvedeny na internetových stránkách www.szif.cz.

6. Daňová politika

Jako člen EU je Česká republika povinna uplatňovat DPH v souladu s pravidly, která existují v Evropské unii. Základní principy pro zdanění daní z přidané hodnoty jsou obsaženy v Šesté směrnici Rady EU č. 77/388/EHS, ve znění pozdějších předpisů. Tyto principy jsou členské státy povinny implementovat do svých národních právních předpisů. V České republice to je nový zákon o DPH č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních došlo od roku 2004 k zásadním změnám při správě, placení i termínech splatnosti spotřebních daní. Při plnění daňových povinností platí, není-li v příslušném daňovém zákonu stanoveno jinak, společná procesní pravidla, která byla přijata zákonem ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o správě daní a poplatků"). Podle specifických ustanovení zákona o spotřebních daních mohou předkládat daňová přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně také právnické a fyzické osoby, mající postavení daňových poplatníků, které nakoupily nebo samy vyrobily a prokazatelně použily minerální oleje pro výrobu tepla (dále jen "topné oleje") a vybrané minerální oleje pro zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa (dále jen "zelená nafta"). Od 1. ledna 2013 došlo ke snížení vratky části spotřební daně z tzv. zelené nafty, kdy se změnil nárok na vrácení z původních 60 % na 40 % spotřební daně, vznikající právnickým a fyzickým osobám, provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa, které nakoupily stanovené druhy olejů, paliv a maziv a prokazatelně je použily pro výše uvedené druhy činností. Způsob výpočtu vratky spotřební daně a ostatní podrobnosti upravuje vyhláška MZe č. 14/2010 s účinností od 12. 1. 2010, kterou se mění vyhláška č. 48/2008 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě, ve znění vyhlášky 395/2008 Sb.

7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Obiloviny z prosince 2013 a zahrnuje výběr právních předpisů týkajících se komodity obiloviny do částky 96 roku 2014.

Zákon č. 280/2014 Sb.,

kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 26. 9. 2014

Uveřejněno v č. 85/2014 Sbírky zákonů.

Zákon č. 280/2013 Sb.,

kterým se mění zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 10. 9. 2013

Uveřejněno v č. 106/2013 Sbírky zákonů.

Zákon č. 279/2013 Sb.,

kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony.

Účinnost od 10. 9. 2013

Uveřejněno v č. 106/2013 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 29/2014 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády.

Účinnost od 28. 2. 2014

Uveřejněno v č. 13/2014 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 298/2013 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 27. 9. 2013

Uveřejněno v č. 114/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 207/2014 Sb.,

kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 30. 9. 2014

Uveřejněno v č. 56/2014 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 202/2014 Sb.,

o způsobu výpočtu nároku na vrácení daně z minerálních olejů zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě a způsobu a podmínkách vedení dokladů a evidence s nimi souvisejícími.

Účinnost od 26. 9. 2014

Uveřejněno v č. 85/2014 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 131/2014 Sb.,

kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv.

Účinnost od 17. 7. 2014

Uveřejněno v č. 56/2014 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 104/2014 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 9. 6. 2014

Uveřejněno v č. 44/2014 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 91/2014 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 23. 5. 2014

Uveřejněno v č. 38/2014 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 73/2014 Sb.,

o požadavcích na národní referenční laboratoře a referenční laboratoře v oblasti činností vymezených zákonem o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském.

Účinnost od 14. 4. 2014

Uveřejněno v č. 27/2014 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 13/2014 Sb.,

o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav.

Účinnost od 21. 1. 2014

Uveřejněno v č. 6/2014 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 442/2013 Sb.,

kteřou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 31. 12. 2013

Uveřejněno v č. 174/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 431/2013 Sb.,

kteřou se mění vyhláška č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 23. 12. 2013

Uveřejněno v č. 169/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 430/2013 Sb.,

kteřou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 23. 12. 2013

Uveřejněno v č. 169/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 410/2013 Sb.,

kteřou se mění vyhláška č. 61/2011 Sb., o požadavcích na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby.

Účinnost od 13. 12. 2013

Uveřejněno v č. 159/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 409/2013 Sb.,

o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu.

Účinnost od 13. 12. 2013

Uveřejněno v č. 159/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 377/2013 Sb.,

o skladování a způsobu používání hnojiv.

Účinnost od 29. 11. 2013

Uveřejněno v č. 149/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 358/2013 Sb.,

o poskytování údajů z katastru nemovitostí.

Účinnost od 18. 11. 2013

Uveřejněno v č. 141/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 357/2013 Sb.,

o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška).

Účinnost od 18. 11. 2013

Uveřejněno v č. 141/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 356/2013 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 412/2008 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 18. 11. 2013

Uveřejněno v č. 141/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 330/2013 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 335/1997 Sb., kterou se provádí §18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína a medovinu, pivo, konzumní líh, lihoviny a ostatní alkoholické nápoje, kvasný ocet a droždí, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 23. 10. 2013

Uveřejněno v č. 128/2013 Sbírky zákonů.

8. Významná nařízení EU k společné organizaci trhu v odvětví obilovin

Pravidla režimu intervenčního obchodu s obilovinami stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Zde jsou uvedena základní nařízení pro sektor obiloviny, platná do současnosti. Tato platná nařízení jsou průběžně novelizována.

Nařízení Rady (ES) č. 1308/2013,

kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují se nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Rady (ES) č. 72/2009,

o úpravách společné zemědělské politiky změnou nařízení (ES) č. 247/2006, (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1405/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008, (ES) č. 479/2008 a zrušení nařízení (EHS) č. 1883/78, (EHS) č. 1254/89, (EHS) č. 2247/89, (EHS) č. 2055/93, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 2596/97, (ES) č. 1182/2005 a (ES) č. 315/2007 („Health Check“).

Nařízení Komise (EU) č. 1272/2009,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.

Nařízení Komise (ES) č. 1290/2005,

o financování společné zemědělské politiky (SZP).

Nařízení Komise (ES) č. 884/2006,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, pokud jde o financování intervenčních opatření ve formě veřejného skladování Evropským zemědělským a záručním fondem (EZZF) a o zaúčtování operací veřejného skladování platebními agenturami členských států.

Nařízení Komise (ES) č. 642/2010,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení rady (EHS) č. 1234/2007, pokud jde o dovozní cla v odvětví obilovin.

Nařízení Komise (ES) č. 1301/2006,

kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty, které podléhají režimu dovozních licencí.

Prováděcí nařízení Komise (EHS) č. 282/2012,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu jistot pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 376/2008,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 612/2009,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 1342/2003,

kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí v odvětví obilovin a rýže.

Nařízení Komise (ES) č. 514/2008,

kterým se mění nařízení (ES) č. 376/2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty, jakož i nařízení (ES) č. 1439/95, (ES) č. 245/2001, (ES) č. 2535/2001, (ES) č. 1342/2003, (ES) č. 2336/2003, (ES) č. 1345/2005, (ES) č. 2014/2005, (ES) č. 951/2006, (ES) č. 1918/2006, (ES) č. 341/2007, (ES) č. 1002/2007, (ES) č. 1580/2007 a (ES) č. 382/2008 a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 1119/79.

Nařízení Komise (ES) č. 1276/2008,

o sledování vývozu zemědělských produktů, pro které jsou poskytovány náhrady nebo jiné částky, prováděném prostřednictvím fyzických kontrol.

9. Harmonizované, revidované nebo nové ČSN vztahující se k obilovinám

V září 2014 byly zveřejněny ve věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (číslo 9/2013) nově vyhlášené a vydané české technické normy. Doposud harmonizované nebo nové technické normy pro obiloviny jsou vydány Českým normalizačním institutem, Praha a jsou uvedeny níže:

ČSN 46 1100-2 Obiloviny potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-2 Obilí potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-3 Obilí potravinářské – Část 3 : Pšenice tvrdá z dubna 1994.

ČSN 46 1100-4 Obiloviny potravinářské – Část 4: Žito. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 4 Obilí potravinářské – Část 4: Žito z dubna 1994.

ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5 : Ječmen sladovnický. Vydání provedeno v březnu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z dubna 1994 včetně Změny Z1 z října 2002.

ČSN 46 1100-7 Obiloviny potravinářské – Část 7: Oves potravinářský. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 7 z března 1994.

ČSN 46 1200-2 Obiloviny – Část 2: Pšenice. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 2 Obilí krmné – Část 2: Pšenice krmná z března 1994.

ČSN 46 1200-3 Obiloviny – Část 3: Ječmen. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-3 Obilí krmné – Část 3: Ječmen krmný z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 6 Obilí potravinářské – Část 6: Ječmen potravinářský ze srpna 1994.

ČSN 46 1200-4 Obiloviny – Část 4: Oves. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 4 Obilí krmné – Část 4: Oves krmný z března 1994.

ČSN 46 1200-5 Obiloviny – Část 5: Žitovec (triticale). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 5 Obilí krmné – Část 5: Žitovec (triticale) z března 1994.

ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 6 Obilí krmné – Část 6: Kukuřice krmná z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 8 Obilí potravinářské – Část 8: Kukuřice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1200-7 Obiloviny – Část 7: Proso. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 7 Obilí krmné – Část 7: Proso z října 1994.

ČSN 46 1200-8 Obiloviny – Část 8: Pohanka. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 8 Obilí krmné – Část 8: Pohanka z října 1994.

ČSN 46 1200-9 Obiloviny – Část 9: Mohár a čumíza. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 9 Obilí krmné – Část 9: Mohár a čumíza z října 1994.

ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 10 Obilí krmné – Část 10: Čirok z října 1994.

ČSN 46 1011-6 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 6: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu příměsí a nečistot. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 6 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-11 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 11: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu zrn se sníženou sklovitostí u pšenice tvrdé (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 11 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-18 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 18: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu dusíkatých látek. Vydání provedeno v únoru 2003; platí od 1. 3. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 17 z 11. 4. 1988 a ČSN 46 1011 - 18 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-12 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 12: Zkoušení obilovin – Třídění sladovnického ječmene – Praktická metoda. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 12 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-13 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 13: Zkoušení obilovin – Stanovení klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 13 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-14 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 14: Zkoušení obilovin – Stanovení energie klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 14 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN ISO 5223+Amd.1 (46 1012) Zkušební síta pro obiloviny. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od 1. 7. 2002. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5223:1995 včetně změny ISO 5223:1995/Amd.1:1999.

ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení vlhkosti – Praktická referenční metoda. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí účinnosti této normy se ruší ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení obsahu vody – (Praktická referenční metoda) z ledna 1993.

ČSN ISO 6644 (46 1015) Tekoucí obiloviny a mlýnské výrobky – Automatický odběr vzorků mechanickými vzorkovači. Vydání provedeno v lednu 2006; platí od února 2006.

ČSN ISO 5529 (46 1022) Pšenice – Stanovení sedimentačního indexu – Zeleného test. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od listopadu 2000. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5529:1992.

ČSN ISO 9648 (46 1023) Čírok – Stanovení obsahu taninu. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 9648:1988.

ČSN ISO 7971-2 (46 1013) Obiloviny – Stanovení objemové hmotnosti zvané „hektolitrová váha“ – Část 2 Praktická metoda. Vydání provedeno v červenci 2003; platí od 1. 4. 2004. Po nabytí účinnosti se ruší ČSN 46 1011-5 z 11. 4. 1988 a zároveň se mění ČSN 994178 z 21. 3. 1990.

ČSN ISO 13690 (46 1024) Obiloviny, luštěniny a mlýnské výrobky – Odběr vzorků ze statických dávek. Vydání provedeno v lednu 2004; platí od 1. 2. 2004. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 13690:1999.

ČSN EN ISO 3093 (46 1026) Pšenice, žito, pšeničná a žitná mouka, pšenice tvrdá (durum) a semolina z pšenice tvrdé – Stanovení čísla poklesu podle Hagberga-Pertena. Vydání provedeno v prosinci 2007; platí od 1. 1. 2008. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 3093:2004.

ČSN ISO 2171 (46 1019) Obiloviny, luštěniny a výrobky z nich – Stanovení obsahu popela spalováním. Vydání provedeno v prosinci 2008; platí od 1. 1. 2009. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 2171:2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1011-7 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 7: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu plných zrn. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-1 Obilí potravinářské – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998. Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998. Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998. Vydání Změny Z2 provedeno v srpnu 2002; platí od 1. 9. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z března 2005. Vydání Změny Z1 provedeno v lednu 2006; platí od 1. 2. 2006.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice z července 2001. Vydání Změny Z1 provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čírok z ledna 2003. Vydání změny provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (Triticum durum) z ledna 2002. Vydání Změny Z1 provedeno v září 2004; platí od 1. 10. 2004.

Vydané předpisové ČSN jsou k dostání v síti prodejen norem v celé ČR a vydané předpisové podnikové normy (PN) jsou k dostání u vydavatele PN. Technické normy (včetně jejich změn) se nevztahují na obiloviny, luštěniny a olejninu nakupované SZIF a dále pro skladování v zemědělských veřejných skladech.

10. Podpůrné programy pro rok 2014

Systém podpor do zemědělství v České republice se v roce 2014 prakticky nezměnil a zůstal v základních podporách stejný. Pro české zemědělce tak stále představuje možnost přístupu do značně širokého spektra podpůrných prostředků.

Systém podpor lze rozdělit na:

- I. Přímé platby a přechodné vnitrostátní podpory**
- II. Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020**
- III. Národní podpory**

I. Přímé platby

Jednotná platba na plochu (SAPS)

Hlavním cílem jednotné platby na plochu zemědělské půdy (tzv. SAPS) je zabezpečit zemědělcům stabilní příjmy. Zemědělci se mohou rozhodnout, co chtějí produkovat, přičemž jim je zaručena stejná výše podpory nezávisle na tom, co pěstují. Díky tomu se mohou lépe přizpůsobit poptávce na trhu zemědělských komodit. Konkrétní podmínky poskytnutí podpory upravovalo nařízení vlády č. 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství. Žádost o poskytnutí podpory SAPS je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti (JŽ), a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Jednou z podmínek pro poskytnutí podpory je dodržení minimální výměry, na kterou může být poskytnuta podpora, která činí v součtu všech dílů půdních bloků (DPB) v žádosti nejméně 1 ha zemědělské půdy. Dotčené DPB musí být vedeny v Evidenci využití zemědělské půdy podle užívatelských vztahů (tzv. LPIS). Zemědělská půda, na kterou je požadováno poskytnutí finanční podpory, musí být na žadatele vedena v LPIS nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu.

SAPS je poskytován ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé zemědělské půdy. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (tzv. GAEC) a od roku 2009 také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (tzv. SMR), které jsou společně s GAEC známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance). Vzhledem k tomu, že novým členským státům po jejich vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. Přehled základních ukazatelů SAPS v ČR je uveden v následující tabulce.

Žadatelé mají možnost podat JŽ od roku 2012 v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ. Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, zvláštní podpory podle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, oddělené platby na cukr (SSP), oddělené platby na rajčata (STP), přechodné vnitrostátní podpory (dříve tzv. Top-Up), LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

Srovnání obálek a sazeb SAPS v letech 2004 - 2014

Rok	Nařízení vlády	Úroveň plateb EU-15	Obálka SAPS (mil. EUR)	Sazba (EUR/ha)	Směnný kurz (CZK/EUR)	Sazba (CZK/ha)
2004	243/2004	25 %	198,940	56,41	32,45	1 830,40
2005	144/2005	30 %	249,296	71,42	29,55	2 110,70
2006	144/2005	35 %	310,457	88,89	28,32	2 517,80
2007	47/2007	40 %	355,384	101,40	27,53	2 791,50
2008	47/2007	50 %	437,762	124,16	24,66	3 072,20
2009	47/2007	60 %	517,895	147,43	25,16	3 710,00
2010	47/2007	70 %	581,177	165,07	24,60	4 060,80
2011	47/2007	80 %	667,365	189,32	24,75	4 686,50
2012	47/2007	90 %	755,659	214,28	25,14	5 387,30
2013	47/2007	100 %	832,828	235,86	25,73	6 068,88
2014	47/2007	100 %	773,751	218,08	27,50	5 997,23

Pramen: Ministerstvo zemědělství ČR

Přechodné vnitrostátní podpory

Přechodné vnitrostátní podpory (PVP) jsou nástupci národních doplňkových plateb Top-Up, které byly poskytovány v letech 2007 až 2012. Dotace je poskytována na zemědělskou půdu, chov krav bez tržní produkce mléka, chov ovcí /koz a na 3 tzv. historické platby - chmel, bramborový škrob a přežvýkavce (počítá se stav ke dni 31. 3. 2007). Žadatelem o platby PVP může být právnická či fyzická osoba, popřípadě obec. PVP se poskytují žadatelům, kteří v daném roce obdrželi dotaci SAPS. Podpory jsou plně hrazeny z rozpočtu ČR.

Od roku 2012 v nových členských státech aplikujících tyto platby je posuzována modulace (snížení), a to individuálně na farmu v závislosti na celkovém součtu přímých plateb (SAPS, zvláštní platba dle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, oddělená platba na cukr a oddělená platba na rajčata) a PVP.

Veškeré informace jsou uvedeny na <https://portal.mze.cz/ssl/web/mze/dotace/>.

Informace o možnosti využívání Portálu farmáře SZIF při podávání Jednotné žádosti

Upozorňujeme všechny potenciální žadatele na možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ. Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

II. Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013 – PRV

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 vychází z nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, a zejména navazuje na Národní strategický plán rozvoje venkova, schválený vládou usnesením ze dne 10. května 2006 č. 499. Evropskou komisí byl Program rozvoje venkova schválen dne 23. května 2007.

Realizace Programu rozvoje venkova se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, tj. osy I. – IV., jejichž cílem je zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, kvalita

života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Čtvrtá průřezová osa LEADER klade důraz na vytváření a rozvíjení místních partnerství venkovských subjektů a tím přispění k realizaci priorit os I, II a především osy III.

Program rozvoje venkova na období 2014 – 2020

Na Program rozvoje venkova pro období 2007 – 2013 bude navazovat Program rozvoje venkova pro období 2014 – 2020, jenž vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, který byl schválen dne 17. 12. 2013.

Oproti dosavadnímu programovému období budou jednotlivé dotační tituly rozděleny do šesti prioritních oblastí, a to:

- Priorita 1** – Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech.
- Priorita 2** – Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů.
- Priorita 3** – Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství.
- Priorita 4** – Obnova, ochrana a zlepšování ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví.
- Priorita 5** – Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu.
- Priorita 6** – Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti.

III. Národní podpory

1. Dotační tituly Ministerstva zemědělství
2. Podpory PGRLF

1. Dotační tituly Ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo **zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2014**. Tyto zásady byly schváleny usnesením č. 74 z 4. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 19. 12. 2013.

Oblasti obilovin se dotýkají zejména následující podpůrné programy:

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.a. – biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin.

Podpora do výše 25 % u polních druhů řepka olejka, kukuřice a slunečnice, maximálně však u druhu řepka olejka 349 Kč/ha, kukuřice 473 Kč/ha a slunečnice 145 Kč/ha. Na ostatní druhy plodin (nevyjmenované v rozhodnutí Evropské komise) nebude podpora poskytována s výjimkou okrasných rostlin, u kterých bude podpora administrována formou „de minimis“ podle nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu „de minimis“.

3.d. – podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin.

Podpora do výše 70 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad). Příjemce dotace musí vyjádřit svůj souhlas se zpřístupněním výsledků podporovaného programu pro veřejnost.

9. Poradenství a vzdělávání

9.A Speciální poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podporováno je vydávání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma.

Podpora je poskytována do výše 80 % prokázaných přímých nákladů ve formě dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

9.F. Podpora poradenství v zemědělství

9.F.e. – regionální přenos informací o realizaci společné zemědělské politiky, zajišťovaný prostřednictvím Krajských informačních středisek pro rozvoj venkova a zemědělství (KIS). Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční). Výše podpory je do 500 000 Kč na žadatele.

9.F.i. – Odborné konzultace - účelem je podpora poradenství v zemědělství zaměřená na odborné konzultace formou telefonického, elektronického, písemného či osobního kontaktu časově limitovaného (do 60 minut), které pomohou tazateli, tj. mikro, malým a středním podnikům, zodpovědět jednotlivý odborně zaměřený dotaz provozního charakteru – tento předmět dotace nebyl v roce 2014 realizován. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční). Výše podpory je odlišena dle daného subjektu, který je zařazen pod písmeno a) - do 350 000 Kč/žadatele, písmeno b) – do 450 000 Kč/žadatele a písmeno c) do 350 000 Kč/žadatele.

10. D Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je podpora vstupu, členství, zastoupení členství a činnost českých stavovských agrárních nevládních (u členů řádných i přidružených) v mezinárodních nevládních organizacích (podpora rozvoje demokratické občanské společnosti), za které se z hlediska tohoto dotačního titulu pro rok 2014 považují: Konfederace mladých farmářů (CEJA), Evropská konfederace zemědělských producentů (COPA), Všeobecný výbor pro zemědělské družstevnictví EU (COGECA), FoodDrinkEurope, Konfederace evropských vlastníků lesa (CEPF), Evropská federace obecních lesů (FECOF), Asociace evropských regionů horských oblastí (EUROMONTANA) a Sdružení evropských vinařských regionů (AREV). Výše podpory je fixní částka dle rozhodnutí MZe podle náročnosti začlenění do vyjmenovaných mezinárodních nevládních organizací. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční).

13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Účelem dotace je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů, zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků, respektive krmiv na evropském trhu, hlavně s ohledem na jakost, nezávadnost a dohledatelnost výrobků. Dotaci lze poskytnout pro:

- modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení,
- zavádění nových technologií,
- zlepšení a racionalizaci postupů zpracování zemědělských produktů,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality potravinářských výrobků, respektive krmiv,
- zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- zavádění technologií souvisejících s dohledatelností potravinářských výrobků, respektive krmiv.

Podpora do výše 25 % vynaložených nákladů dle předloženého projektu (minimální hodnota nákladů 1 mil. Kč/1 projekt/1 příjemce a maximální hodnota nákladů projektu je 60 mil. Kč) je poskytnuta formou dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční). Určeno pro výrobce od 250 do 750 zaměstnanců s obratem od 50 do 200 mil. EUR/rok a zpracovatele vybraných zemědělských produktů.

2. Podpory PGRLF

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen "PGRLF") se v České republice stal za dobu svého působení neodmyslitelnou součástí podpory resortu zemědělství. Již od roku 1993 podporuje stávající, ale i začínající zemědělské podnikatele. Pomohl zejména v dobách, kdy bylo nutné poskytnout začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupné. Umožnil tím čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu 154 mld. Kč. Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojištěnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin a hospodářských zvířat, poskytování „povodňových“ půjček, podpora obcím či podpora ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Programy PGRLF

1. Zemědělec: Program zaměřený na vytvoření předpokladů pro další rozvoj prvovýrobců zemědělské produkce. Podpora ve formě dotace části úroků z investičních úvěrů na nákup zemědělské techniky, zejména investic do mobilního strojního zařízení a vybavení či technologických celků. Základní sazba podpory je pro rok 2014 ve výši max. 2,5% p.a. V rámci uvedeného programu je poskytováno zvýhodnění pro mladé podnikatele v zemědělství, a to navýšením základní sazby podpory o další 1% p.a.

Efektivnost poskytovaných podpor úroků z úvěrů vyjadřuje tzv. multiplikační poměr, který v posledních letech u programu Zemědělec neustále roste. Zatímco průměrný multiplikační poměr od roku 1999 u programu Zemědělec dosahuje hodnoty 1:8 (tzn. na 1 Kč podpory úroků z národních zdrojů, byly realizovány investice do zemědělství v minimální hodnotě 8 Kč), od roku 2013 a 2014 v poměru 1:14.

2. Podpora nákupu půdy: Program pro podporu nákupu nestátní zemědělské a omezeně i lesní půdy zemědělskými prvovýrobcí. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (de minimis) = až do 15 000 EUR na jeden podnik.

S podporou PGRLF bylo až dosud nakoupeno téměř 64 tis. ha zemědělské půdy a na podpoře úroků bylo vyplaceno více než 525 mil. Kč.

3. Podpora pojištění: Účelem podpory je částečná finanční kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění plodin a hospodářských zvířat s cílem dosažení vyšší propojištěnosti a snížení podnikatelských rizik v zemědělském sektoru.

V rámci programů podpory pojištění bylo k 31. 8. 2014 schváleno 55 550 žádostí. Ke stejnému datu bylo PGRLF na finančních podporách vyplaceno celkem 3 214 mil. Kč. Sazby podpory pro 2014 budou vyhlášeny do konce roku, tedy po zpracování všech přijatých žádostí.

4. Podpora pojištění školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin: Cílem programu je zpřístupnění pojistné ochrany sadebního materiálu lesních dřevin, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.

Pro rok 2015 se, s ohledem na nová pravidla Evropské unie, připravují změny stávajících programů Zemědělec a Finanční podpory pojištění. Nová pravidla pro poskytování podpory budou společně s dalšími úpravami zveřejněna, jakmile bude schválena jejich finální podoba, o které bude PGRLF mimo jiné informovat na svých internetových stránkách www.pgrlf.cz.

11. Nepotravinářské využití obilovin

Obiloviny, jež nacházejí uplatnění rovněž pro nepotravinářské účely, jsou mimo výrobu krmiv pro hospodářská zvířata využívány také k produkci paliv. Může se jednat buď o paliva určená k přímému spalování, kdy celou rostlinu, tzn. zrno i slámu, lze spalovat ve speciálních kotlích přímo v rozdržené formě, ve slisované formě (v balících) nebo v podobě pelet či briket. Poslední zmíněná forma skýtá pro obiloviny možnost využití v kotlích s automatickým podáváním, což umožňuje komfortní bezobslužný kontinuální provoz. Rostlinné pelety, které se vyrábí mj. rovněž z celých rostlin obilovin nebo z jejich slámy, však nacházejí místo realizace své spotřeby rovněž v sektoru velké energetiky, u něž lze další širší rozvoj předpokládat i vzhledem k aktuální energetické situaci v Evropě. V současnosti se z obilovin pro energetické využití v celosvětovém měřítku nejčastěji vyrábí kapalná biopaliva. Alternativou za benzín je nejvíce využíván bioetanol vyráběný kvasným procesem. K jeho produkci je zapotřebí plodina s dostatečným obsahem cukrů resp. škrobů, jako jsou právě obiloviny, ale i například cukrová řepa a v zemích Latinské Ameriky pak také například cukrová třtina.

Stejně jako ostatní členské státy EU řešila i ČR problematiku související s aplikací biopaliv v praxi. V ČR byla proto zavedena povinnost přimíchávání biosložek do dopravních paliv, která respektuje závazky ČR na plnění cílů EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Implementací příslušných směrnic EU do české národní legislativy tak byla tato povinnost zavedena novelizací zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, který byl nahrazen zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Osoby uvádějící pohonné hmoty do volného daňového oběhu pro dopravní účely mají podle uvedeného zákona povinnost zajistit, aby v těchto pohonných hmotách bylo obsaženo minimální množství biopaliva ve výši 4,1 obj. % z celkového množství motorových benzínů (přimíchávání bioetanolu) a ve výši 6,0 obj. % z celkového množství motorové nafty (přimíchávání FAME – metylesterů mastných kyselin).

Zákon o ochraně ovzduší zároveň zavádí tzv. kritéria udržitelnosti biopaliv, na základě kterých musí biopaliva vykazovat stanovenou úsporu emisí skleníkových plynů a suroviny pro výrobu biopaliv musí být pěstovány v souladu se stanovenými pravidly. Výrobci, prodejci a zpracovatelé biopaliv musí být držitelé certifikátu vystaveného autorizovanou osobou.

Širší využití biopaliv je pak dále podpořeno zejména prostřednictvím Víceletého programu podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě. Podpora se v tomto případě týká čistých biopaliv a jejich vysokoprocentních směsí (SMN 30, čisté FAME, E85, E95, čistý rostlinný olej) a spočívá v daňové úlevě, resp. ve vrácení proporcionální části spotřební daně z minerálních olejů.

V souvislosti s výrobou bioetanolu má v případě ČR dominantní roli cukrová řepa. V roce 2013 bylo v ČR vyrobeno celkem 104,5 tis. tun bioetanolu - z toho 80,9 tis. tun z cukrovky a 23,6 tis. tun z kukuřice, přičemž bylo spotřebováno 969,0 tis. tun cukrovky a 65 tis. tun kukuřice. Pšenice, která se obvykle rovněž k výrobě bioetanolu využívá, v letech 2012 a 2013 využita nebyla.

Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin jsou znázorněny v tabulce č. 1.

Tab. č. 1: Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin

Produkt	Plodina	Výnos plodiny (t/ha) ¹⁾	Výtěžnost paliva z plodiny (hl/t) ²⁾	Výtěžnost paliva z ha (hl/ha) ³⁾
Bioetanol	cukrová řepa	57,91	1,07	61,96
	brambory	26,19	0,83	21,74
	pšenice	5,24	3,85	20,17
	kukuřice	8,45	3,80	32,11
	žito	4,63	4,15	19,21
	triticale	4,21	3,98	16,76
MEŘO	řepka	3,18	3,97	12,62

¹⁾ Pramen: Data ČSÚ za rok 2009

²⁾ Pramen: BIOMASA - obnovitelný zdroj energie (Pastorek, Kára, Jevič - FCC Public 2004)

³⁾ Vztaženo k průměrným výnosům ČSÚ za rok 2009

Statistiku produkce, spotřeby a dalších ukazatelů bioetanolu bez ohledu na původní produkční plodinu (obiloviny, řepa, třtina) dlouhodobě sleduje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Balance je uvedena v tabulce č. 2.

Tab. č. 2: Domácí produkce, dovoz, vývoz, změna zásob a hrubá spotřeba bioetanolu (pro pohon motorů) v ČR v letech 2009 - 2013 (v tunách)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Domácí produkce	89 625	94 523	54 412	102 195	104 488
Dovoz	32 939	10 361	35 696	5 184	1 979
Vývoz	50 953	36 556	7 378	16 644	17 475
Změna zásob +/-	- 3 325	- 710	3 769	1 143	2 560
Hrubá spotřeba	74 937	69 037	78 961	89 592	86 432

Pramen: MPO

Ačkoliv v současnosti není v ČR dostupná žádná přímá podpora pěstování energetických plodin (na plochu), tedy ani obilovin pro energetické využití, neznamená to, že by pěstitelé energetických plodin neměli nárok na jiné subvence. Stejně jako na ostatní běžné polní plodiny se i na tyto energetické plodiny vztahují platby na plochu SAPS a doplňkové národní platby Top-Up.

Vzhledem k nutnosti plnění závazných cílů EU v oblasti bioenergetiky a to i s přihlédnutím ke zvyšující se poptávce po energetické biomase v ČR, i v Evropě se pěstování obilovin pro energetické účely jeví i do budoucna jako perspektivní.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Tab. č. I. Odhady světové produkce a obchodu u pšenice a ostatních obilovin (mil. t)

	2012/13	2013/14 ¹⁾	2014/15 ²⁾	Změna 2014/15 proti 2013/14 (%)
Pšenice				
Sklizeň – svět	658,16	714,05	719,95	+0,83
z toho USA	61,67	57,96	55,24	-4,69
EU	133,85	143,13	150,97	+5,48
SNS	77,80	103,87	112,23	+8,05
Dovoz – svět	147,09	161,98	154,94	-4,35
z toho USA	3,44	4,77	4,4	-7,76
EU	5,28	3,98	5,5	+38,19
SNS	7,23	7,55	7,17	-5,03
Spotřeba – svět	679,42	703,20	710,01	+0,97
z toho USA	38,14	34,03	32,42	-4,73
EU	119,25	115,75	125,50	+8,42
SNS	71,80	72,99	74,77	+2,44
Zásoby na konci marketingového roku – svět	175,60	186,45	196,38	+5,33
z toho USA	19,54	16,05	19,00	+18,38
EU	10,72	10,16	15,13	+48,92
SNS	14,49	15,87	20,95	+32,01
Obiloviny kromě pšenice a rýže				
Sklizeň – svět	1 137,25	1 276,67	1 269,19	-0,59
z toho USA	286,01	369,43	382,12	+3,44
EU	145,89	158,41	157,97	-0,28
SNS	68,21	87,63	88,49	+0,98
Dovoz – svět	132,16	159,36	148,23	-6,98
z toho USA	6,50	3,25	3,25	0,00
EU	11,77	16,33	10,31	-36,86
SNS	0,73	0,91	0,88	-3,30
Spotřeba – svět	1 136,40	1 235,94	1 255,46	+1,58
z toho USA	276,23	308,80	314,62	+1,88
EU	153,00	163,30	158,97	-2,65
SNS	50,20	56,09	60,30	+7,51
Zásoby na konci marketingového roku – svět	169,36	210,08	223,81	+6,54
z toho USA	23,53	32,67	53,86	+64,86
EU	12,95	15,96	15,86	-0,63
SNS	5,03	6,92	8,24	+19,08

Pramen: USDA, září 2014

Poznámka: Procenta jsou vypočtená ze zaokrouhlených údajů
2013/14 ¹⁾ předběžné údaje, 2014/15 ²⁾ odhady

Podle údajů USDA ze září 2014 činila světová produkce pšenice v uplynulém marketingovém roce 2013/2014 celkem 714,05 mil. tun, světová produkce rýže 476,06 mil. tun a světová produkce ostatních obilovin mimo pšenici a rýži 1276,67 mil. tun. Dohromady tak globální produkce obilovin dosahovala 2,467 mld. tun. Předpokladem pro marketingový rok 2014/2015 je nárůst světové produkce pšenice na 719,95 mil. tun a pokles ostatních obilovin kromě pšenice a rýže na 1 269,19 mil. tun. Produkce rýže by měla zůstat téměř nezměněna na 476,98 mil. tun. Globální produkce obilovin by podle uvedených předpokladů měla být na podobné úrovni jako vloni cca na 2,465 mld. tun. Podle údajů uvedeného zdroje lze uvést celosvětovou spotřebu obilovin včetně rýže za marketingový rok 2013/2014 ve výši 2,415 mld. tun a pro rok 2014/2015 činí předpoklad USDA zhruba 2,447 mld. tun. Z uvedených dat vyplývá nárůst světové spotřeby obilovin.

Podle předpokladu IGC z konce září 2014 by světová produkce obilovin (bez rýže) měla v aktuálním marketingovém roce 2014/2015 mírně poklesnout na 1 983,5 mil. tun, což je pouze o 10,0 mil. tun (0,5 %) méně než v předchozím rekordním marketingovém roce (1 993,4 mil. tun v marketingovém roce 2013/2014). Produkce pšenice by podle uvedené předpokladu měla být rekordní. Meziroční vzestup produkce obilovin je očekáván dle odhadu IGC v EU, Bělorusku, Rusku, USA a Argentině. Pokles produkce obilovin je předpokládán v Kanadě, Brazílii, Turecku, na Ukrajině a Austrálii a mírný pokles IGC odhaduje též v Kazachstánu, Číně a Indii.

Na základě odhadu IGC se předpokládá pro aktuální marketingový rok 2014/2015 stejně jako v roce minulém přebytková světová bilance obilovin. Světová spotřeba obilovin (bez rýže) odhadovaná IGC na celkem 1,958 mld. tun zaznamenává v marketingovém roce 2014/2015 meziroční nárůst o 1,7 %. Hlavní podíl na tomto nárůstu by v aktuálním roce mělo mít zejména užití na krmné (855,0 mil. tun) a průmyslové (321,0 mil. tun) účely, což je mj. odrazem atraktivních cen. Zejména krmná spotřeba obilovin se letos předpokládá v rekordní výši. Pokud jde o poptávku po krmivech, očekává se zejména vyšší zastoupení kukuřice a pšenice, jejíž vyšší podíl se předpokládá díky snížení kvality v souvislosti průběhem počasí. Spotřeba obilovin k potravinářskému užití by měla stoupnout pouze mírně (tj. cca o 1,4 % oproti marketingovému roku 2013/2014) na celkem 658,0 mil. tun. Hlavní podíl na nárůstu celosvětové poptávky po obilovinách bude mít zejména kukuřice (nárůst o 19,0 mil. tun) a pšenice (nárůst o 14,0 mil. tun).

Vzhledem k předpokladu vyšší světové produkce obilovin, v porovnání s jejich spotřebou, budou vysoké i světové zásoby obilovin, jejichž úroveň na konci marketingového roku je dle IGC odhadována na 428,8 mil. tun, což představuje rekordní výši za posledních 15 let. Tento nárůst je způsoben zejména díky zvýšení zásob kukuřice (nárůst o 15,0 mil. tun) a pšenice (nárůst o 8,0 mil. tun). Vzestup zásob na konci roku očekává IGC v USA, EU, Rusku, Ukrajině, Číně a Kazachstánu. Naopak jejich pokles je předpokládán v Argentině, Austrálii, Kanadě a Indii.

Předpoklad globální úrovně obchodu s obilovinami dosahující dle předpokladu IGC 292,4 mil. tun je nižší než loňský rekord (307,3 mil. tun). Přesto, že se nepředpokládá překonání loňského rekordu, jedná se o vysoký předpoklad a zejména objem obchodu s pšenicí a kukuřicí by měl být po loňském výsledku druhý největší. Pokles exportu je očekáván ze strany USA vzhledem k vzestupu kurzu amerického dolaru.

Po poklesu v důsledku vysokých světových zásob světové ceny obilovin v období od začátku února do konce dubna roku 2014 převážně rostly, a to zejména ceny pšenice. Hlavní vliv na tento vývoj měly problémy s přepravou obilí v Kanadě, vysoká vývozní poptávka, snížení odhadu konečných zásob USA a zhoršení předpokladů kvality pšenice v některých oblastech USA v důsledku sucha. Reprezentativní cena pšenice (US SRW Gulf) se v této době pohybovala cca v rozmezí 260 – 308 USD/tunu. Ceny pšenice v EU (1. třída Francie Rouen – 270 – 306 USD/tunu) a ceny pšenice z oblasti Černého moře (Black Sea Milling – 275 – 300 USD/tunu) tento trend následovaly. Cena ječmene (Dlvd Rouen feed) se pohybovala v rozmezí 230 – 250 USD/tunu. Cena kukuřice v USA (US 3YC Gulf) se pohybovala v rozmezí 210 – 240 USD/tunu a cena kukuřice v EU (Francie Bordeaux) se pohybovala o něco výše v rozmezí 230 – 255 USD/tunu.

Přibližně od začátku května, kdy světové ceny obilovin v roce 2014 dosáhly svého vrcholu, pozorujeme jejich výrazný propad. Nejprudčeji ceny obilovin klesaly během června a července. Sestupný trend je zejména odrazem pozitivního výhledu sklizně pšenice a kukuřice, která následuje rekordní sklizeň v loňském roce.

Reprezentativní cena pšenice (US SRW Gulf) se na konci září propadla na 234 USD/tunu. Ještě větší propad zaznamenala cena pšenice v EU (1. třída Francie Rouen – 209 USD/tunu). Cena ječmene v EU klesala nejvíce během srpna a září, kdy se cena Francie D1vd Rouen feed propadla na 176 USD/tunu. Pád cen ječmene je letos ovlivněn zejména vysokou nabídkou ostatních obilovin krmné kvality (pšenice a kukuřice). Pokles vývozních cen v EU je navíc zřetelnější vzhledem k posilování US dolaru.

Cena kukuřice v USA (US 3YC Gulf) se koncem září snížila na 176 USD/tunu. Na takto nízké úrovni byla cena kukuřice naposledy v roce 2010. Vývozní ceny kukuřice v EU (Francie Bordeaux) v posledních měsících také klesají, začátkem září nicméně mírně stouply. Výrazný pokles světové produkce v r. 2014/2015 a zvýšení cen zaznamenává v současnosti pouze pšenice tvrdá.

Světový trh pšenice

Na základě odhadů IGC ze září 2014 globální produkce pšenice v **marketingovém roce 2013/2014** vzrostla o 8,8 % ve srovnání s marketingovým rokem 2012/2013. Ze sklizňové plochy 219,735 mil. ha bylo sklizeno celkem 712,5 mil. tun pšenice při průměrném výnosu 3,24 t/ha.

Nejvíce pšenice v marketingovém roce 2013/2014 bylo sklizeno v EU (143,0 mil. tun), v Číně (122,0 mil. tun), v Indii (93,5 mil. tun), v USA (58,0 mil. tun), Rusku (52,1 mil. tun), Kanadě (37,5 mil. tun), Austrálii (27,1 mil. tun), v Pákistánu (24,0 mil. tun), na Ukrajině (22,3 mil. tun), v Turecku (18,0 mil. tun) a v Íránu (14,5 mil. tun). Sklizeň pšenice byla oproti předchozímu roku vyšší v Kanadě, ve státech SNS, v EU, Jižní Americe a Austrálii, naopak pokles produkce byl patrný v Asii (Čína, Indie) a v USA.

Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu vzhledem k nárůstu produkce vzrostla na 882,2 mil. tun. Světová spotřeba pšenice dosáhla 695,4 mil. tun. Došlo k mírnému poklesu krmného užití pšenice v předpokládané výši 130,2 mil. tun oproti úrovni roku předchozího (133,2 mil. tun). Spotřeba pšenice k potravinářskému užití (475,5 mil. tun) naopak vzrostla a k mírnému nárůstu došlo i u spotřeby k průmyslovému užití (18,6 mil. tun).

Největší spotřebu pšenice zaznamenalo IGC v marketingovém roce 2013/2014 v Číně (123,3 mil. tun), v EU (114,4 mil. tun), v Indii (93,8 mil. tun), v USA (33,9 mil. tun) a Rusku (34,2 mil. tun).

Z uvedených dat vyplývá pro marketingový rok 2013/2014 přebytková globální bilance pšenice s vyšší úrovní produkce ve srovnání se spotřebou. Světové zásoby pšenice na konci marketingového roku výrazně vzrostly na 186,9 mil. tun (169,7 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013). Kromě USA a Kazachstánu, kde zásoby meziročně poklesly, došlo u hlavních světových exportérů k nárůstu zásob pšenice. Zejména v EU, Kanadě a na Ukrajině došlo k potřebné obnově zásob. Odhady světového obchodu s pšenicí na základě uvedeného předpokladu IGC činí 155,2 mil. tun, což představuje rekordní úroveň obchodu.

V aktuálním marketingovém roce 2014/2015 by mělo být podle odhadu IGC ze září 2014 ze sklizňové plochy 222,7 mil. ha sklizeno 716,6 mil. tun pšenice při průměrném výnosu 3,22 t/ha. Nejvíce pšenice by na základě uvedených odhadů v marketingovém roce 2014/2015 měla vyprodukovat EU (153,1 mil. tun), Čína (125,0 mil. tun), Indie (95,9 mil. tun), Rusko (60,0 mil. tun), USA (55,0 mil. tun), Kanada (28,0 mil. tun), Austrálie (25,0 mil. tun), Ukrajina (23,0 mil. tun), Turecko (15,5 mil. tun) a Kazachstán (14,0 mil. tun). Celosvětová sklizeň pšenice tak meziročně vzrostla o 0,6 % na rekordní úroveň. Z hlavních světových producentů by sklizeň pšenice měla být oproti minulému roku vyšší především v EU, Argentině, Kazachstánu, Rusku, na Ukrajině, Číně a Indii, naopak pokles produkce je očekáván v Austrálii, Kanadě, USA a Turecku.

Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu by vzhledem k nárůstu produkce a vysokým počátečním zásobám měla vzrůst na rekordních 903,5 mil. tun. Zároveň je očekáván meziroční nárůst světové spotřeby pšenice o 2,0 % na celkem 709,0 mil. tun a to díky předpokladu zvýšení krmeného užití o 7,7 % na 140,3 mil. tun, potravinového užití o 1,2 % na 481,3 mil. tun a průmyslového užití o 3,3 % na 19,2 mil. tun. Největší spotřebu pšenice předpokládá IGC v marketingovém roce 2014/2015 v EU (125,0 mil. tun), v Číně (122,9 mil. tun), v Indii (93,4 mil. tun), Rusku (36,0 mil. tun) a v USA (32,3 mil. tun).

Předpoklad světové spotřeby pšenice ve výši 709,0 mil. tun je ve srovnání se světovou produkcí odhadovanou ve výši 716,6 mil. tun nižší. Světová bilance pšenice by tedy v tomto roce měla být přebytková a světové zásoby pšenice by na konci roku měly vzrůst o 4,1 % na 194,5 mil. tun (186,9 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013), což je nejvyšší úroveň za posledních 5 let. U hlavních světových exportérů a to zejména v EU by zásoby měly celkově vzrůst, pokles je nicméně předpokládán v Kanadě (5,5 mil. tun), Argentíně (1,1 mil. t) a Austrálii (4,7 mil. t).

Odhady světového obchodu s pšenicí na základě uvedeného předpokladu IGC činí 146,5 mil. tun, což je pokles oproti loňskému roku. Snížení obchodu je zejména odrazem nižšího dovozu ze strany Číny. Na světovém dovozu pšenice se letos budou podílet především státy severní Afriky (22,9 mil. tun), Blízkého východu (28,1 mil. tun), Dálného východu (38,9 mil. tun) a subsaharské Afriky (19,6 mil. tun). Nejvyšší vývozy pšenice se předpokládají z EU (24,9 mil. tun), USA (24,1 mil. tun), Kanady (22,3 mil. tun), Austrálie (18,5 mil. tun), Ruska (22,5 mil. tun) a Ukrajiny (9,7 mil. tun). Největší meziroční propad vývozu očekává v tomto roce EU a USA.

Tab. č. 2. Produkce a vývoz pšenice ve vybraných zemích světa

Ukazatel	Produkce (mil. t)			Vývoz (mil. t)		
Země	2012/13	2013/14 ¹⁾	2014/15 ²⁾	2012/13	2013/14 ¹⁾	2014/15 ²⁾
Rusko	37,7	51,1	60,0	11,2	18,7	22,5
Ukrajina	15,8	22,3	23,0	7,1	9,6	9,7
Čína	120,8	121,9	125,0	0,4	0,3	0,5
Indie	94,9	93,5	95,9	8,6	5,3	2,0
EU	131,6	143,1	153,1	21,7	31,0	24,9
Kanada	27,2	37,5	28,0	18,7	22,9	22,3
USA	61,8	58,0	55,0	27,5	31,3	24,1
Austrálie	22,5	27,0	25,0	21,3	18,4	18,5
Argentina	8,0	9,2	12,0	7,1	1,5	6,5

Pramen: IGC, září 2014

Poznámka: 2013/2014¹⁾ předběžné údaje, 2014/2015²⁾ odhady

Tab. č. 3 Sklizeň pšenice u hlavních světových exportérů

	Výměra (mil. ha)		Prům. výnosy (t/ha)		Produkce (mil. t)	
	2013/14	2014/15*	2013/14	2014/15*	2013/14	2014/15*
Argentina	3,65	4,10	2,52	2,93	9,2	12,0
Austrálie	13,51	13,80	2,00	1,81	27,0	25,0
Kanada	10,44	9,40	3,59	2,98	37,5	28,0
EU	25,70	26,38	5,56	5,81	143,1	153,1
Kazachstán	12,95	13,50	1,08	1,04	13,94	14,00
Rusko	23,68	24,70	2,20	2,43	51,1	60,0
Ukrajina	6,57	6,40	3,39	3,59	22,3	23,0
USA	18,28	18,70	3,17	2,94	58,0	55,0
Svět celkem	219,74	222,75	3,24	3,22	712,53	716,60

Pramen: IGC, září 2014

* odhad

Tab. č. 4. Světová bilance pšenice

	2006/07 (mil. t)	2007/08 (mil. t)	2008/09 (mil. t)	2009/10 (mil. t)	2010/11 (mil. t)	2011/12 (mil. t)	2012/13 (mil. t)	2013/14 ¹⁾ (mil. t)	2014/15 ²⁾ (mil. t)
Počáteční zásoby	137,5	134,3	131,4	171,8	197,6	193,5	191,2	169,7	186,9
Produkce	597,5	607,4	685,0	679,0	652,9	695,4	655,0	712,5	716,6
Dovoz	110,8	110,5	136,9	128,1	125,7	145,2	140,5	155,2	146,5
Nabídka celkem	735,0	741,7	816,4	850,7	850,5	889,0	846,2	882,2	903,5
Potravinářské užití	436,9	443,7	444,9	452,9	455,3	460,3	466,4	475,5	481,3
Průmyslové užití	16,2	17,1	18,0	19,0	19,0	18,8	18,5	18,6	19,2
Krmivářské užití	94,4	90,9	116,2	118,3	119,8	153,7	133,2	130,2	140,3
Ostatní spotřeba	32,6	33,3	32,9	33,1	33,6	33,5	33,4	33,5	33,7
Spotřeba celkem	20,5	25,4	32,7	29,8	29,3	31,5	25,0	37,5	34,5
Vývoz	600,7	610,3	644,6	653,1	657,0	697,8	676,5	695,4	709,0
Konečné zásoby	110,8	110,5	136,9	128,1	125,7	145,2	140,5	155,2	146,5

Pramen: IGC, září 2014

Poznámka: 2013/14¹⁾ předběžné údaje, 2014/15²⁾ odhady

Světový trh ostatních obilovin (bez pšenice a rýže)

Podle údajů IGC ze září 2014 činila v marketingovém roce 2013/2014 globální produkce ostatních obilovin („Coarse Grains“) celkem 1 280,8 mil. tun. Ve srovnání s předchozím rokem se jedná o nárůst produkce o 146,1 mil. tun především díky globálnímu nárůstu produkce kukuřice (zejména v USA), která byla v tomto roce rekordní. Vzestup produkce byl zaznamenán i u ječmene, čiroku a v menší míře též u ovsa a žita. Největší část celkového sklizeného množství zaujímala produkce ostatních obilovin v USA ve výši 369,8 mil. tun, dále produkce Číny (226,3 mil. tun) a produkce zemí EU ve výši 157,7 mil. tun.

Tab. č. 5. Produkce, obchod a spotřeba vybraných ostatních obilovin

	Světová produkce (mil. t)		Světový obchod (mil. t)		Světová spotřeba (mil. t)	
	2013/14 ¹⁾	2014/15 ²⁾	2013/14 ¹⁾	2014/15 ²⁾	2013/14 ¹⁾	2014/15 ²⁾
Kukuřice	983,3	974,2	120,0	114,9	939,7	958,5
Ječmen	144,8	138,3	22,8	21,2	140,2	137,5
Čirok	59,5	63,3	6,3	6,6	59,0	61,7
Oves	24,1	22,5	2,1	2,0	23,4	22,9
Žito	17,4	16,3	0,3	0,3	16,5	16,6

Pramen: IGC, září 2014

Poznámka: 2013/2014¹⁾ předběžné údaje, 2014/2015²⁾ odhady

Světová produkce ostatních obilovin by v současném marketingovém roce 2014/2015 měla činit 1 266,9 mil. tun, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem mírný pokles o 13,9 mil. tun (o 1,2 %) především v důsledku předpokládaného globálního poklesu produkce kukuřice po loňské rekordní sklizni. Přesto se zejména u kukuřice jedná o velmi vysokou úroveň sklizně, která se tak umísťuje na 2. místo po loňském rekordu a v USA a EU dokonce překonává loňský rekord. Mírný pokles produkce je očekáván i u ječmene, ovsa a žita, naopak mírný meziroční vzestup produkce je očekáván u čiroku. Největší celková produkce ostatních obilovin by měla být dosažena tradičně v USA ve výši 376,7 mil. tun (z toho 360,0 mil. tun kukuřice, 10,9 mil. tun čiroku a 4,2 mil. tun ječmene), v Číně 225,5 mil. tun (215,0 mil. tun kukuřice), v zemích EU ve výši 163,7 mil. tun (59,7 mil. tun ječmene, 70,7 mil. tun kukuřice, 8,9 mil. tun žita, 8,0 mil. tun ovsa), v Brazílii 78,1 mil. tun (75 mil. tun kukuřice), v Rusku 40,6 mil. tun (19,0 mil. t ječmene, 12,0 mil. t kukuřice), na Ukrajině 37,4 mil. tun (27,0 mil. tun kukuřice, 8,5 mil. tun ječmene) v Argentině 31,7 mil. tun (23,0 mil. tun kukuřice), v Indii 39,7 mil. tun (21,0 mil. tun kukuřice) a v Mexiku 30,6 mil. tun (22,5 mil. tun kukuřice).

Světová spotřeba ostatních obilovin (mimo pšenice a rýže) je odhadována na 1 249,3 mil. tun, tj. o 19,0 mil. tun (1,5 %) více, než byla spotřeba předchozího roku. Obdobně jako minulý rok je letos světová spotřeba nižší než produkce, a to především v důsledku předpokladu převisu produkce nad spotřebou u kukuřice. Očekává se, že se tento přebytkový stav bilance promítne v nárůstu celkových konečných zásob ostatních obilovin na úroveň 234,3 mil. tun (z toho 191,4 mil. tun kukuřice). Celosvětový obchod s ostatními obilovinami je tak v tomto roce odhadován ve výši 145,6 mil. tun, přičemž největšími vývozci by měly být USA (48,9 mil. tun), Ukrajina (20,4 mil. tun), Argentina (20,0 mil. tun), a Brazílie (20,0 mil. tun).

Aktuální světová produkce ječmene by podle odhadů IGC ze září 2014 měla činit 138,3 mil. tun, což lze označit za průměrnou produkci. Toto množství by znamenalo pokles světové produkce o 6,5 mil. tun (- 4,5 %) oproti minulému roku, kdy se produkce nacházela na rekordní úrovni za poslední 4 roky (144,8 mil. tun). Meziroční pokles produkce je zejména výsledkem nižších dosažených výnosů. Mezi hlavní světové producenty ječmene letos patří EU (59,7 mil. tun), Rusko (19,0 mil. tun), Ukrajina (8,5 mil. tun), Kanada (7,2 mil. tun) a Austrálie (7,9 mil. tun), přičemž meziroční nárůst produkce je dle odhadu IGC zaznamenán v EU, Rusku a na Ukrajině, zatímco v Kanadě, USA a Austrálii je očekáván její pokles. Celková světová plocha by měla pouze mírně poklesnout o 0,9 % na 49,86 mil. ha a průměrný výnos by měl poklesnout o 3,6 % na 2,77 t/ha.

Světová spotřeba ječmene by měla podle odhadu IGC meziročně klesnout o 2,0 % na 137,4 mil. tun především v důsledku nižšího předpokladu krmného užití, což je i odrazem vyšší dostupnosti jiných krmných alternativ a to zejména pšenice o nižší jakosti v EU. Úroveň celosvětové spotřeby ječmene je srovnatelná s produkcí a celosvětové konečné zásoby ječmene by tak měly pouze mírně vzrůst o 3,1 % na 27,8 mil. tun. Nárůst zásob je nicméně očekáván u hlavních světových exportérů, kde je předpokládán vzestup zásob o 22,6 % na 17 mil. tun.

V aktuálním m. r. 2014/2015 se očekává mírný pokles obchodu s ječmenem, který by dle IGC měl dosáhnout 21,2 mil. tun, z toho 17,4 mil. tun připadá na krmný a 3,8 mil. tun na sladovnický ječmen. Předpokládaný pokles je odrazem nižší poptávky po dovozu v severní Africe (Libye, Alžírsko) a Číně. Nižší úroveň vývozu než v loňském roce je možné předpokládat z EU, Austrálie, Argentiny, Kanady a USA, vzestup vývozu je naopak díky vyšší sklizni očekáván z Ruska a Ukrajiny.

Tab. č. 6. Světová bilance ječmene

	2006/07 (mil. t)	2007/08 (mil. t)	2008/09 (mil. t)	2009/10 (mil. t)	2010/11 (mil. t)	2011/12 (mil. t)	2012/13 (mil. t)	2013/14 ¹⁾ (mil. t)	2014/15 ²⁾ (mil. t)
Počáteční zásoby	31,3	25,3	23,0	35,5	40,7	27,1	26,2	22,4	27,0
Produkce	137,9	133,4	154,8	149,7	122,4	134,2	129,4	144,8	138,3
Dovoz	15,9	15,5	19,5	16,9	14,7	20,3	19,5	22,8	21,2
Nabídka celkem	169,2	158,8	177,9	185,2	163,1	161,3	155,6	167,2	165,3
Potravinářské užití	7,2	6,6	6,9	7,0	6,6	7,0	6,6	6,8	6,8
Průmyslové užití	27,0	27,1	27,5	28,4	27,9	29,0	29,2	29,9	30,3
Krmivářské užití	99,3	92,0	97,0	98,7	90,8	89,0	87,5	94,4	90,4
Ostatní spotřeba	10,3	10,0	11,0	10,5	10,7	10,2	9,9	9,0	10,0
Spotřeba celkem	143,9	135,7	142,4	144,6	135,9	135,2	133,2	140,2	137,4
Vývoz	15,9	15,5	19,5	16,9	14,7	20,3	19,5	22,8	21,2
Konečné zásoby	25,3	23,0	35,5	40,7	27,1	26,2	22,4	27,0	27,8

Pramen: IGC, září 2014

Poznámka: 2013/2014¹⁾ předběžné údaje, 2014/2015²⁾ odhady

Tab. č. 7. Sklizeň ječmene ve vybraných zemích světa

	Výměra (mil. ha)		Prům. výnosy (t/ha)		Produkce (mil. t)	
	2013/14	2014/15*	2013/14	2014/15*	2013/14	2014/15*
Argentina	1,26	1,00	3,73	3,45	4,70	3,45
Austrálie	3,92	3,80	2,43	2,08	9,55	7,90
Kanada	2,65	2,10	3,86	3,43	10,24	7,20
EU	12,30	12,40	4,84	4,82	59,53	59,74
Kazachstán	1,84	1,75	1,38	1,37	2,54	2,40
Rusko	8,11	8,5	1,89	2,24	15,36	19,00
Ukrajina	3,23	3,50	2,34	2,43	7,56	8,50
USA	1,21	1,11	3,86	3,82	4,68	4,20
Svět celkem	50,31	49,86	2,88	2,77	144,8	138,3

Pramen: IGC, září 2014

Poznámka: * odhad

Aktuální globální sklizeň kukuřice pro marketingový rok 2014/2015 odhadlo IGC v září 2014 na rekordních 974,2 mil. tun, což znamená pouze mírný meziroční pokles produkce o 9,1 mil. tun (o 0,9 %). Jedná se tak o vysokou sklizeň, která je na 2. místě po loňském absolutním rekordu. Tento mírný pokles produkce je způsoben nižší sklizní kukuřice v Argentině, Brazílii, Číně a na Ukrajině. V EU a USA naopak sklizeň převyšuje díky vysokým výnosům úroveň loňského roku a v těchto oblastech je tedy očekávána rekordní produkce kukuřice.

IGC předpokládá, že díky vyššímu předpokladu krmného a průmyslového užití by mělo dojít ke zvýšení globální spotřeby kukuřice o 2,0 % na 958,5 mil. tun. Kukuřice je ve světě nejvíce vyžívanou krmnou obilovinou, která se na celkové krmné spotřebě letos podílí z 65,0 %. Díky vysoké dostupnosti kukuřice a poklesu cen by nicméně letošní krmná spotřeba kukuřice odhadovaná ve výši 555,1 mil. tun měla být vyšší o cca 2,1 % oproti minulému roku. Nárůst je předpokládán také u průmyslového užití, které by mělo činit 261,6 mil. t, tj. 27,2 % z celkové poptávky. Vzestup spotřeby kukuřice je letos předpokládán ve všech hlavních producentských oblastech, kromě EU a Ukrajiny, kde je očekávána stabilní úroveň spotřeby srovnatelná s minulým rokem. Nejvíce patrný vzestupný trend je předpokládán v USA a v Číně. Vzhledem k předpokládané převaze produkce nad celkovou spotřebou by letos mělo dojít k nárůstu světových konečných zásob kukuřice na 191,4 mil. tun (175,6 mil. tun v marketingovém roce 2013/2014), což je nejvyšší úroveň zásob kukuřice za posledních 27 let. Zásoby kukuřice by měly být nadprůměrné v řadě zemí včetně EU, Číny, USA a Brazílie.

Vzhledem k nižší potřebě dovozu v EU a Číně by předpokládaná úroveň globálního obchodu s kukuřicí měla poklesnout oproti loňskému rekordu (120,0 mil. tun) o 4,0 % na 114,9 mil. tun. Největšími vývozci kukuřice letos budou USA (43,0 mil. tun), Brazílie (20,0 mil. tun), Ukrajina (17,5 mil. tun) a Argentina (15,5 mil. tun), jejichž vývoz by měl představovat cca 84,0 % světového vývozu kukuřice. Meziroční propad vývozu kukuřice je očekáván v USA, na Ukrajině a Brazílii, mírný vzestup je očekáván v Argentině a stejná úroveň vývozu jako loni v EU. Z hlavních dovozců kukuřice se očekává výrazný meziroční propad importu především v EU, která by díky vysoké sklizni a nadprůměrné dostupnosti krmné pšenice měla snížit dovoz kukuřice do EU téměř o 36,0 % na celkem 10,0 mil. tun (15,6 mil. tun v marketingovém roce 2013/2014). Pokles dovozů se očekává též v Číně a Egyptě. Meziroční vzestup dovozu je naopak předpokládán v Japonsku (15,5 mil. tun) a Jižní Koreji (9,3 mil. tun).

Tab. č. 8. Světová bilance kukuřice

	2006/07 (mil. t)	2007/08 (mil. t)	2008/09 (mil. t)	2009/10 (mil. t)	2010/11 (mil. t)	2011/12 (mil. t)	2012/13 (mil. t)	2013/14 ¹⁾ (mil. t)	2014/15 ²⁾ (mil. t)
Počáteční zásoby	132,7	115,0	132,7	145,5	143,6	129,1	129,9	132,0	175,6
Produkce	711,0	797,0	799,9	821,3	830,6	876,6	861,1	983,3	974,2
Dovoz	87,6	101,1	84,1	86,9	93,7	97,7	99,1	120,0	114,9
Nabídka celkem	843,7	912,0	932,6	966,9	974,1	1 005,7	991,0	1 115,3	1 149,9
Potravinářské užití	82,9	86,8	90,3	92,7	95,4	98,6	100,1	103,4	105,7
Průmyslové užití	143,4	174,7	193,6	225,5	243,0	250,5	239,9	257,0	261,6
Krmivářské užití	469,2	488,1	472,8	472,4	474,6	491,5	485,3	543,5	555,1
Ostatní spotřeba	33,3	29,8	30,4	32,7	32,0	35,2	33,7	35,8	36,1
Spotřeba celkem	728,7	779,3	787,1	823,3	845,0	875,8	859,0	939,7	958,5
Vývoz	87,6	101,1	84,1	86,9	93,7	97,7	99,1	120,0	114,9
Konečné zásoby	115,0	132,7	145,5	143,6	129,1	129,9	132,0	175,6	191,4

Pramen: IGC, září 2014

Poznámka: 2013/2014¹⁾ předběžné údaje, 2014/2015²⁾ odhady

Tab. č. 9. Sklizeň kukuřice ve vybraných zemích světa

	Výměra (mil. ha)		Prům. výnosy (t/ha)		Produkce (mil. t)	
	2013/14	2014/15*	2013/14	2014/15*	2013/14	2014/15*
Argentina	4,00	3,70	6,00	6,22	24,00	23,00
Brazílie	15,75	15,00	5,07	5,00	79,90	75,00
EU	9,83	9,58	6,51	7,38	64,02	70,74
Ukrajina	4,83	5,00	6,40	5,40	30,90	27,00
USA	35,48	33,90	9,97	10,62	353,72	360,00
Čína	36,32	36,70	6,02	5,86	218,49	215,00
Svět celkem	177,09	173,66	5,55	5,61	983,26	974,23

Pramen: IGC, září 2014

Poznámka: * odhad

Evropská unie

Na základě výsledků statistického šetření Evropské komise bylo ve státech EU v marketingovém roce 2013/2014 z celkové plochy 57,4 mil. ha sklizeno 304,8 mil. tun obilovin, z čehož využitelná produkce činila 302,0 mil. tun. Jednalo se o nadprůměrnou produkci, na které se jednotlivé obiloviny podílely následovně: 135,1 mil. tun pšenice seté, 7,8 mil. tun pšenice tvrdé, 59,4 mil. tun ječmene, 65,4 mil. tun kukuřice, 10,0 mil. tun žita, 8,3 mil. tun ovsu, 11,3 mil. tun triticales a 0,1 mil. tun ostatních obilovin. Celková využitelná produkce obilovin v EU vzrostla oproti marketingovému roku 2012/2013, kdy bylo sklizeno pouze 276,0 mil. tun obilovin, o 9,4 %. Meziroční vzestup produkce se týkal všech obilovin kromě pšenice tvrdé. Největší meziroční vzestup produkce byl zaznamenán u žita, kukuřice a pšenice seté. Z hlavních producentů států EU produkce obilovin meziročně klesla ve Spojeném Království a v Polsku. K výraznému vzestupu sklizně naopak došlo ve Španělsku, Maďarsku a Rumunsku.

Celková nabídka obilovin na trhu EU dosahující 349,1 mil. tun dostatečně pokryla celkovou domácí spotřebu evropského trhu ve výši 271,1 mil. tun (krmné užití obilovin 164,9 mil. tun, potravinářské užití 65,6 mil. tun, průmyslové užití 31,0 mil. tun – z toho 11,5 mil. tun představuje užití na bioetanol). Vývoz obilovin z EU v minulém marketingovém roce dosáhl rekordního výsledku o celkovém objemu 44,6 mil. tun obilovin, přičemž 67,3 % (30,0 mil. tun) bylo zastoupeno pšenicí a 19,7 % (8,8 mil. tun) ječmenem. Dovoz obilovin do EU dosáhl celkem 19,3 mil. tun, z toho 78,2 % (15,1 mil. tun) tvořila kukuřice a 9,3 % (1,8 mil. tun) tvořila pšenice setá.

Na konci marketingového roku došlo k celkovému vzestupu zásob obilovin v EU na 31,2 mil. tun oproti počátečním zásobám (27,8 mil. tun), přičemž nárůst zaznamenaly zásoby ječmene a kukuřice, mírný pokles zásob vzhledem k vysokým vývozům zaznamenala naopak pšenice setá.

Intervence, která je od marketingového roku 2011/2012 omezena nulovým stropem pro nákup kukuřice a ječmene a množstevním stropem pro intervenční nákup pšenice seté ve výši 3,0 mil. tun, byla formálně otevřena od 1. 11. 2013. Vzhledem k výši cen oproti ceně intervenční však v tomto roce nebylo intervenčních nákupů v EU využíváno stejně jako roce předchozím.

Tab. č. 10 Odhad bilance obilovin v EU pro m. r. 2013/2014

srpen 2014						
Ukazatel	Jedn.	Pšenice	Ječmen	Pšenice tvrdá	Kukuřice	Obiloviny Celkem
Počáteční zásoby k 1. 7. 2013	mil. t	8,6	4,2	0,2	12,9	27,8
Využitelná produkce	mil. t	135,0	59,4	7,8	65,4	302,0
Dovoz – třetí země	mil. t	1,8	0,0	1,9	15,1	19,3
Celková nabídka	mil. t	145,5	63,6	9,9	93,4	349,1
Užití						
– potraviny	mil. t	48,0	0,4	7,8	4,9	65,6
– osiva	mil. t	4,7	2,3	0,4	0,5	9,7
– krmiva	mil. t	42,9	36,6	0,1	60,6	164,9
– techn. užití	mil. t	10,5	9,5	0,1	8,6	11,5
– z toho biopalivo	mil. t	4,4	0,9	0,0	3,3	9,9
Celková spotřeba	mil. t	106,2	48,7	8,4	74,6	271,1
Ztráty	mil. t	0,9	0,4	0,1	0,6	2,2
Vývoz – třetí země	mil. t	30,0	8,8	1,1	4,2	44,6
Konečné zásoby k 30. 6. 2014	mil. t	8,4	5,7	0,3	13,9	31,2

Pramen: Evropská komise, DG AGRI, Výbor pro SOT 25. 9. 2014

Na základě odhadů EK ze září 2014 bylo v aktuálním marketingovém roce 2014/2015 z celkové plochy 58,3 mil. ha sklizeno 319,9 mil. tun obilovin. Podle uvedeného odhadu sklizně obilovin v EU pro hospodářský rok 2014/2015 je celková využitelná produkce obilovin v EU odhadována na 317 mil. tun, z toho zaujímá pšenice setá 145,6 mil. tun, pšenice tvrdá 7,3 mil. tun, ječmen 57,9 mil. tun, kukuřice 71,8 mil. tun, žito 9,2 mil. tun, oves 7,7 mil. tun, triticales 12,3 mil. tun a ostatní obiloviny 4,5 mil. tun. Ve srovnání s minulým rokem celková využitelná produkce obilovin v EU vzrostla o 5,0 % a jedná se o rekordní sklizeň v EU. Největší meziroční vzestup produkce o 9,8 % se předpokládá u kukuřice a o 7,8 % u pšenice. Z hlavních producentských států EU produkce obilovin meziročně stoupla o 16,3 % ve Spojeném Království, o 6,2 % v Polsku, o 9,4 % v Itálii, o 5,6 % ve Francii, o 17,3 % v Maďarsku, o 1,1 % v Rumunsku a o 8,9 % v Německu. Pokles produkce o 21,3 % je nicméně předpokládán ve Španělsku. Sklizené obiloviny dosahují průměrného výnosu 5,5 t/ha, což představuje meziroční nárůst o 3,8 %. Výnosy oproti loňskému roku vzrostly u pšenice seté, kukuřice a triticales, u ječmene a pšenice tvrdé dochází naopak k poklesu.

Při odhadu dovozu ve výši cca 15,0 mil. tun a úrovni počátečních zásob (32,2 mil. tun) činí celková nabídka obilovin na trhu EU dle odhadů EK cca 364,2 mil. tun. Celková spotřeba je dle bilance EU odhadována na 276,8 mil. tun, přičemž ve struktuře využití se promítá vzhledem k větší dostupnosti krmných obilovin vyšší míra krmného užití obilovin na úrovni 170,3 mil. tun. Potravinářské užití je odhadováno na stabilní úrovni 65,4 mil. tun a podobně i průmyslové užití na 11,9 mil. tun, z čehož 10,3 mil. tun představuje užití na bioetanol, na jehož výrobu je v EU počítáno především s využitím pšenice (4,5 mil. tun) a kukuřice (3,6 mil. tun).

Oproti rekordní úrovni exportu v loňském roce je letos očekávána nižší úroveň exportu obilovin z EU, jehož celková výše je na konci marketingového roku 2014/2015 odhadována Komisí na 34,3 mil. tun. I v tomto roce by nicméně měla obchodní bilance obilovin zůstat kladná a EU tak upevní svou tradiční

pozici aktivního vývozce. Dovoz obilovin do EU odhadovaný ve výši 15 mil. tun je nižší oproti loňskému roku vzhledem k vysoké nabídce kukuřice z vlastní produkce. Dovoz kukuřice, která je tradičně hlavní dováženou obilovinou, je letos odhadován pouze na 9 mil. tun.

EU je za prvních 13 týdnů marketingového roku 2014/2015 čistým vývozcem 5,2 mil. tun obilovin s úrovní dovozu ve výši 4,1 mil. tun a vývozu 9,3 mil. tun. Hlavní složkou vyvážených obilovin je stejně jako v letech minulých pšenice setá (6,7 mil. tun) a ječmen (2,1 mil. tun).

Vzhledem k předpokladu vysoké sklizně a nižším vývozům se v EU očekává významné navýšení zásob obilovin (o 18,7 mil. tun) dosahujících k 30. 6. 2015 výše 50,9 mil. tun.

Tab. č. 11 Odhad balance obilovin v EU pro m. r. 2014/2015

září 2014						
Ukazatel	Jedn.	Pšenice	Ječmen	Pšenice tvrdá	Kukuřice	Obiloviny Celkem
Počáteční zásoby k 1. 7. 2014	mil. t	8,4	5,7	0,3	14,9	32,2
Využitelná produkce	mil. t	145,6	57,9	7,3	71,8	317,0
Dovoz – třetí země	mil. t	3,0	0,1	2,5	9,0	15,0
Celková nabídka	mil. t	157,0	63,7	10,1	95,8	364,2
Užití						
– potraviny	mil. t	48,0	0,4	7,8	5,0	65,4
– osiva	mil. t	4,7	2,3	0,4	0,5	9,6
– krmiva	mil. t	51,5	36,0	0,1	58,8	170,3
– techn. užití	mil. t	10,6	9,5	0,1	8,9	11,9
– z toho biopalivo	mil. t	4,5	0,9	0,0	3,6	10,3
Celková spotřeba	mil. t	114,8	48,1	8,4	73,1	276,8
Ztráty	mil. t	0,9	0,4	0,1	0,6	2,2
Vývoz – třetí země	mil. t	25,0	6,0	1,0	2,0	34,3
Konečné zásoby k 30. 6. 2015	mil. t	16,4	9,2	0,7	20,0	50,9

Pramen: Evropská komise, DG AGRI, Výbor pro SOT 25. 9. 2014

Tab. č. 12. Produkce obilovin v zemích EU za marketingové roky 2013/2014 – 2014/2015

Obilovina	Výměra (mil. ha)		Prům. výnosy (t/ha)		Produkce (mil. t)	
	2013/14	2014/15	2013/14	2014/15	2013/14	2014/15
Pšenice setá	23,4	24,4	5,8	6,0	136,1	146,8
Ječmen	12,3	12,5	4,9	3,2	57,9	58,4
Kukuřice	9,7	9,5	6,8	7,6	65,7	72,1
Pšenice tvrdá	2,4	2,3	3,4	3,2	7,9	7,4
Žito	2,6	2,3	4,0	3,9	10,2	9,4
Triticale	2,7	2,8	4,3	4,4	11,5	12,5
Ostatní obiloviny	1,5	1,7	2,9	2,8	4,3	4,7
Obiloviny celkem	57,4	58,3	5,3	5,5	304,8	319,9

Pramen: Evropská Komise, září 2014

Celní systém pro obiloviny v EU

Celní sazby použitelné na zemědělské produkty na základě dohod Světové obchodní organizace (WTO) jsou obecně stanoveny ve společném celním sazebníku.

Odchylně od cel stanovených ve společném celním sazebníku se celní sazby pro některé druhy obilovin v EU řídí pravidly podle hlavy 6 soupisu ES CXL přílohy GATT, která pocházejí z dohody „Blair House“ mezi US a EU. Jako průhledný a objektivní základ pro stanovení reprezentativních dovozních cen CIF jsou používány kotace vysoce jakostní pšenice a kukuřice na komoditních burzách ve Spojených státech amerických. Vysoce jakostní pšenice je dále referenční cenou pro pšenici tvrdou o vysoké jakosti a její osivo a osivo pšenice seté. Cena kukuřice slouží jako referenční cena pro čirok, osivo čiroku, žito, osivo žita a osivo kukuřice.

Celní sazba je stanovena na základě rozdílu mezi intervenční cenou pro obiloviny (vynásobenou 1,55) a reprezentativní dovozní cenou CIF pro obiloviny v Rotterdamu. Takto stanovené clo však nesmí překročit smluvní celní sazbu stanovenou na základě kombinované nomenklatury.

Právním základem pro stanovení cel obilovin je po reformě SOT čl. I nařízení Komise č. 642/2010, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o dovozní cla v odvětví obilovin (bývalý čl. 136 nařízení č. 1234/2007). Toto nařízení bylo v roce 2014 pozměněno prováděcím nařízením č. 265/2014, kdy došlo k přenesení pravidel kalkulace cel pro obiloviny z NR č. 1234/2007 do nařízení Komise a úpravě metody kalkulace. Nařízení stanovující dovozní cla bylo do platnosti prováděcího NK č. 265/2014 publikováno vždy 15. a poslední den v měsíci a kalkulace dovozních cel byla fixně prováděna na základě různých světových referenčních cen pro definované typy obilovin za předcházejících 14 dní. S platností výše uvedené úpravy nařízení jsou cla pohyblivě kalkulována denně na základě cen za předchozích 10 dní. Komise tak stanoví novou celní sazbu, vždy pokud se průměr za předchozích 10 dní liší od dosud stanovené celní sazby o více než 5 EUR/t nebo pokud se průměr vrátí k nule.

Světové ceny obilovin již několik měsíců roku 2014 klesají a tento trend nadále pokračuje vzhledem k očekávané vysoké sklizni. Pozitivní výhled na sklizeň pšenice a kukuřice tlačí světové ceny obilovin dolů. Zejména v USA cena kukuřice výrazně poklesla a k 1. 7. 2014 byla cena US Gulf (FOB) na úrovni 203 USD/t, což je úroveň naposledy zaznamenaná v srpnu 2010. Pro srovnání, ve stejné době minulého roku (tj. k 1. 7. 2013) byla tato cena na úrovni 304 USD/t. V souvislosti s poklesem světových cen kukuřice bylo po několika letech (tj. naposledy v roce 2010), kdy přetrvávala cla pro obiloviny na nulové úrovni, počínaje 16. 7. 2014 stanoveno dovozní clo pro dovoz kukuřice, žita a čiroku ze třetích zemí do EU na úrovni 5,32 EUR/t. Vzhledem k pokračujícímu cenovému propadu byla tato celní sazba koncem září 2014 zvýšena na 10,44 EUR/t.

Celní kvóty pro dovoz obilovin, které vyplývají z dohod uzavřených podle článku 300 Smlouvy nebo z jiných aktů Rady, otevírá a spravuje Komise podle příslušných prováděcích pravidel. Dovoz některých obilovin v rámci celních kvót vyplývajících z mezinárodních smluv uzavřených v souladu se Smlouvou nebo plynoucích z jiných aktů Rady však podléhá zvláštním celním sazbám.

V odvětví obilovin jsou klíčové následující každoročně otevřené dovozní kvóty:

- **dovozní kvóta pro pšenici setou střední až nízké jakosti** s celní sazbou 12 EUR/t, o celkovém objemu 3 112 030 tun, z toho 572 000 t pochází se z USA, 38 853 tun z Kanady, 2 378 387 tun z ostatních třetích zemí a 122 790 tun ze všech třetích zemí (dle NK č. 1067/2008),
- **dovozní kvóta pro ječmen** o celkovém objemu 307 105 tun pocházející ze třetích zemí s platnou celní sazbou 16 EUR/t (dle NK č. 2305/2003),
- **dovozní kvóta pro sladovnický ječmen** o celkovém objemu 50 890 tun pocházející ze třetích zemí s platnou celní sazbou 8 EUR/t (dle NK č. 1064/2009),
- **dovozní kvóta pro kukuřici** ze všech třetích zemí o celkovém objemu 277 988 tun s nulovou celní sazbou (dle NK č. 969/2006),

- **dovozní kvóty pro kukuřici a širok** dovážené do Španělska (2 mil. tun kukuřice a 0,3 mil. tun široku) a kukuřici dováženou do Portugalska (0,5 mil. tun) se sníženým dovozním clem (dle NK č. 1296/2008); smlouva mezi USA a EU umožnila tento dovoz od roku 1995/1996 v kompenzaci za ztrátu USA za trhy na Iberském poloostrově,
- **dovozní kvóta pro pšenici tvrdou** s nulovou celní sazbou v množství 50 000 tun pocházející ze všech třetích zemí (dle NK č. 2133/2001),
- **dovozní kvóta pro vysoce jakostní pšenici obecnou a tvrdou** s nulovou celní sazbou v množství 300 000 tun pocházející ze všech třetích zemí (dle NK č. 2133/2001).

Kvóty pro dovoz obilovin z Ukrajiny do EU v roce 2014 a 2015

Jednání o dohodě o volném obchodu (FTA) bylo dokončeno s Ukrajinou a dohoda byla podepsána v červnu 2014 jako součást širší dohody o přidružení. Platnost samotné dohody byla odložena o 1 rok a její provádění by tak mělo začít až v roce 2016. Po vstupu dohody v platnost Ukrajina odstraní veškerá cla při dovozu obilovin z EU do 5 let.

Z důvodu politického vývoje na Ukrajině se nicméně EU rozhodla podpořit ekonomiku Ukrajiny jednostranným snížením cel v mezích podepsané dohody o volném obchodu již v dubnu 2014 (tzn. bez její ratifikace).

Dne 24. dubna 2014 bylo v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněno prováděcí nařízení Komise (EU) č. 416/2014 ze dne 23. dubna 2014 o otevření a správě celních kvót pro dovoz některých obilovin pocházejících z Ukrajiny. Tarifní kvóty pro určité obiloviny a zpracované produkty pocházející z Ukrajiny jsou aktuálně otevřeny do 31. 10. 2014. V rámci kvót platí celní sazba 0 EUR/t. Administrace kvót je prováděna pomocí systému dovozních licencí.

V sektoru obilovin jsou otevřeny 3 kvóty pro bezcelní dovoz z Ukrajiny zahrnující:

- 1) **950 000 tun produktů:** špalda, pšenice setá a souřež, jiné než k setí (KN 1001.99.(00)), pšeničná mouka nebo mouka ze souřeže (KN 1101.00.(15-90)), obilné mouky jiné než pšeničná mouka nebo mouka ze souřeže, žita, kukuřice, ječmene, oves a rýže (KN 1102.90.(90)), krupice a krupička z pšenice a špaldy (KN 1103.11.(90)), pelety z pšenice (KN 1103.20.(60)).
- 2) **250 000 tun produktů:** ječmen jiný než k setí (KN 1003.90(00)), ječná mouka (KN 1102.90.(10)), pelety z ječmene (KN ex 1103.20.(25)).
- 3) **400 000 tun produktů:** kukuřice jiná než k setí (KN 1005.90.(00)), kukuřičná mouka (KN 1102.20.(10-90)), krupice a krupička z kukuřice (KN 1103.13.(10-90)), pelety z kukuřice (KN 1103.20.(40)), kukuřičná zrna jinak zpracovaná (KN 1104.23.(40-98)).

Doposud byla pro aktuální rok 2014 plně vyčerpána kvóta pro dovoz pšenice a kvóta pro dovoz kukuřice. Kvóta pro dovoz ječmene dosud není vyčerpána. EK na Výboru pro SOT informovala o tom, že se chystá prodloužit platnost těchto dovozních kvót. Na základě posledního návrhu EK bude platnost stávajících kvót otevřených nařízením č. 416/2014 pro letošní rok prodloužena do konce tohoto roku. Pro následující rok 2015 budou otevřeny obdobné kvóty pro pšenici, ječmen a kukuřici a jejich pro produkty za obdobných podmínek a pro obdobná množství jako pro letošní rok.

Intervenční systém obilovin v EU v marketingovém roce 2013/2014

Intervenční nákup pro obiloviny byl na základě platné legislativy v EU otevřen od 1. 11. 2013 do 31. 5. 2014. V tomto kontextu jsou aktuální zejména následující evropská nařízení v rámci SOT:

- Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“).
- Nařízení Rady (ES) č. 72/2009 o úpravách společné zemědělské politiky změnou nařízení (ES) č. 247/2006, (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1405/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008, (ES) č. 479/2008 a zrušení nařízení (EHS) č. 1883/78, (EHS) č. 1254/89, (EHS) č. 2247/89, (EHS) č. 2055/93, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 2596/97, (ES) č. 1182/2005 a (ES) č. 315/2007 („Health Check“).
- Nařízení Komise č. 1272/2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.
- Nařízení Komise č. 742/2010 o změně nařízení (EU) č. 1272/2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.

Základní podmínky intervenčního nákupu obilovin v EU pro marketingový rok 2013/2014 byly obdobné jako v roce předchozím:

- Evropskou komisí je v rámci všech členských států EU 27 pro hospodářský rok 2012/2013 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3,0 miliony tun, které budou nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen a kukuřici je vyhlášen množstevní strop 0 tun.
- Při intervenčním nákupu pšenice na úrovni EU nad 3 miliony tun, u ostatních obilovin v případě navýšení nulového stropu, je nákup realizován formou nabídkového řízení, ve kterém se „soutěží“ o co nejnižší nabídnutou cenu s tím, že o přijatelnosti nabídek rozhoduje EK.
- K nabídkám pšenice podaným v období od 1. 11. 2013 do 31. 5. 2014 je přístupováno dle data podání nabídky, tj. záleží na datu jejich podání v uvedeném období. V případě překročení množstevního stropu 3,0 miliony tun pšenice v rámci celé EU pokrátká Evropská komise nabídky podané v posledním vykazovaném období (prozatím nastaveno týdenní, Evropská komise však může změnit na denní) před naplněním množstevního stropu koeficientem krácení tak, aby se celkové nabídnuté množství pšenice v rámci EU snížilo na max. 3,0 miliony tun.
- Podaná nabídka pšenice je závazná, a proto ji až na jedinou výjimku není možno ani pozměnit, ani stáhnout. Danou výjimku tvoří uplatnění koeficientu krácení ze strany Evropské komise, na základě kterého může nabízející nabídku stáhnout do pěti dnů ode dne jeho zveřejnění.
- Ke každé nabídce pšenice je nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.
- V souladu s NK (ES) č. 1272/2009 nabízející hradí náklady spojené se stanovením obsahu kontaminujících látek.
- Nařízení Komise č. 1125/2010 stanoví intervenční centra pro obiloviny ve státech EU.

Reforma intervencí v rámci SOT obilovin pro období 2014 – 2020

Změny zaváděné do systému veřejných intervencí novým jednotným nařízením 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 pro SOT byly od 1. 1. 2014 implementovány do prováděcího nařízení č. 1272/2009. V rámci sektoru obilovin se především jednalo o změny v souvislosti se zrušením intervenčních center a vyjmutím široku ze seznamu obilovin pro veřejnou intervenci. Nové prováděcí nařízení vyšlo dne 1. 4. 2014 pod číslem 340/2014 v Úředním věstníku EU.

V rámci Výboru SOT pro horizontální otázky v současnosti probíhá 2. fáze revize změny nařízení č. 1272/2009. Úpravami nařízení chce EK dosáhnout především zjednodušení a sjednocení pravidel

veřejných intervencí pro jednotlivé komodity a to z důvodu snížení administrativní zátěže členských států. Intervenční opatření jako součást tzv. záchranné sítě není a nebude využíváno na pravidelné bázi, a proto je žádoucí, aby byl tento režim co nejjednodušší a v praxi snadno aplikovatelný. Dále by mělo být dosaženo co největší srozumitelnosti systému, tak aby v budoucnu nebylo pochyb, jak jednotlivá pravidla aplikovat. V neposlední řadě je zapotřebí zajistit konzistentnost se základními nařízeními a dodržet obdobný přístup jako v ostatních odvětvích.

Sektoru obilovin se týkají změny technických opatření např. v oblasti kontrol, zjednodušení požadavků na nabízející, revize požadavků na nakupující, sjednocení hlášení, odstranění postupů, které nejsou aplikovány na pravidelné bázi a sjednocení lhůt.

Vnější obchodní politika EU v oblasti obilovin

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání (např. s Marokem, Egyptem a Izraelem) zaměřená výhradně na obchod se zemědělskými výrobky. Jednání s dalšími zeměmi pokračují a EU se tak snaží rozšířit počet zemí, se kterými je možno obchodovat s celními preferencemi, a také odstranit další překážky obchodu.

Obiloviny představují poměrně citlivou položku mezinárodního obchodu, z čehož také vyplývá zvýšená míra ochrany produktů spadajících do této skupiny. To se odráží i ve vyšší hladině cel a uplatňování celních preferenčních kvót u obilovin. Od vstupu České republiky do EU určuje výši dovozních cel Integrovaný tarif EU (TARIC), vydávaný v souladu s Nařízením Rady (EHS č. 2658/87). Cla a kvóty mezi členskými státy EU byly zrušeny.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), ve kterém jsou sdruženy Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. Česká republika vstupem do EU v roce 2004 přistoupila také k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru (EHP), který zahrnuje Norsko, Island a Lichtenštejnsko. U obilovin je v jednotlivých zemích ESVO situace rozdílná. Norsko ponechává clo na dovoz z EU u všech produktů pšenice, žito, ječmene a ovesa a některých ostatních obilovin (např. triticales). Kukuřice, rýže a čirok jsou tímto clem zatíženy jen při jejich použití pro krmné účely. Norská cla na dovoz obilovin z EU se pohybují v rozmezí 188 až 263 EUR/t v závislosti na produktu. Příležitostí k jejich snížení by mohla být jednání EU s Norskem o další liberalizaci obchodu se zemědělskými produkty, která mají být zahájena na konci roku 2014. Island uplatňuje dovozní cla pouze na obiloviny pro krmné účely, a to ve výši 55 % ad valorem. Švýcarsko si pro dovoz z EU clo zachovalo u většiny obilovin (nulová cla jsou např. u některých položek rýže a ovesa). Na některé obiloviny Švýcarsko při dovozu z EU uplatňuje celní preferenční kvóty; při dovozech nad rámec těchto kvót se clo zvyšuje.

Preferenční dohody uzavřela EU také s kandidátskými balkánskými zeměmi. Albánie ponechává u některých druhů obilovin dovozní cla ve výši 2 % (pšenice, žito, ječmen, oves a kukuřice), ostatní jsou nulová. Bývalá jugoslávská republika Makedonie uplatňuje dovozní clo pouze u rýže (35 % ad valorem) a některých položek pšenice (15 % ad valorem + 0,1 EUR/kg, avšak ne více než 75 %). Dovoz obilovin z EU do Černé Hory probíhá bezcelně.

Regionem, se kterým má EU sjednány Asociační dohody včetně dohod o volném obchodu, je oblast středomoří (EUROMED). U položek obilovin se situace v jednotlivých zemích liší. Např. Alžírsko uplatňuje pro dovoz z EU cla pro ječmen neurčený k seti a dovoz některých dalších položek (jako např. pšenice, ovesa a kukuřice neurčených k seti) je bezcelní pouze v rámci celních preferenčních kvót. Mimo preferenční kvóty se dovozní clo u těchto produktů pohybuje v rozmezí 5 až 30 % ad valorem. Maroko u některých položek neuplatňuje dovozní clo vůbec (např. pšenice pro seti, žito, ječmen, oves, kukuřice k seti, zrna čiroku, ostatní obiloviny) a u jiných má otevřeny preferenční celní kvóty s různě vysokým dovozním clem. I clo pro dovoz do Turecka z EU je omezen preferenčními celními kvótami. U produktů neurčených k seti se dovozní cla mimo kvóty pohybují nejčastěji kolem 130 % ad valorem. Specifická je rýže,

kde je dovozní clo stanoveno v rozmezí 10 až 45 % s tím, že u položek s nejvyšším clem je otevřena bezcelní preferenční kvóta. Egypt a Jordánsko dovozní cla na obiloviny z EU neuplatňují. Izrael má zavedeny bezcelní preferenční kvóty pouze u pšenice (při dovozu nad rámec těchto kvót se clo zvedá na 50 % ad valorem), jinak jsou cla při dovozu obilovin nulová. Tunisko v sektoru obilovin uplatňuje buď nulové dovozní clo (žito, kukuřice) nebo clo v rozmezí 15 až 36 % ad valorem (pšenice, ječmen a rýže – s preferenčními celními kvótami pro dovoz z EU; oves, zrna čiroku, ostatní obiloviny). Další liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu probíhají v současnosti s Marokem, Tuniskem, Jordánskem a Egyptem.

Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a Korejskou republikou je prozatímně prováděna již od 1. července 2011. Většina cel na dovoz obilovin do Jižní Koreje bude postupně snížena v rozmezí 4 až 15 let. Výjimku tvoří rýže, která byla z liberalizace vyjmuta a dvě položky ječmene, u kterých cla zůstanou na současné úrovni. Dovoz pšenice z EU do Jižní Koreje probíhá bezcelně již od července 2011.

V posledních dvou letech vstoupily v platnost dohody o volném obchodu se státy Andského společenství a Střední Ameriky (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador). Dohoda s Kolumbií, která je prozatímně prováděna od srpna 2013, odstranila pro vývozce z EU dovozní cla do Kolumbie na pšenici, žito, ječmen, oves a ostatní obiloviny (položka KN 1008). Kukuřice, rýže a zrna čiroku určená k lidské spotřebě byly z liberalizace kolumbijských dovozních cel vyjmuty. Dohoda s Peru je prozatímně prováděna od března 2013 a přispěla k výrazné redukci dovozních cel u obilovin. V současnosti jsou všechna dovozní cla u obilovin z EU nulová s tím, že u kukuřice a rýže se nulové clo uplatňuje pouze v rámci preferenční celní kvóty.

Dohody s Hondurasem, Nikaraguou a Panamou jsou prozatímně prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila Kostarika a Salvador a v prosinci téhož roku také Guatemala. Podobně jako u Kolumbie i pro ně platí, že dovozní cla na kukuřici a rýži pocházející z EU a neurčených k seti jsou vyjmuta z liberalizace (kromě popcornu, který má být liberalizován do 10 let). Dovozy pšenice, žita, ječmene a ova z EU do těchto zemí probíhají bezcelně.

V červenci 2014 byla úspěšně dokončena jednání o dohodě o volném obchodu s Ekvádorem. Po ratifikaci dohody smluvními stranami a jejím vstupu v platnost dojde u dovozu pšenice, žita, ječmene, ova a kukuřice a rýže určených k seti z EU do Ekvádoru k odstranění cel do 5 let. Zachována jsou tedy pouze dovozní cla na nesetovou kukuřici a rýži. EU poskytne bezcelní přístup pro všechny položky obilovin z Ekvádoru, kromě kukuřice a rýže neurčených k seti. Na tyto komodity bude zřízena preferenční celní kvóta.

Po čtyřech letech bylo v říjnu 2013 dokončeno jednání s Kanadou. V průběhu let 2014 a 2015 má dojít k dokončení technických záležitostí a po ratifikaci by dohoda měla vstoupit v platnost pravděpodobně až v roce 2016. Kanada u obilovin ponechává clo při dovozu z EU pouze u ječmene využívaného pro výrobu sladu s tím, že toto clo má být odstraněno do 6 let po vstupu dohody v platnost. V EU jsou cla zachována na dovoz tvrdé pšenice, žita, ječmene a ova. K jejich odstranění má dojít do 8 let po vstupu dohody v platnost.

V prosinci 2012 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se Singapurem. Předpokládá se, že tato dohoda vstoupí v platnost v roce 2015. Nicméně, v případě obilovin nedojde vstupem dohody v platnost k žádné změně, protože již nyní Singapur uplatňuje MFN dovozní clo 0 %.

Jednání o dohodě o volném obchodu bylo dokončeno s Ukrajinou a dohoda byla podepsána v červnu 2014 jako součást širší dohody o přidružení. Z důvodu politického vývoje na Ukrajině se EU rozhodla podpořit ekonomiku Ukrajiny jednostranným snížením cel v mezích podepsané dohody o volném obchodu již v dubnu 2014 (tzn. bez její ratifikace). Toto snížení je použitelné do konce roku 2014 a stejná množství budou použita i pro rok 2015. U obilovin byly otevřeny kvóty pro dovoz do EU na pšenici a produkty z pšenice ve výši 950 tis. tun, na ječmen a produkty z ječmene ve výši 250 tis. tun a na kukuřici a produkty z kukuřice ve výši 400 tis. tun. Platnost samotné dohody byla odložena o 1 rok a její provádění by tak mělo začít v roce 2016. Po vstupu dohody v platnost Ukrajina odstraní veškerá cla při dovozu obilovin z EU do 5 let.

K uzavření dohod o volném obchodu s Moldavskem a Gruzii došlo v listopadu 2013 a podepsány byly v červnu 2014. Smlouva s Gruzii předpokládá, že datem vstupu v platnost budou odstraněna veškerá cla. U dovozů obilovin do EU (kromě ječmene a rýže) je stanoven limit 200 tis. tun. Pokud dovoz některé z těchto položek z Gruzie do EU přesáhne toto množství, může na ně EU znovu zavést cla. Obdobný mechanismus platí i v případě Moldavska, kde jsou stanovena množství pro pšenici 75 tis. tun, 70 tis. tun pro ječmen a 130 tis. pro kukuřici. Při dovozu obilovin z EU do Moldavska a Gruzie jsou veškerá dovozní cla nulová.

Stále probíhá vyjednávání s Mexikem o možnosti revize dohody o volném obchodu se zemědělskými produkty (u obilovin uplatňuje Mexiko velmi diverzifikovaná dovozní cla v závislosti na položce (od 0 do 100 % ad valorem).

V roce 2010 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (DCFTA) s Malajsií, v červnu 2012 byla zahájena jednání s Vietnamem, v březnu 2013 s Thajskem a v dubnu 2013 také s Japonskem. Žádná s těchto jednání zatím nebyla dokončena. V říjnu 2013 došlo ke schválení mandátu EU pro jednání také s ostatními zeměmi ASEAN.

Jednání o zónách volného obchodu probíhají rovněž s řadou dalších zemí, např. s Indií nebo jihoamerickými zeměmi ze sdružení Mercosur (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay a Venezuela). Státy Mercosuru se na konci července 2014 dohodly na společné nabídce snížení cel, ale k vzájemné výměně nabídek s EU pravděpodobně dojde až v roce 2015. Podle vyjádření EK se předpokládá odstranění cel u 90 % položek vzájemného obchodu.

V červenci 2013 byly zahájeny rozhovory o Transatlantickém obchodním a investičním paktu s USA, jehož součástí je i liberalizace dovozních cel na obou stranách. V únoru 2014 došlo výměně prvních nabídek na liberalizaci obchodu. Nabídka USA neodpovídala představám EU. V září 2014 se uskutečnilo již 7. kolo jednání, ale americká strana dosud novou ambicióznější nabídku nepředložila.

V listopadu 2013 oznámila Arménie, že pozastavuje veškerá jednání o DCFTA s EU a že bude usilovat o členství v celní unii s Ruskem, Běloruskem a Kazachstánem. Její vstup do této celní unie je předpokládán do konce roku 2014.

Ruská federace se v roce 2012 stala členem Světové obchodní organizace. Její vstup však neměl na dovozní cla v oblasti obilovin prakticky žádný vliv. Dovozní MFN cla jsou téměř u všech položek obilovin (s výjimkou rýže) stanovena ve výši 5 % ad valorem.

TRH S OBILOVINAMI V ČESKÉ REPUBLICE

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2013/2014 se sníženým množstvím počátečních zásob (1 338,8 tis. tun). Svým objemem se blíží k marketingovému ročníku 2007/2008, kdy také byla snižena úroveň počátečních zásob ve výši 1 210,2 tis. tun. Po mírně nadprůměrné sklizni v roce 2013, která ve všech směrech pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2013/2014, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, nastalo období, kdy stále převažovala nabídka s poptávkou. Cenový vývoj byl touto tendencí výrazně ovlivněn a měl u všech obilovin v ČR postupně snižující se cenový trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2014 v množství 8 748,1 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi vysoce nadprůměrné sklizně (třetí nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví velmi vysoké přebytky všech druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR tak znovu velmi negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin také různě kolísají směrem dolů.

Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2013 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy EU. V České republice byl intervenční nákup otevřen v období od 1. listopadu 2013 do 31. května 2014 a bylo umožněno ho realizovat v množstevním stropu pro pšenici obecnou v souhrnném objemu 3,0 miliony tun. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky však nebylo od 1. listopadu 2013 do 31. května 2014 do intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství obilovin.

Pro vývoz obilovin do zahraničí byly od počátku marketingového roku 2013/2014 dány stejně dobré předpoklady jako v předchozím marketingovém roce 2012/2013 a tak docházelo k jeho vysoké realizaci výhradně z volného trhu. Vývoz z volného trhu směřoval především do stávajících členských států EU (Německo, Polsko, Rakousko).

Podle šetření ČSÚ o struktuře osevních ploch k 31. 5. 2014 došlo k mírnému poklesu ploch ozimých obilovin o 11,8 tis. ha, tj. o 1,2 %. U jarních obilovin také došlo k úbytku osevních ploch (a to i přes brzký nástup jara) o 5,1 tis. ha, tj. o 1,1 %.

Podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků a o licenčním řízení, jsou druhy zboží, na které se vztahovaly licenční režimy, vyhlašovány nařízením vlády. Dovoz a vývoz produktů, který patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence. Společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty jsou stanovena v Nařízení komise č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008.

Většina obchodů s obilovinami probíhá v České republice mimo burzy. Burzy však jsou považovány za velmi důležité ukazatele cenového vývoje a jejich význam na našem obilném trhu je stále aktuální. S obilovinami mají v současné době oprávnění obchodovat Plodinová burza Brno, Obchodní burza Hradec Králové, Moravskoslezská komoditní burza v Ostravě, I. Karlovarská komoditní burza, Českomoravská komoditní burza Kladno a Komoditní burza Praha.

Dalšímu pokračování sdružování zemědělských výrobců do odbytových organizací napomáhá prostřednictvím dotačních titulů i stát. Tyto organizace, vlastněné a kontrolované prvovýrobci, ovlivňují sdružováním nabídky a aktivní prodejní činností stále významněji charakter trhu zemědělskými výrobky v ČR.

V návaznosti na zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech (ZVS) a k němu se vztahující vyhlášky č. 403/2000 Sb., Ministerstvo zemědělství vydává povolení k provozování zemědělských veřejných skladů a s tím spojenému vystavování zemědělských skladních listů. Zemědělský skladní list je listinný cenný papír, který představuje vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Je převoditelný rubropisem a předáním na jiného vlastníka. Zemědělský veřejný sklad dává záruku kvalitního ošetření a uskladnění vybraných druhů obilovin, luskovin a olejnin. Skladování těchto vybraných komodit musí splňovat podmínky vymezené výše uvedenými legislativními normami. K 31. 10. 2014 již není provozován žádný zemědělský veřejný sklad. ZVS byly zrušeny na vlastní žádost provozovatelů a nebo jsou uvedeny do klidového režimu.

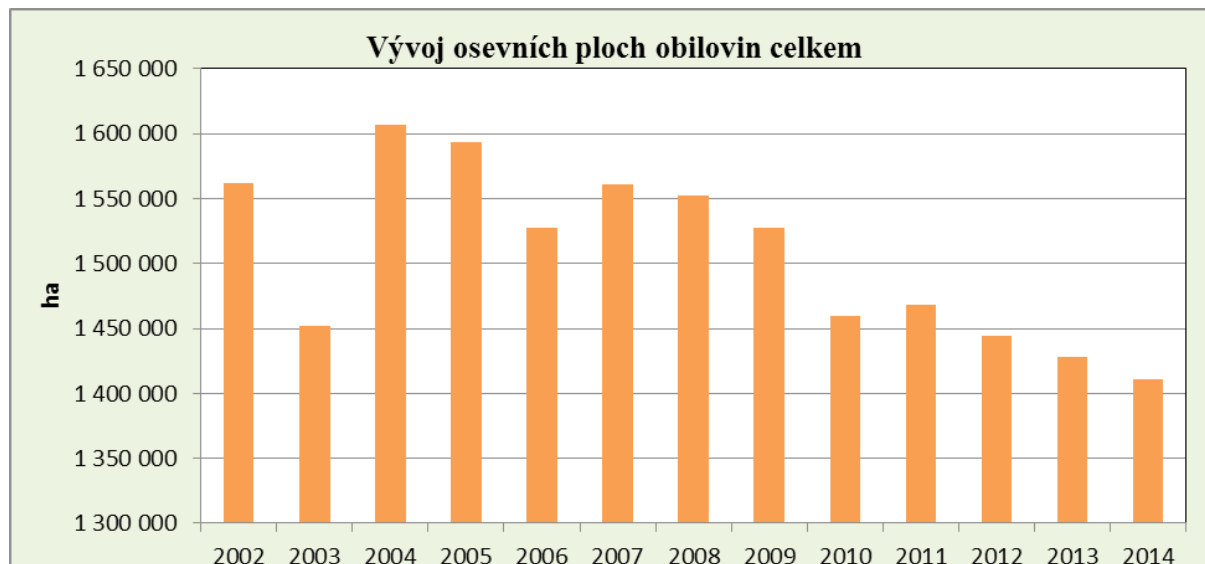
OBILOVINY CELKEM

Výroba

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2014 ve výši 8748,1 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin a kukuřice ČSÚ k 15. 9. 2014, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 1 235,5 tis. tun (tj. o 16,4 %) vyšší. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o další, velmi výrazný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích, lze hovořit o produkci srovnatelné se sklizňovými ročníky 1990 a 2004. Tato produkce se historicky řadí na třetí místo celkových sklizní od roku 1990. Jedná se o vysoce nadprůměrnou sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500 - 6 000 tis. tun obilovin celkem. Podle ukončených rozborů by neměl být problém se zajištěním dostatku kvalitní potravinářské pšenice, a to i přes značnou nevyrovnanost kvality pšeničného zrna v Čechách a na Moravě. Charakteristickým rysem letošního ročníku jsou celkově průměrné hodnoty v parametrech objemové hmotnosti a čísla poklesu, určité problémy jsou ale v obsahu bílkovin a kvalitě bílkovin a to jak na Moravě, tak i v Čechách. Nejedná se sice o plošný problém, ale jde především o zrno, které bylo sklizeno především v druhé polovině žní (druhá polovina srpna a začátek září 2014). Kvalitu u sladovnického ječmene ze sklizně ročníku 2014 lze charakterizovat také jako průměrnou, kdy sklizený ječmen vykazuje především vyšší hodnoty zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných. Příznivé jsou hodnoty přepadu a klíčivosti, hodnoty vlhkosti jsou vyšší než v předchozích dvou ročnících. Obsah bílkovin je nízký a je shodný s ročníkem 2011. Obsah zrnových příměsí částečně sladařsky využitelných je srovnatelný s hodnotami z předchozích let.

V letošním roce se dá předpokládat, že nadprůměrná sklizeň obilovin opět povede k tvorbě výrazných přebytků v celkové bilanci. Proto lze očekávat, že vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě obilovin bude nutné vzniklé přebytky odčerpat nezbytným vývozem (export v rámci EU a také do třetích zemí), ale také zpracováním obilovin pro technické užití (bioetanol, energetická biomasa).

Graf. č. 1.

Pramen: ČSÚ

Osevní plochy

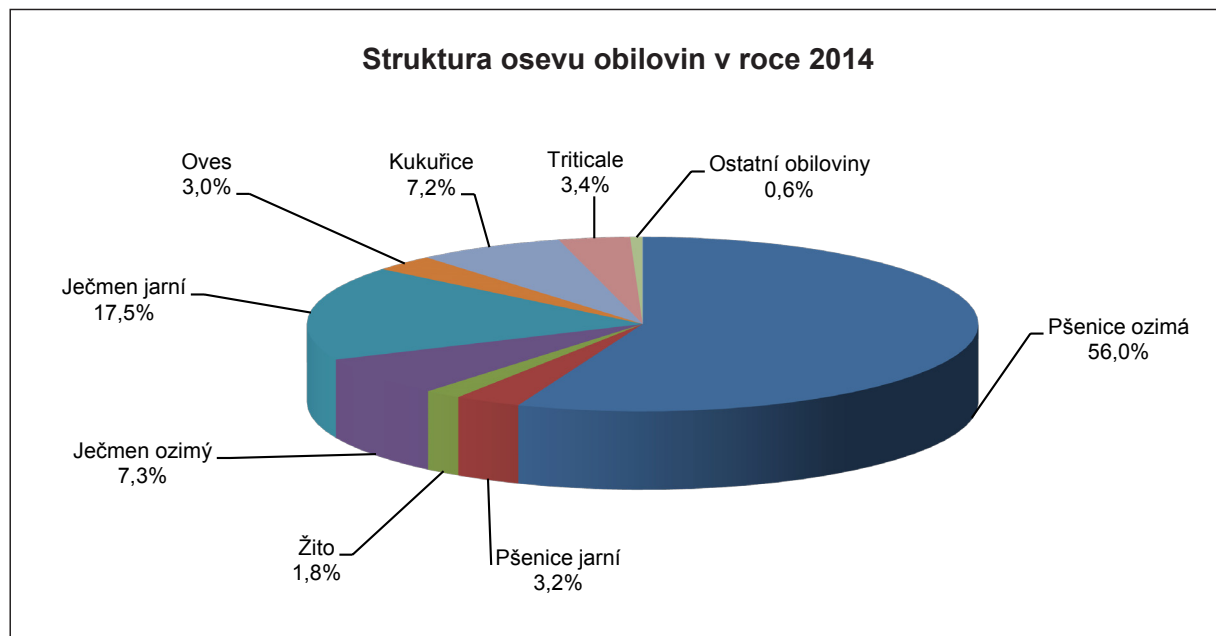
Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2014 opětovně mírně poklesla proti předchozímu roku o 16,9 tis. ha na 1 411,3 tis. ha. Přesto při pohledu z dlouhodobého hlediska se osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 500 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o snížení o 1,2 %. U ozimých obilovin došlo k meziročnímu procentickému nárůstu pouze u dvou pěstovaných ozimů (u ozimé pšenice o 0,3 % a u triticales o 3,6 %). U ozimého žita a u ozimého ječmene se výměra snížila o 33,0 % a o 3,1 %. U jarních obilovin došlo jak k navýšení, tak i ke snížení osevních ploch. Navýšení se týká zejména jarní pšenice o 10,4 % a pak jarního ječmene o 2,0 %. U ovesa, kukuřice na zrno a u ostatních obilovin byl zaznamenán různě velký pokles osevních ploch (oves o 2,9 %, kukuřice na zrno o 10,3 % a u ostatních obilovin o 15,1 %).

V roce 2014 zaujímají zrniny celkem 1 431,5 tis. ha (58,0 %) celkové osevní plochy a obiloviny 57,2 % celkové osevní plochy.

Struktura osevních ploch obilnin v roce 2014 je znázorněna v grafu č. 2.

Při porovnání osevních ploch roku 2014 s rokem 2013 je struktura osevních ploch obilovin velmi podobná. Procentický nárůst ve struktuře byl zaznamenán pouze u některých ozimých obilovin, z toho nejvyšší u ozimé pšenice o 0,8 % na 56,0 % a u triticales o 0,1 % na 3,4 %. Navýšení je také u některých jařin a to u jarní pšenice o 0,3 % a u ječmene jarního o 0,5 %. Pokles ve struktuře obilovin zaznamenaly jak některé ozimé obiloviny, tak jarní obiloviny. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u ozimého žita o 0,8 % na 1,8 % a kukuřice na zrno o 0,6 % na 7,2 %. Snížení je také u ozimého ječmene o 0,1 % na 7,3 % a ostatních obilovin o 0,1 % na 0,6 %. Pouze plochy ovesa nezaznamenaly žádný pohyb ve struktuře osevu a jsou na stejné úrovni jako v roce 2013, tzn. ve výši 3,0 %.

Graf č. 2.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2014 se očekává průměrný hektarový výnos obilovin ve výši 6,20 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o velmi razantní nárůst o 0,88 t/ha (tj. o 16,5 %). Výrazné zvýšení výnosu se očekává u všech ozimých obilovin, ale také u všech jarních obilovin. Nejvyšší nárůst je především

u ječmenů a to u ozimého ječmene o 1,26 t/ha (tj. o 26,6 %) a u jarního ječmene o 0,99 t/ha (tj. o 21,5 %). Významné zvýšení se očekává u ozimého žita o 0,88 t/ha (tj. o 18,7 %), dále u ozimé pšenice o 0,85 t/ha (tj. o 14,8 %) a u kukuřice na zrno o 0,77 t/ha (tj. o 11,0 %). Další zvýšení je pak u ovsa o 0,63 t/ha (tj. o 19,7 %), u jarní pšenice o 0,62 t/ha (tj. o 14,9 %), u triticales o 0,50 t/ha (tj. o 10,9 %) a u ostatních obilovin o 0,48 t/ha (tj. o 36,4 %).

Jak je z uvedených údajů patrné má kromě obvyklé výměry pěstovaných obilovin na konečnou produkci významný vliv také výše průměrného hektarového výnosu.

Počáteční zásoby

K poklesu počátečních zásob obilovin v roce 2013 došlo především vlivem stále klesající nízké domácí spotřeby v tomto marketingovém ročníku a také vlivem velmi vysokého vývozu obilovin do zahraničí. V letošním marketingovém roce 2014/2015 je očekáván další pokles počátečních zásob obilovin až na hranici 1 007,1 tis. tun. V meziročním srovnání jde o snížení zásob o 331,7 tis. tun (tj. o 24,8 %).

Předpokládaná rekordní úroveň sklizně v roce 2014, obdobný, velmi vysoký vývoz obilovin do zahraničí jako v marketingovém roce 2013/2014 a nulový intervenční nákup vytvářejí předpoklady pro zvýšenou hladinu počátečních zásob obilovin v příštím marketingovém roce 2015/2016 na úrovni 1 681,2 tis. tun.

Bilanční tabulka obilovin celkem (kromě rýže)

Ukazatel	Jedn.	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	1 541,7	1 462,8	1 479,5	1 454,4	1 413,1	1 411,3
Výnos	t/ha	5,08	4,70	5,60	4,53	5,32	6,20
Výroba	tis. t	7 832,0	6 877,5	8 284,8	6 595,5	7 512,6	8 748,1
Počáteční zásoby	tis. t	1 409,9	1 510,7	1 542,8	1 740,5	1 338,8	1 007,1
Dovoz celkem	tis. t	73,8	101,6	140,6	284,9	227,2	223,0
Celková nabídka	tis. t	9 315,7	8 489,9	9 968,2	8 620,9	9 078,6	9 978,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	5 388,0	5 480,0	5 510,0	5 438,9	5 335,0	5 437,0
z toho – potraviny	tis. t	2 045,0	2 101,0	2 212,0	2 103,0	2 099,0	2 120,0
– osiva	tis. t	333,0	338,0	330,5	337,0	346,0	355,0
– krmiva	tis. t	2 777,0	2 768,0	2 734,5	2 759,0	2 622,0	2 664,0
– technické užití	tis. t	233,0	273,0	233,0	239,9	268,0	298,0
Vývoz celkem	tis. t	2 073,2	1 791,8	2 717,6	1 843,2	2 736,5	2 860,0
Intervenční nákup	tis. t	343,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	324,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	343,8	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	7 805,0	6 947,1	8 227,6	7 282,1	8 071,5	8 297,0
Konečné zásoby	tis. t	1 510,7	1 542,8	1 740,5	1 338,8	1 007,1	1 681,2
Konečné zásoby /celkové užití	%	19,36	22,21	21,15	18,38	12,48	20,26
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	28,04	28,15	31,59	24,62	18,88	30,92

Pramen: ČSÚ, ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

V průběhu marketingového roku 2013/2014 se celkem dovezlo ze zahraničí 227,2 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku snížení o 57,7 tis. tun. Z dlouhodobého pohledu je i přes toto snížení objemu dovezených obilovin nebývale vysoko nad obvyklým průměrem dovozu, který se pohybuje v rozmezí 80 – 140 tis. tun. Převážná část dovozu ročníku 2013/2014 byla realizována prostřednictvím dovozu kvalitních partií sladovnického ječmene a velmi kvalitních partií potravinářské pšenice a žita, ale také kukuřice na zrno. Podstatná část dovozu se uskutečnila v rámci vnitrounitního obchodu, kdy se dovezlo do České republiky 218,5 tis. tun obilovin a dovoz z třetích zemí činil 8,7 tis. tun. Očekávaná úroveň dovozu v marketingovém roce 2014/2015 ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2013/2014 předpokládá, že dojde vlivem nadprůměrné produkce obilovin v ČR k mírnému snížení dovozu na hladinu 223,0 tis. tun.

Dovoz obilovin celkem bez rýže v období let 2007 – 2014 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2007	175,6	89,4	265,0	2007/2008	179,7
2008	90,3	72,9	163,2	2008/2009	126,8
2009	53,9	44,3	98,2	2009/2010	73,8
2010	29,5	70,3	99,8	2010/2011	101,6
2011	31,3	75,7	107,0	2011/2012	140,6
2012	64,9	196,8	261,7	2012/2013	284,9
2013	88,1	130,2	218,3	2013/2014	227,2
2014	97,0	73,8 ^{*)}	170,8 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka 9 978,2 tis. tun pro marketingový rok 2014/2015 je o 899,6 tis. tun (tj. 9,9 %) vyšší než v předchozím marketingovém roce. Z uvedeného navýšení je zcela patrné, že dojde k mírnému zvýšení úrovně zásob při nárůstu výše vývozních dispozic.

Domácí spotřeba

V marketingovém roce 2014/2015 je očekávaná celková domácí spotřeba ve výši 5 437,0 tis. tun. Ve srovnání se skutečností marketingového roku 2013/2014 je nevýznamně vyšší o 102,0 tis. tun (1,9 %). Rozdíl je tvořen mírným zvýšením ve využití obilovin na potraviny a pro technické užití. Všechny obiloviny, které jsou určeny pro využití na technické užití, jsou buď zpracovávány na bioetanol, etanol a nebo jsou využity jako energetická plodina pro výrobu biomasy (žito, oves, triticele, kukuřice aj.) – bioplynové stanice. V roce 2013 byla z obilovin pro účel výroby bioetanolu využita pouze kukuřice na zrno a u ostatních tradičních obilovin na jejich technické užití (pšenice, triticele) bylo využito pouze na výrobu biomasy.

Vývoz

Původních, poměrně vysokých předpokladů celkového vývozu v marketingovém roce 2013/2014 bylo stoprocentně dosaženo a bylo opětovně docíleno velmi vysoké úrovně vývozu. Celková úroveň vývozu se nacházela ve výši 2 736,5 tis. tun. Vývoz byl uskutečňován především z volného trhu.

Předpokládané množství obilovin, které bude k dispozici na vývoz v marketingovém roce 2014/2015 dosahuje znovu vysoké úrovně (s ohledem na nadprůměrnou sklizeň obilovin v ČR) 2 860,0 tis. tun. Z tohoto množství představuje 2 060,0 tis. tun (tj. 72,0 %) pšenice, 275,0 tis. tun (tj. 9,6 %) ječmene a 421,0 tis. tun kukuřice (tj. 14,7 %). Vývozní množství předpokládá uskutečnění vývozu především z volného trhu. Očekávaný vývoz v rámci EU by měl být 2 836,0 tis. tun (tj. 99,2 %) a vývoz do třetích zemí ve výši 24,0 tis. tun (tj. 0,8 %).

Vývoz obilovin celkem bez rýže v období let 2007 – 2014 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2007	554,2	817,0	1 371,2	2007/2008	1 343,2
2008	526,2	876,9	1 403,1	2008/2009	2 272,5
2009	1 395,6	1 178,5	2 574,1	2009/2010	2 073,2
2010	894,7	936,9	1 831,6	2010/2011	1 791,8
2011	854,9	1 322,0	2 176,9	2011/2012	2 717,6
2012	1 395,6	1 036,6	2 432,2	2012/2013	1 843,2
2013	806,6	1 356,1	2 162,7	2013/2014	2 736,5
2014	1 380,4	688,8 ^{*)}	2 069,2 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2013/2014 došlo ke snížení konečných zásob především vlivem nadprůměrného vývozu na konečnou úroveň 1 007,1 tis. tun. V meziročním porovnání se jedná o pokles o 331,7 tis. tun (24,8 %). Při srovnání celkového užití s předchozím obdobím došlo k navýšení o 789,4 tis. tun na úroveň 8 071,5 tis. tun. Toto zvýšení pramení především z velmi vysokého vývozu.

Pro marketingový rok 2014/2015 se očekává výrazné navýšení konečných zásob do úrovně 1 681,2 tis. tun především v souvislosti s nadprůměrnou produkcí obilovin ze sklizně roku 2014, nulovým intervenčním nákupem obilovin ve stávajícím marketingovém roce a stále velmi vysokým vývozem obilovin na zahraniční trhy. Celková úroveň exportu a z toho vyplývající dosažená úroveň konečných zásob však budou i nadále silně ovlivněny aktuální cenovou úrovní obilovin v zahraničí.

Cenový vývoj

Cenový vývoj jednotlivých druhů obilovin byl v posledních letech značně rozkolísán. Byl výrazně ovlivňován dosaženou výší produkce obilovin v ČR, ale také v zahraničí. První, velmi vysoký nárůst cen obilovin byl patrný především v ročníku 2003, kdy ceny rozhodujících obilovin (pšenice potravinářská a sladovnický ječmen) po žních pokořily hranici 4 000 Kč/t. Avšak v následujícím roce 2004, vlivem rekordní produkce obilovin, ceny obilovin významně poklesly a dostaly se ještě pod hranici, kde byly v roce 2003. Potravinářské a krmné obiloviny se obchodovaly pod hranicí 3 000 Kč. Postupný nárůst cen obilovin začal až po žních roku 2006 a tento trend pokračoval i po žních 2007, kdy byla postupně u potravinářské pšenice prolomena hranice 5 000 Kč/t a následně i 6 000 Kč/t. Obdobný vývoj cen byl i u ostatních druhů obilovin. V dalším roce 2008 pod vlivem velmi vysoké domácí, evropské i světové produkce obilovin došlo ke strmému pádu cen všech obilných komodit, které se pohybovaly v cenovém rozmezí od 2 250 do 3 073 Kč/t. V marketingovém roce 2009/2010 díky pokračující velmi dobré produkci obilovin jak v EU - 27 tak i ČR pokračoval cenový propad všech obilných komodit, a to jak světových tak i evropských a potažmo i domácích cen obilovin. Cenový pokles se projevil především u nejvíce obchodované komodity - u pšenice potravinářské, kdy v druhé polovině marketingového roku 2009/2010 dosahovala cenové hladiny v rozmezí od 2 661 do 2 810 Kč/t. V roce 2010 vzhledem k průměrné sklizni obilovin s nevyrovnanými jakostními ukazateli v ČR a také s ohledem na situaci na světových a evropských trzích, ceny obilovin začaly velmi rychle narůstat a byly na poměrně vysoké cenové hladině po celý marketingový rok 2010/2011. Tento nastoupený trend vysokých cen pokračoval i v marketingových ročnících 2011/2012 a 2012/2013. Po mírně nadprůměrné sklizni v marketingovém roce 2013/2014 se trend vysokých cen změnil a ceny začaly postupně klesat u všech obilovin a to jak u potravinářských, tak i krmných.

Vzhledem k předpokládané vysoce nadprůměrné sklizni obilovin v ČR s průměrnými jakostními ukazateli lze v tomto sklizňovém roce očekávat, že se tento trend ve vývoji cen nebude měnit, a že ceny budou postupně vykazovat další pokles či určitou stagnaci. Bilance obilovin pro marketingový rok 2014/2015 bude stále přebytková vzhledem k odhadované vysoké sklizni obilovin v ČR.

Současný charakter vnitřního trhu se zcela zákonitě bude promítat do cenového vývoje. Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Zvýšený odhad světové produkce pšenice marketingového roku 2014/2015 na 716,6 mil. tun (nárůst o 3,5 %), předpoklad nárůstu světových zásob obilovin na 420,2 mil. tun (především díky zvýšení zásob kukuřice - nárůst o 15,8 mil. tun a pšenice - nárůst o 5,3 mil. tun), signály o vysoké produkci obilovin na trhu EU (322,2 – 322,4 mil. tun) a očekávaná rekordní domácí produkce budou důvodem pro sníženou poptávku po všech obilovinách. Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou převážně klesat. Dle predikce cen se očekává, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2014 úrovně 4 100 – 4 400 Kč/t a u krmné pšenice 3 600 – 3 800 Kč/t. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat výrazný pokles cenových průměrů, a to u krmného ječmene na 3 500 – 3 700 Kč/t, u ovsa 3 300 – 3 500 Kč/t a u kukuřice 3 300 – 3 700 Kč/t.

U sladovnického ječmene se předpokládá, že i přes smluvní zajištění rozsahu jeho pěstování se cenová hladina bude pohybovat na úrovni 4 800 – 5 100 Kč/t. U partií potravinářského žita se očekává cena v rozmezí 3 800 – 4 100 Kč/t.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů za marketingový rok 2013/2014

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	788,4	41,0	829,4	37,5	106,3	242,7	349,0	43,6	46,8	96,9	10,00	1 413,1
Výnos	t/ha	5,75	4,15	5,67	4,70	4,47	4,61	4,57	3,19	4,58	6,97	1,32	5,32
Výroba	tis. t	4 530,8	169,9	4 700,7	176,3	474,7	1 119,1	1 593,8	139,1	214,2	675,4	13,20	7 512,6
Počáteční zásoby	tis. t			558,8	48,5			194,9	22,3	45,5	461,6	7,30	1 338,8
Dovoz – v rámci EU	tis. t			29,0	21,6			36,0	0,4	1,2	128,8	1,50	218,5
Dovoz – třetí země	tis. t			7,2	0,0			0,9	0,0	0,0	0,0	0,60	8,7
Dovoz celkem	tis. t			36,2	21,6			36,9	0,4	1,2	128,8	2,10	227,2
Celková nabídka	tis. t			5 295,7	246,4			1 825,6	161,8	260,9	1 265,8	22,60	9 078,6
Dom. spotřeba celkem ¹⁾	tis. t			2 868,0	154,0			1 450,0	124,0	187,0	543,0	9,00	5 335,0
z toho – potraviny	tis. t			1 210,0	140,0			700,0	27,0	0,0	16,0	6,00	2 099,0
– osiva	tis. t			188,0	8,0			105,0	14,0	12,0	17,0	2,00	346,0
– krmiva	tis. t			1 350,0	6,0			640,0	80,0	125,0	420,0	1,00	2 622,0
– technické užití	tis. t			120,0	0,0			5,0	3,0	50,0	90,0	0,00	268,0
Vývoz – v rámci EU	tis. t			2 073,6	71,7			210,0	35,0	19,1	300,9	8,10	2 718,4
Vývoz – třetí země	tis. t			10,0	0,0			5,5	0,6	0,0	1,0	1,00	18,1
Vývoz celkem	tis. t			2 083,6	71,7			215,5	35,6	19,1	301,9	9,10	2 736,5
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0
Celkové užití	tis. t			4 951,6	225,7			1 665,5	159,6	206,1	844,9	18,10	8 071,5
Konečné zásoby	tis. t			344,1	20,7			160,1	2,2	54,8	420,9	4,50	1 007,1
Kon. zás./celk.užití	%			6,95	9,17			9,61	1,38	26,59	49,82	24,86	12,48
Kon. zás./dom.spotřeba	%			12,00	13,44			11,04	1,77	29,30	77,51	50,00	18,88

Pramen: ČSÚ, ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně zásob SZIF a SSHR

Předpoklad bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2014/2015, vycházející z odhadů k 15. září 2014

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	790,7	45,3	835,9	25,1	102,9	247,6	350,5	42,3	48,5	100,5	8,5	1 411,3
Výnos	t/ha	6,60	4,77	6,50	5,58	5,73	5,60	5,64	3,82	5,08	7,74	1,80	6,20
Výroba	tis. t	5 215,2	216,0	5 431,2	140,2	589,3	1 386,1	1 975,4	161,7	246,4	778,0	15,3	8 748,1
Počáteční zásoby	tis. t			344,1	20,7			160,1	2,2	54,8	420,9	4,5	1 007,1
Dovoz – v rámci EU	tis. t			30,0	22,0			35,0	0,0	1,0	130,0	2,0	220,0
Dovoz – třetí země	tis. t			1,0	0,0			1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	3,0
Dovoz celkem	tis. t			31,0	22,0			36,0	0,0	1,0	130,0	3,0	223,0
Celková nabídka	tis. t			5 806,3	182,9			2 171,5	163,9	302,2	1 328,9	22,8	9 978,2
Dom. spotřeba celkem¹⁾	tis. t			3 040,0	129,0			1 425,0	113,0	194,0	527,0	9,0	5 437,0
z toho – potraviny	tis. t			1 250,0	120,0			700,0	27,0	0,0	17,0	6,0	2 120,0
– osiva	tis. t			190,0	6,0			110,0	13,0	14,0	20,0	2,0	335,0
– krmiva	tis. t			1 450,0	3,0			610,0	70,0	120,0	410,0	1,0	2 664,0
– technické užití	tis. t			150,0	0,0			5,0	3,0	60,0	80,0	0,0	298,0
Vývoz do zemí EU	tis. t			2 050,0	40,0			265,0	34,0	20,0	420,0	7,0	2 836,0
Vývoz do třetích zemí	tis. t			10,0	0,0			10,0	2,0	0,0	1,0	1,0	24,0
Vývoz celkem	tis. t			2 060,0	40,0			275,0	36,0	20,0	421,0	8,0	2 860,0
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t			5 100,0	169,0			1700,0	149,0	214,0	948,0	17,0	8 297,0
Konečné zásoby	tis. t			706,3	13,9			471,5	14,9	88,2	380,9	5,8	1 681,2
Kon. zás./celk.užití	%			13,85	8,22			27,74	10,00	41,21	40,18	34,12	20,26
Kon. zás./dom.spotřeba	%			23,23	10,78			33,09	13,19	45,46	72,28	64,44	30,92

Pramen: ČSÚ¹⁾, MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně zásob SSHR

Výskyt škodlivých organismů v porostech obilovin v ČR v roce 2014

Virové zakrslosti a jejich přenašeči

Inspektoři Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) odpozorovali na jaře 2014 celkem 161 porostů podezřelých z výskytu virových zakrslostí. Pozitivních vzorků na výskyt virových zakrslostí bylo 14 (8,7 %). Z pozitivních vzorků bylo 8 vzorků (57 %) infikováno WDV a 4 vzorky (29 %) BYDV, směsnou infekcí WDV + BYDV byly infikovány 2 vzorky (14 %). Nejčastější výskyty viróz byly zaznamenány na Vysočině, Ústecku a Olomoucku.

K 20. 11. 2014 bylo odpozorováno 52 porostů. Ve výdrolu a nově založených ozimech byl k uvedenému datu zjištěn výskyt virů v 17 porostech, při čemž převažoval překvapivě výskyt viru BYDV z více než 76 %.

Průzkum výskytu přenašeče WDV kříška polního (*Psammotettix alienus*) byl na jaře 2014 prováděn ve 393 porostech obilnin, přičemž v 51 porostech (13 %) byl zaznamenán jeho výskyt. Intenzita výskytu kříška v napadených porostech byla u 94 % porostů slabá (méně než 3 dospělci na 100 smyků), u 6 % porostů střední (3 – 7 dospělců na 100 smyků), silný výskyt nebyl detekován. V rezervoárech virových zakrslostí a na novém osevu ozimých obilnin byl potvrzen jeho výskyt v 59 ze 146 porostů tedy ve 40 %. Intenzita výskytu kříška v napadených porostech byla u 66 % porostů slabá, u 27 % porostů střední a u 7 % porostů silná.

Kromě kříška byl sledován i výskyt hlavního přenašeče BYDV mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*). Ta je spolu s ostatními druhy mšic monitorována pomocí sacích pastí typu Johnson-Taylor a informace o výskytech jsou průběžně zveřejňovány v Aphid bulletinu ÚKZÚZ. V porostech se mšice začaly objevovat ve větších počtech později než v minulém roce, o to však intenzivněji. První podzimní masivní nálety začaly od 36. týdne. Nejvyšší odchvy byly zaznamenány od 39. do 42. týdne. V porovnání s rokem 2013, je zde patrný posun vrcholu letu, což lze vysvětlit relativně teplým průběhem počasí v září. Intenzita letu mšic odpovídá i vyššímu nárůstu infekcí BYDV v pozorovaných porostech ozimů.

Snětivosti

Výskyt původců snětivostí z rodu *Tilletia* byl hodnocen na základě pozorování v klasu a vzorků zrna pšenice odebraných při sklizni. K 21. 11. 2014 bylo odpozorováno a odebráno 240 klasů a vzorků, z nichž 15 vzorků bylo pozitivních. Na výskyt *T. caries* připadal podíl 27 % z pozitivních vzorků, na výskyt *T. controversa* podíl 53 %, na směsné výskyty *T. caries* + *T. controversa* podíl 20 %.

Ostatní škodlivé organismy

Pěstitelský rok 2013/2014 se vyznačoval opět výkyvy v počasí. Mírný průběh zimy umožnil bezproblémové přezimování téměř všech porostů ozimů – nejen obilovin. Jaro nastoupilo brzo, a na řadě míst republiky přineslo vláhový deficit zvláště pro vysévané jařiny. V polovině března přišly očekávané srážky, které nastartovaly raketový rozvoj porostů. V polovině jara byly porosty vývojově o tři týdny napřed oproti stejnému období minulého roku dokonce o měsíc a půl. Výskyt škůdců však nepřesahoval standardní úroveň. Koncem dubna a začátkem května přišlo skokové ochlazení a přívalové deště, které způsobily škody především na kvetoucích plodinách a zaplavily pole. Výjimku tvořila jižní Morava, kde se deficiencie vláhy prohlubovala a způsobovala abiotikózní žloutnutí porostů. Chladnější počasí pozastavilo vývoj řady chorob a škůdců. U řady porostů v ČR došlo k poléhání. Následkem tohoto počasí se v průběhu května začaly vyskytovat silné infekce padlí (*Blumeria graminis*), tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*), později od června se začaly lokálně vyskytovat i silné výskyty žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*), spolu s houbovými chorobami došlo k masivním náletům mšic do porostů obilnin – kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*), kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) a mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*). Z dalších hmyzích škůdců nelze opominout výrazné výskyty obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) a lokálně vysoká poškození bejlomorkou sedlovou

(*Haplodiplosis marginata*). Choroby ječmene se v průběhu sledovaného období pohybovaly na středních případně silnějších úrovních jako např. u spály ječmene (*Rhychosporium secalis*) či endofytické tmavohnědé skvrnitosti ječmene (*Ramularia collo-cygni*). V porostech se již od konce dubna objevovaly také dospělci kohoutků (*Oulema* sp.). Výskyty larev kohoutků pak v průběhu následujícího měsíce v menší či větší míře zaměstnávaly zemědělce zvláště pak v teplejších a úrodnějších oblastech. Problematika výskytu kohoutků (*Oulema* sp.) se díky klimatickým změnám a vlivem vysokého zastoupení obilovin v osevních postupech stává ožehavou otázkou i pro pěstitele na Vysočině, kde se tento druh škůdce nikdy před tím výrazně neřešil. V průběhu června a července byly sledovány v porostech pšenice časté intenzivní výskyty feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*). Díky průběhu počasí a vlivem polehnutí porostů se objevovaly silnější výskyty chorob pat stébel (původci - *Rhizoctonia cerealis*, *Gaeumannomyces graminis*, *Oculimacula yallundae*, *Fusarium* spp.). Teploty v období června a července podnítily rozvoj infekcí v klasech původci růžovění klasů (*Giberella zeae*, *Giberella avenacea*, *Monographella nivalis*). U kukuřice se výskyty chorob pohybovaly na standardních úrovních, jen v některých oblastech se silnými výskyty poškození bázlivcem a zavíječi došlo sekundárně k vyššímu podílu napadení růžověním palic (*Fusarium* sp.). V případě živočišných škůdců kukuřice v kombinaci s průběhem počasí v době kladení dospělců bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera virgifera*) došlo zvláště na jižní Moravě k velkým poškozením rostlin a palic kukuřice. Bázlivec přestal být v únoru 2014 v Evropě regulovaným škůdcem a s tímto rozhodnutím Evropské Komise byla zrušena i nařizovaná opatření.

Z plevelů se významněji vyskytovaly lokálně vytrvalé plevele typu: pcháč rolní (*Cirsium arvense*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), dále plevele typické pro ozimé plodiny: svízel přitula (*Galium aparine*), heřmánkovec nevonný (*Tripleurospermum inodorum*), violka rolní (*Viola arvensis*), chundelka metlice (*Apera spica-venti*), penízek rolní (*Thlaspi arvense*), oves hluchý (*Avena fatua*) a ježatka kuří noha (*Echinochloa crus-galli*) jako typický plevel širokořádkových plodin.

Z pohledu výnosů se však průběh roku 2014 promítnul v celé řadě oblastí nadstandardně.

Podrobné informace o výskytech škodlivých organismů a poruch jsou k dispozici na webových stránkách ÚKZÚZ (<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/>).

Povětrnostní podmínky ročníku a jejich vliv na vývoj porostů

Rok 2013/2014 je již čtvrtým od roku 2010, které se vyznačují prudkými až extrémními výkyvy počasí.

Počasí na podzim 2013 je nezbytné rozdělit na 2 části. První část od začátku září do poloviny října, kdy převládalo vlhké a chladnější počasí s krátkou dobou slunečního svitu a druhá část od poloviny října do začátku zimy, kdy začalo suché počasí, teplotně nadnormální. Z důvodu deštivého září došlo k opoždění setí větší části ozimých obilovin. Pouze menší část, zejména časněji zasetých ozimých pšenic (do poloviny září) dokázala využít srážek z měsíce září a první poloviny října. Obiloviny seté v říjnu, zvláště ve druhé polovině října vzházely pomaleji.

Zima byla velmi teplá, suchá a v nížinách prakticky bez sněhové pokrývky. Přezimování za těchto podmínek probíhalo dobře, půda nebyla zamrzlá a porosty vegetovaly prakticky celou zimu. Došlo tak k dobrému zakořenění a odnožení rostlin a postupnému zapojení a vyrovnání i později setých a mezerovitých nebo nevyrovnaných porostů. Ačkoliv trval dlouhodobý srážkový deficit, rostliny zřejmě dovedly využít zásobu vody z ornice (na středních a těžších půdách) a dále využily tzv. horizontální srážky, tj. vláhu ze silnějších mlh a ros.

Jaro nastoupilo velmi časně, v nížinách již koncem února a ve středních a vyšších oblastech začátkem března. Na Zkušební stanici v Klukách (440 m - nadmořská výška) začalo vegetační období již 16. března. Ozimé obiloviny byly tak na začátku jara nejen ve velmi dobré kondici, ale i ve 2 až 3 týdenním vegetačním předstihu proti normálnímu dlouhodobému vývoji. Proti předchozímu jaru 2013 byl tento předstih ve vegetaci cca 1 měsíc. (60 % pšenic mělo vývojovou fázi 23-24 BBCH, tj. třetí až čtvrtou odnož, naproti tomu v roce 2013 dosáhly pšenice podobné fáze až 9. dubna).

Jarní obiloviny se podařilo zasít z důvodu časného jara včas – většina ploch byla zaseta do začátku dubna, na rozdíl od předchozího pozdního jara 2013, kdy setí na začátku dubna začínalo. Porosty jarních obilovin vzešly rychle, byly celkově zapojené a vyrovnané. V průběhu května s ochlazením a srážkami došlo i k vegetačnímu zpomalení všech porostů. Ještě v polovině května byly ozimé obiloviny v předstihu o cca 2 týdny proti dlouhodobému normálu vývoje. To dokazuje fakt, že cca 1/4 pšenice ozimé začala v polovině května 2014 metat (fenologická fáze metání je dosahována na pozorovaných lokalitách průměrně mezi 20. - 30. květnem), ale v druhé polovině května a začátkem června došlo k vyrovnání vývoje s dlouhodobým normálem. Od května do sklizně se pak rychle střídala krátká období sucha a vysokých teplot s chladnými a deštivými. Srážky byly na mnoha místech přívalové. Srážkově bohaté měsíce květen, červenec a srpen umožnily prodloužení vegetace, což pomohlo k postupnému dozrávání a tvorbě vyšší HTZ (hmotnosti tisíce zrn) obilovin. Na druhou stranu častý a intenzivní déšť způsobil negativní jevy, jakými bylo podmáčení pozemků, posunutí termínů a prodloužení sklizně obilovin, pokles kvalitativních parametrů zrna a následně i pozdější setí obilovin pro sklizeň 2015.

PŠENICE

Výroba

Na základě odhadu produkce ČSÚ k 15. 9. 2014 se odhaduje v ČR sklizeň pšenice v roce 2014 v množství 5 431,2 tis. tun. Z tohoto množství je 5 215,2 tis. tun pšenice ozimé (tj. 96,0 % celkové výroby) a 216,0 tis. tun pšenice jarní (tj. 4,0 % z celkové výroby). Celková výroba pšenice výrazně vzrostla proti skutečnosti předchozího roku o 730,6 tis. tun, tj. o 15,5 %. Toto zvýšení vyplývá především z nárůstu produkce pšenice ozimé o 684,4 tis. tun, tj. o 15,1 %.

Na vzrůstu výroby pšenice v roce 2014 se jednak podílí rekordní, nadprůměrný hektarový výnos ozimé pšenice, ale také nárůst osevních ploch. Pšenice tak nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 62,1 % nabídky všech obilovin.

Při hodnocení letošního výrazného zvýšení úrody pšenice je zapotřebí znovu si uvědomit, že rozhodující vliv na dosaženou úroveň výroby mělo opět počasí. To umožnilo zemědělcům na podzim roku 2014 provést bezproblémovou přípravu a také etapové seti ozimů, kdy se podařilo zasít ozimé obiloviny převážně v odpovídajícím agrotechnickém termínu. Ozimy vzešly poměrně brzy a vlivem příznivých srážkových a teplotních poměrů byl jejich stav na podzim dobrý. Většina porostů byla vyrovnaná, přiměřeně hustá a byla připravena na zimní období. Během zimních měsíců se sněhová pokrývka vyskytovala na většině území ČR velmi sporadicky, a pokud byla, tak to bylo pouze ve výše položených oblastech ČR. Přesto zima ročníku 2013/2014 nezpůsobila žádné výrazné problémy v přezimování porostů, neboť byla jednou z nejteplejších v celé historii meteorologického sledování. Silné mrazy s minimálními teplotami pod -10 °C byly zaznamenány pouze během tří dnů a to ve třetí lednové dekádě. Naopak velmi teplé počasí panovalo paradoxně v období Vánoc, kdy průměrná denní teplota dosahovala teplot kolem 9 °C. Co se týká srážkových poměrů, tak se celkově letošní zima zařadila k těm sušším díky absenci sněhových srážek. Vegetační období s průměrnou denní teplotou alespoň 5 °C, které trvá minimálně šest po sobě následujících dní, začalo v roce 2014 již 6. března. Průměrné denní teploty se v tomto období pohybovaly kolem 6 – 7 °C a maximální teplota dosahovala až 16 °C. Většina porostů se nacházela ve fázích plného odnožování (BBCH 23 až BBCH 27) s často nadstandardním počtem odnoží. Počasí měsíce března 2014 nám připomínalo spíše to dubnové a podobně tomu odpovídal i stav vegetace, která si na rozdíl od minulého roku velmi pospíšila, neboť byl urychlen celkový vývoj veškerých plodin. Březen 2014 byl měsícem abnormálně teplým a také mimořádně suchým. Průměrná měsíční teplota byla o 3,8 °C vyšší než dlouhodobý průměr. Také v dubnu pokračoval teplejší a sušší ráz počasí. Porosty ozimých pšenic byly ve fázích BBH 35 až BBCH 37 a většina z nich byla dobře zapojena. Na stanovištích s lehkými půdami rostliny mohly trpět nedostatkem srážek. Až měsíc květen 2014 ukončil více jak půlroční sérii teplotně nadprůměrných měsíců, neboť přinesl počasí teplotně i srážkově normální. Průměrná měsíční teplota dosáhla 14 °C s odchylkou od dlouhodobého průměru -0,5 °C a průměrnou sumu srážek 74,9 mm, což je 113 % k průměrnému dlouhodobému úhrnu měsíce května. Toto napomohlo rostlinám k tomu, aby se v dostatečné míře výrazně formovaly výnosové prvky. První polovina sklizně obilovin (cca do konce měsíce července) proběhla za optimálních klimatických podmínek, druhá polovina sklizně roku 2014 byla přerušována velmi častými a vydatnými srážkami, které způsobily snížení některých kvalitativních parametrů sklizeného zrna. Letošní úroveň výroby pšenice (5 431,2 tis. tun) se zcela vymyká všem předchozím sklizňovým ročníkům (nebližší úroveň byla v roce 2004 - 5 042,5 tis. tun). Rekordní, nadprůměrná úroveň sklizně pšenice znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního trhu v zásadě nebude měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 2 060,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 150,0 tis. tun.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 550 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2014 byly

potvrzeny pouze průměrné výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 58 % vzorků z letošní sklizně, což je sice nižší procento než v předchozím roce, ale je vyšší než v ročnících 2010 – 2012 (v loňském roce to bylo 76 %, v roce 2012 – 47 %, v roce 2011 – 49 % a v roce 2010 – 43 %). Letošní výsledky ukazují na dobré hodnoty objemové hmotnosti a čísla poklesu a problémové hodnoty obsahu a kvality bílkovin. Značné rozdíly v kvalitě pšenice se projevují na úrovni jednotlivých krajů Čech a Moravy v důsledku výkyvů počasí v jednotlivých regionech, zejména po deštích v měsíci srpnu při pozdější sklizni, které vedly k výskytu porostlých zrn a snížení čísla poklesu. Vliv mají samozřejmě i odlišnosti v pěstebních technologiích.

Obecně je tedy možné konstatovat, že i v marketingovém roce 2014/2015 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice ani celková produkce pšenice a ani její kvalita. Dá se proto očekávat, že potravinářská pšenice nebude mít žádné problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby.

Následující tabulky obsahují výsledky sledování technologické jakosti potravinářské pšenice ze sklizně 2014 a procenta vzorků, nevyhovujících ČSN 46 1100-2 (potravinářská pšenice). Pro srovnání jsou tyto výsledky doplněné o některé údaje z minulých let.

Průměrné hodnoty kvality pšenice ze sklizně 2014 ve srovnání s kvalitou z předchozích sklizní

Rok	Objemová hmotnost (g/l)	SDS – seditest (ml) ^{*)}	Číslo poklesu (s)	N – látky (%)	Obsah příměsí (%)	Obsah nečistot (%)
2008	794,0	38	328,0	12,3	4,5	0,3
2009	775,0	43	329,0	12,5	4,5	0,9
2010	766,0	41	278,0	12,9	4,6	0,8
2011	788,0	45	255,0	12,2	3,9	1,2
2012	778,0	51	296,0	13,7	4,0	1,9
2013	809,0	42	338,0	12,7	4,3	1,1
2014 ^{**)}	789,0	42	306,0	12,1	4,5	1,1

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.

Poznámka: ^{*)} Sedimentační test prováděn složitějším Zeleného testem v souladu s ČSN. Norma stanoví minimální hodnotu pro potravinářskou pšenici 30 ml.

^{**) V} Výsledky hodnocení 550 vzorků pšenice

Procentický podíl vzorků pšenice neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářské pšenice podle požadavků ČSN 46 1100-2

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ^{**)}
objem. hmotnost nižší než 780 g/l	32,4	52,1	70,2	32,8	50,6	12,8	36,7
objem. hmotnost nižší než 760 g/l	13,7	26,0	40,6	11,8	24,2	3,8	12,5
Zelenýho test nižší než 30 ml ^{*)}	29,0	8,8	7,5	10,5	1,0	10,1	13,6
číslo poklesu nižší než 220 s ^{*)}	8,2	2,2	26,8	30,2	14,4	3,1	11,3
bílkoviny nižší než 12 %	42,2	33,9	23,6	42,3	15,2	27,0	48,4
bílkoviny nižší 11,5 % ^{*)}	28,7	19,3	13,2	28,9	9,6	17,2	32,0
obsah příměsí ^{*)}	24,8	22,0	28,1	37,1	39,6	37,5	38,0
obsah nečistot ^{*)}	17,6	51,6	41,0	68,3	40,0	56,4	17,8

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.

Poznámka: ^{*)} Jakostní ukazatele podle ČSN 46 1100-2 platné od 1. 7. 2002

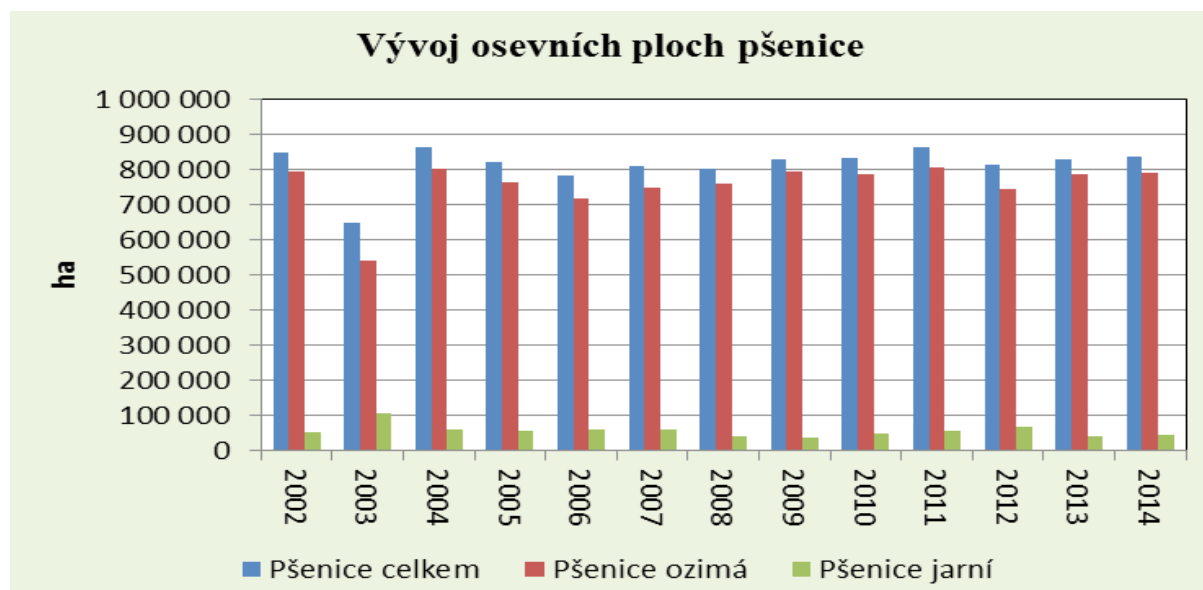
^{**)} Výsledky hodnocení 550 vzorků pšenice

Osevní plochy

Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2014 proti předchozímu roku 2013 vzrostla o 6,5 tis. ha (tj. 0,8 %) a dosáhla výměry 835,9 tis. ha. Tento nárůst osevních ploch způsobila jak pšenice ozimá, tak i pšenice jarní. Osevní plocha pšenice ozimé meziročně vzrostla o 2,3 tis. ha, (tj. o 0,3 %) na 790,7 tis. ha, u pšenice jarní byl nárůst osevních ploch o 4,3 tis. ha (tj. 10,4 %).

Ozimá pšenice v roce 2014 tak stále zůstává naší nejrozšířenější pěstovanou plodinou. Důvody určité stability pěstování spočívají především ve výnosové jistotě s možností exportu a možnost případné nabídky do intervenčního nákupu.

Graf. č. 3.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2014 se očekává v roce 2014 u pšenice celkem rekordní výnos ve výši 6,50 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem výrazný nárůst o 0,83 t/ha (tj. o 14,6 %). Nárůst výnosu u ozimé pšenice o 0,85 t/ha (tj. o 14,8 %) na 6,60 t/ha je způsoben jednak vlivem příznivých povětrnostních podmínek během celého zimního období, kdy porosty ozimých pšenic ve většině oblastí ČR mohly po celou dobu vegetovat (díky mimořádně teplé zimě), a dále pak vlivem deštivého a chladného počasí v měsíci květnu 2014, tj. v období, kdy se formují generativní orgány rostlin, které mají podstatný vliv na výši výnosů. V porovnání v dlouhodobé časové řadě není výnos srovnatelný s žádným předchozím sklizňovým ročníkem (nejbližší je rok 2004 - 5,96 t/ha). Pšenice jarní také zaznamenala navýšení hektarového výnosu ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2013 o 0,62 t/ha, tj. o 14,9 %.

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby pšenice pro marketingový rok 2014/2015 proti předchozímu roku opětovně poklesly o 214,7 tis. tun (tj. o 38,4 %) na 344,1 tis. tun. Tento stav počátečních zásob je možné na počátku marketingového roku 2014/2015 hodnotit jako silně podprůměrný s ohledem na skutečnost, že tyto zásoby zahrnují i státní hmotné rezervy. Takto nízká úroveň zásob pšenice v předchozích marketingových ročnících ještě nebyla (nejbližší marketingový rok 2007/2008 549,4 tis. tun).

Bilanční tabulka pšenice

Ukazatel	Jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ ^{*)} 2015
Osevní plocha	tis. ha	831,3	833,6	863,1	815,4	829,4	835,9
Výnos	t/ha	5,24	4,99	5,69	4,32	5,67	6,50
Výroba	tis. t	4 358,1	4 161,6	4 913,0	3 518,9	4 700,7	5 431,2
Počáteční zásoby	tis. t	783,2	924,0	985,1	1 118,5	558,8	344,1
Dovoz celkem	tis. t	32,3	23,5	39,6	69,0	36,2	31,0
Celková nabídka	tis. t	5 173,6	5 109,1	5 937,7	4 706,4	5 295,7	5 806,3
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	2 850,0	3 005,0	3 035,0	3 040,0	2 868,0	3 040,0
z toho – potraviny	tis. t	1 250,0	1 285,0	1 290,0	1 250,0	1 210,0	1 250,0
– osiva	tis. t	185,0	195,0	195,0	190,0	188,0	190,0
– krmiva	tis. t	1 285,0	1 370,0	1 400,0	1 450,0	1 350,0	1 450,0
– technické užití	tis. t	130,0	155,0	150,0	150,0	120,0	150,0
Vývoz celkem	tis. t	1 338,3	1 180,3	1 784,2	1 107,6	2 083,6	2 060,0
Intervenční nákup	tis. t	61,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	61,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	61,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	4 249,6	4 124,0	4 819,2	4 147,6	4 951,6	5 100,0
Konečné zásoby	tis. t	924,0	985,1	1 118,5	558,8	344,1	706,3
Konečné zásoby /celkové užití	%	21,74	23,89	23,21	13,47	6,95	13,85
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	32,42	32,78	36,85	18,38	12,00	23,23

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Vzhledem k nadprůměrné sklizni v roce 2013 a k nutné potřebě zajištění vyrovnané bilance v této komoditě se předpokládal v marketingovém roce 2013/2014 dovoz kvalitní pšenice pro potřeby potravinářského průmyslu a osiv ve výši 31,0 tis. tun. Skutečný dovoz v marketingovém roce 2013/2014 činil 36,2 tis. tun pšenice. Více než polovina (81,8 %) celkového dovozu byla uskutečněna v první polovině marketingového roku 2013/2014.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává obdobně nízká úroveň dovozu (zajištění nejkvalitnějších partií pšenice pro potravinářský průmysl a osiv) tak jako v roce předchozím. Celkový dovoz (v rámci EU a třetích zemí) se předpokládá ve výši 31,0 tis. tun.

Dovoz pšenice a souřeže v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	11,0	30,8	41,8	2006/2007	64,3
2007	33,5	9,3	42,8	2007/2008	30,6
2008	21,3	26,1	47,4	2008/2009	44,7
2009	18,6	22,6	41,2	2009/2010	32,3
2010	9,7	20,4	30,1	2010/2011	23,5
2011	3,1	24,6	27,7	2011/2012	39,6
2012	15,0	48,1	63,1	2012/2013	69,0
2013	20,9	29,6	50,5	2013/2014	36,2
2014	6,6	27,8 ^{*)}	34,4 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celková nabídka

Pro marketingový rok 2013/2014 činila celková nabídka pšenice 5 295,7 tis. tun. Podobná nabídka byla ve sklizňovém ročníku 2009 (5 173,6 tis. tun). Zvýšená nabídka podpořila předpoklady poměrně vysokých vývozních dispozic, a to i s ohledem na stále vysoké ceny nejen v Evropě, ale i ve světě. Při plném pokrytí požadavků potravinářského a především krmivářského průmyslu činily disponibilní možnosti vývozu pšenice 2 083,6 tis. tun (výhradně z volného trhu).

Očekávaná celková nabídka pšenice pro marketingový rok 2014/2015 činí 5 806,3 tis. tun, což představuje navýšení o 510,6 tis. tun (tj. 9,6 %) ve srovnání s předchozím marketingovým rokem. Jedná se o další navýšení v úrovni celkové nabídky (vzhledem k počátečním zásobám pšenice), která vyplývá z letošní rekordní sklizně. Tato celková nabídka tak opětovně neomezí vývozní dispozice. Očekává se, že vysoké tempo vývozu do zahraničí bude pokračovat, a to i s ohledem na možné kolísání světových a evropských cen.

Potravinářské užití

Celková spotřeba mouky dlouhodobě klesala a v roce 2005 byla prolomena hranice hodnoty 90 kg/osobu a rok. V marketingovém roce 2008/2009 pokračoval nepříznivý vývoj v bilanci zahraničního obchodu s moukou a výrobky z mouky. Objem dovozu těchto výrobků do ČR se neustále zvyšoval a tak i v marketingovém roce 2009/2010 opět mírně vzrostl a činil 51,0 tis. tun. V následujícím marketingovém roce 2010/2011 byl zaznamenán pokles v dovozu pšeničné mouky, kdy došlo ke snížení o 14,8 tis. tun (tj. o 29,0 %) na úroveň 36,2 tis. tun. Obdobná úroveň dovozu pšeničné mouky byla i v marketingovém roce 2011/2012, a to ve výši 38,0 tis. tun. K navýšení úrovně dovozu došlo jak v marketingovém roce 2012/2013 (na úroveň 48,5 tis. tun) tak i v minulém marketingovém roce 2013/2014, kdy se dovoz zvýšil o 10,0 tis. tun (tj. o 20,6 %).

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává podstatně nižší úroveň dovozu pšeničné mouky (s ohledem na rekordní produkci pšenice) do výše 40,0 tis. tun.

V marketingovém roce 2008/2009 došlo k určité stagnaci vývozu pšeničné mouky. Vývoz do konce marketingového roku činil 11,8 tis. tun a představoval čtvrtou nejnižší úroveň vývozu od marketingového roku 1995/1996. Tento trend pokračoval i v marketingovém roce 2009/2010, kdy se vyvezlo pouhých 6,4 tis. tun. V následujícím marketingovém roce došlo k mírnému oživení vývozu pšeničné mouky a celkem se vyvezlo 12,6 tis. t. Daleko vyšší nárůst ve vývozu pšeničné mouky byl v marketingovém roce 2011/2012, kdy činilo navýšení 11,3 tis. tun (89,7 %) a vývoz celkem byl ve výši 23,9 tis. tun. Další zvýšení vývozu pokračovalo jak v marketingovém roce 2012/2013 (31,2 tis. tun), tak i v marketingovém roce 2013/2014 kdy bylo dosaženo celkové úrovně vývozu pšeničné mouky 37,5 tis. tun.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává obdobná úroveň vývozu jako předchozím ročníku.

Spotřeba pšenice na obyvatele a rok v roce 2013 dosáhla podle ČSÚ 122,5 kg v hodnotě zrna (95,6 kg v hodnotě mouky) a poklesla oproti předchozímu roku o 2,5 kg (2,0 %). Pokračuje tak pokles ve spotřebě pšenice pro lidskou výživu, který byl obnoven v roce 2012.

Dovoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	7,8	11,3	19,1	2006/2007	28,2
2007	16,9	16,3	33,2	2007/2008	33,8
2008	17,5	23,6	41,1	2008/2009	50,6
2009	27,0	27,0	54,0	2009/2010	51,0
2010	24,0	19,6	36,0	2010/2011	36,2
2011	16,6	17,5	34,1	2011/2012	38,0
2012	20,5	21,9	42,4	2012/2013	48,5
2013	26,6	32,2	58,8	2013/2014	58,5
2014	26,3	12,5 ^{*)}	38,8 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Vývoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	2,2	3,6	5,8	2006/2007	7,7
2007	4,1	4,5	8,6	2007/2008	11,2
2008	6,7	6,3	13,0	2008/2009	11,8
2009	5,5	3,6	9,1	2009/2010	6,4
2010	2,8	6,9	9,7	2010/2011	12,6
2011	5,7	11,1	16,8	2011/2012	23,9
2012	12,8	18,0	30,8	2012/2013	31,2
2013	13,2	20,1	33,3	2013/2014	37,5
2014	17,4	9,3 ^{*)}	26,7 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Spotřeba na osivo

Spotřeba pšenice na osiva marketingového ročníku 2013/2014 byla proti předchozímu ročníku mírně nižší a v konečném výsledku činila 188,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2014/2015 se očekává nevýznamné zvýšení spotřeby na osiva a to ve výši 190,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2013/2014 se očekával prudký nárůst v objemu vývozu pšenice v důsledku nadprůměrné sklizně. Po sklizni se předpokládal celkový vývoz pšenice ve výši 1 510,0 tis. tun. Tempo vývozu, hlavně v druhé polovině marketingového roku 2013/2014, bylo stále vysoké a vyvezlo se 1 100,0 tis. tun pšenice. Předmětem vývozu byla většinou pšenice potravinářská z volného trhu. S ohledem na výši produkce pšenice v marketingovém roce 2013/2014 bylo celkem vyvezeno rekordní množství pšenice ve výši 2 083,6 tis. tun. Vývoz se uskutečňoval především do zemí EU (Německo – 79,6 %, Polsko – 9,2 %, Rakousko – 7,5 % z celkového objemu vývozu).

Z důvodu další nadprůměrné produkce pšenice a určité stagnace domácí spotřeby se očekává v marketingovém roce 2014/2015 pokračování vysoké úrovně vývozu. Tuto variantu potvrzuje dosavadní tempo vývozu, neboť od počátku marketingového roku bylo vyvezeno za tři měsíce (červenec, srpen, září) 573,4 tis. tun pšenice.

Předpokládaný vývoz pšenice v množství 2 060,0 tis. tun jak do zemí EU, tak do třetích zemí, vyplývá z bilančního přebytku.

Vývoz pšenice a souřeže v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	479,0	523,9	1 002,9	2006/2007	767,0
2007	243,1	554,2	797,3	2007/2008	899,6
2008	345,4	601,4	946,8	2008/2009	1 595,3
2009	993,9	761,8	1 755,7	2009/2010	1 338,3
2010	576,5	670,3	1 246,8	2010/2011	1 180,3
2011	510,0	920,8	1 430,8	2011/2012	1 784,2
2012	863,4	605,5	1 468,9	2012/2013	1 107,6
2013	502,1	983,6	1 485,7	2013/2014	2 083,6
2014	1 100,0	573,4 ^{*)}	1 673,4 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Krmivářské užití

Pšenice je stále v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V marketingovém roce 2013/2014 došlo k mírnému snížení její krmné spotřeby na 1 350,0 tis. tun (meziročně o 100,0 tis. tun, tj. o 6,9 %), což je výsledek přesunu ve spotřebě na krmiva mezi krmnou pšenici a kukuřicí.

Podstatná část pšenice je stále pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu a zajistit si tak vyšší hladinu realizační ceny. V marketingovém roce 2013/2014 nebyly problémy se zajištěním dostateku kvalitní suroviny pro potřeby krmivářského sektoru vzhledem k nadprůměrné produkci této komodity.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává ve srovnání s předchozím marketingovým rokem mírné navýšení v užití pšenice pro krmivářské účely do výše 1 450,0 tis. tun.

Technické užití

Pšenice, jako surovina pro produkci bioetanolu, musí deklarovat vyšší obsah škrobu a měla by splňovat další, určitá jakostní kritéria (minimální číslo poklesu, obsah příměsí a nečistot). Proto je nutné odmítnout určité názory, že na líc se může zpracovávat obilí podřadné, poškozené či napadené chorobami (plísně, mykotoxiny apod.) a škůdci.

V roce 2013 se předpokládalo stále nízké užití pšenice pro účely zpracování na bioetanol, který se využívá pro dopravní účely. Využití pšenice pro tyto účely nebylo žádné, ale vzhledem k zvyšující se poptávce po energetické biomase v ČR bylo spotřebováno pro tyto účely 120,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2014/2015 se přepokládá mírné navýšení užití pšenice pro tyto potřeby do výše 150,0 tis. tun.

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2013/2014 došlo k navýšení celkového užití pšenice vzhledem ke zvýšení objemu vývozu pšenice v roce 2013. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2012/2013 se zvýšilo celkové užití pšenice o 804,0 tis. tun (tj. o 19,4 %) na úroveň 4 951,6 tis. tun. Konečné zásoby se výrazně snížily a skončily na podprůměrné hladině 344,1 tis. tun.

Za předpokladu uskutečnění uvažované spotřeby pšenice na krmiva v množství 1 450,0 tis. tun a realizaci pokračujícího vývozu pšenice ve výši 2 060,0 tis. tun, dojde v marketingovém roce 2014/2015 ke zvýšení v celkovém užití pšenice na úroveň 5 100,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem se jedná o nárůst o 148,4 tis. tun (tj. o 3,0 %). Konečné zásoby by měly také vzrůst a měly by se dostat na přijatelnou úroveň 706,3 tis. tun.

Cenový vývoj

V marketingovém roce 2013/2014 s ohledem na nadprůměrnou sklizeň obilovin s výbornými jakostními ukazateli, ale také vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, ceny všech obilovin začaly postupně klesat, ale přesto se držely na poměrně velmi vysoké cenové hladině po celý marketingový rok. V ČR ihned po sklizni ceny pšenice začaly rychle klesat na cenovou hladinu kolem 4 500 Kč/t a kolem této hladiny kolísal prakticky po celý marketingový rok. Nejvyšší cenová úroveň marketingového roku 2013/2014 byla u pšenice potravinářské docílena v červnu 2014 ve výši 4 789 Kč/t. U pšenice krmné rovněž probíhal cenový pád v rozmezí od 4 022 Kč/t do 4 815 Kč/t. Cenové maximum bylo u pšenice krmné docíleno těsně před sklizní v měsíci červenec 2014 – 4 815 Kč/t.

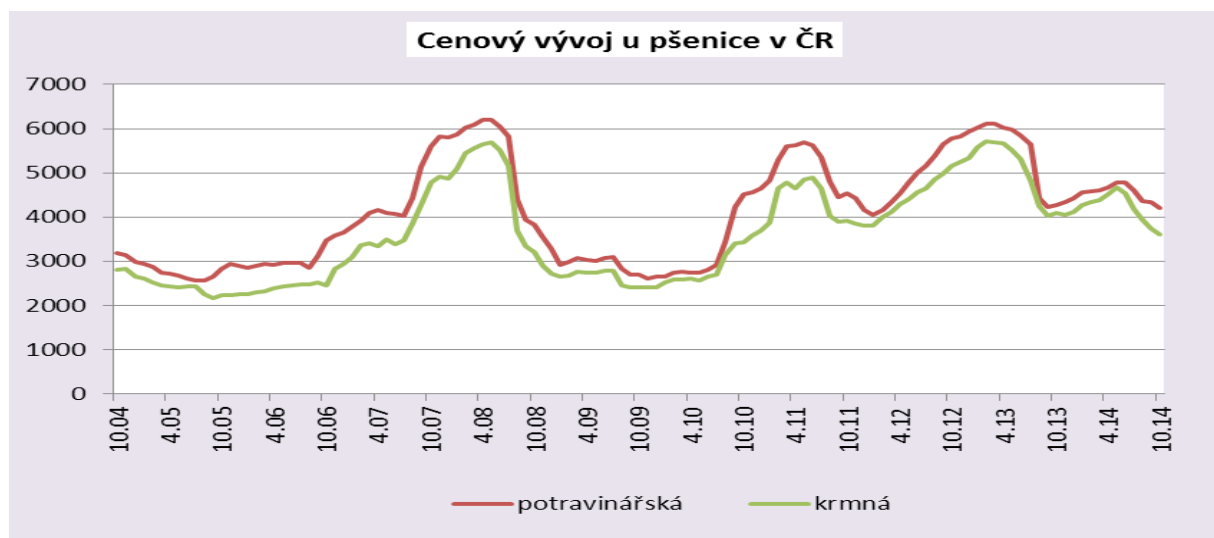
Vzhledem k rekordní produkci pšenice s průměrnou kvalitou ze sklizně roku 2014 nejen v ČR, ale i v sousedních státech, lze očekávat i s ohledem na vývoj cen ve světě určitou stagnaci či mírný pokles cen na vnitřním trhu na hladinu 4 100 – 4 400 Kč/t u pšenice potravinářské. U pšenice krmné se očekává v tomto období průměrná cena 3 600 – 3 800 Kč/t.

Měsíční průměry cen pšenice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2007/2008 – 2014/2015 (bez DPH)

Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravinářská	2007/2008	4 026	4 435	5 133	5 591	5 819	5 806	5 876	6 015	6 098	6 207	6 210	6 036
	2008/2009	5 832	4 409	3 932	3 829	3 549	3 284	2 928	2 987	3 063	3 025	3 010	3 073
	2009/2010	3 093	2 821	2 693	2 698	2 612	2 663	2 661	2 733	2 756	2 741	2 731	2 810
	2010/2011	2 916	3 426	4 218	4 510	4 558	4 649	4 816	5 280	5 610	5 629	5 687	5 634
	2011/2012	5 348	4 808	4 551	4 527	4 426	4 155	4 057	4 171	4 339	4 529	4 788	5 005
	2012/2013	5 161	5 371	5 645	5 769	5 831	5 932	6 033	6 116	6 117	6 019	5 972	5 847
	2013/2014	5 656	4 424	4 216	4 273	4 343	4 436	4 555	4 585	4 599	4 671	4 778	4 789
	2014/2015	4 608	4 353	4 335	4 197	4 159	4 163						
Pšenice krmná	2007/2008	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
	2008/2009	5 163	3 705	3 336	3 198	2 901	2 713	2 651	2 666	2 769	2 740	2 749	2 781
	2009/2010	2 784	2 457	2 408	2 400	2 407	2 419	2 509	2 596	2 592	2 603	2 570	2 653
	2010/2011	2 699	3 143	3 399	3 436	3 580	3 702	3 882	4 647	4 782	4 839	4 843	4 893
	2011/2012	4 654	4 031	3 895	3 907	3 854	3 797	3 814	4 011	4 106	4 294	4 415	4 566
	2012/2013	4 642	4 854	4 983	5 169	5 247	5 335	5 576	5 714	5 695	5 672	5 505	5 306
	2013/2014	4 815	4 241	4 022	4 093	4 054	4 114	4 279	4 344	4 376	5 516	4 666	4 538
	2014/2015	4 179	3 930	3 746	3 607	3 636	3 606						

Pramen: ČSÚ

Graf č. 4

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITO

Výroba

Předpokládaná sklizeň žita v roce 2014, stanovená ČSÚ podle údajů k 15. 9. 2014 dosahuje výše 140,2 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2013 to představuje snížení produkce o 36,1 tis. tun (tj. o 20,5 %). Po pozvolném zvýšení produkce žita v předchozích ročnících se jedná o mírný pokles zájmu zemědělců o pěstování této komodity. Důvodem tohoto sníženého zájmu jsou především nestabilní ceny a dále také to, že pokud se žito neuplatní jako potravinářské (nesplní kvalitativní požadavky), tak nenajde uplatnění ani v krmném užití. K určitému omezení jeho pěstování přispívá i změna stravovacích zvyklostí, kdy se snižuje spotřeba klasického žitného chleba a roste poptávka po bílém pšeničném pečivu. Žito, jako nenáročná plodina, by měla mít své nezastupitelné místo v osevních postupech v méně úrodných oblastech, na půdách písčitých, kde poskytuje větší stabilitu výnosu než ostatní obiloviny a dále je ceněna jeho odolnost vůči mrazu a zimním podmínkám (viz kritická zima ročníku 2002/2003 a zima ročníku 2011/2012).

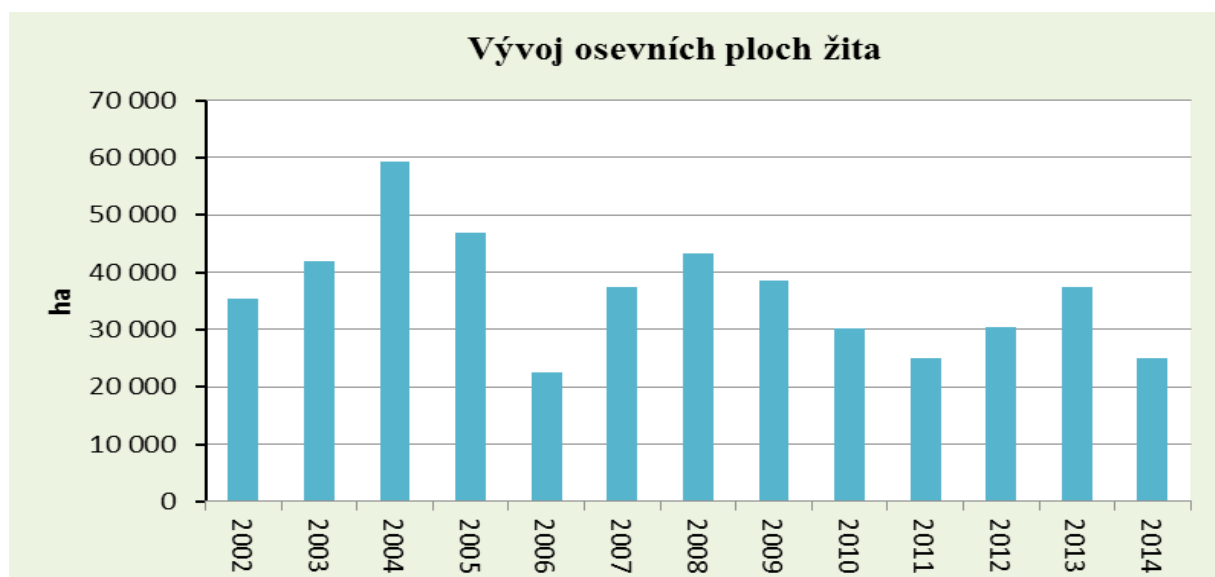
Pokles produkce roku 2014 představuje znovuoobnovení trendu poklesů ročníků 2005, 2006 a 2010, ve kterých zemědělci také ztráceli zájem pěstovat tuto tradiční komoditu. Dosažená produkce žita sice pokrývá potřeby domácího zpracovatelského průmyslu, ale přesto bude zapotřebí ve stávajícím marketingovém roce 2014/2015 dovoz určitého množství kvalitního potravinářského žita ze zahraničí.

Kvalitu žita ze sklizně 2014 lze podle konečných výsledků (35 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako podprůměrnou (v hodnocených parametrech dle ČSN 46 1100–4 vyhovělo 43 % vzorků, v roce 2013 – 74 % v roce 2012 – 84 %). Nejproblematictějším parametrem bylo ve sklizni žita 2014 číslo poklesu, kterému vyhovělo pouze 60 % vzorků, i když průměrná hodnota čísla poklesu 154 s je vyšší, než požadavek ČSN (120 s). Objemová hmotnost žita splnila požadavek ČSN (70 kg/hl) v 91 %. Z pohledu příměsí a nečistot vyhovělo normě také 91 % vzorků, ale určité problémy byly s porostlostí zrna (zejména v Čechách). Pět vzorků žita obsahovalo sklerocia námele, u třech vzorků obsah přesáhl limit pro potravinářské obiloviny ve výši 0,05 %.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2014 bylo žito pěstováno v ČR na 25,1 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k poklesu osevních ploch o 12,4 tis. ha (tj. o 33,0 %). Toto snížení obnovilo situaci v poklesu pěstebních ploch žita, které zde již byly v předchozích sklizňových ročnících, ale nebyly v této době vyřešeny problémy související se zhoršenými odbytovými podmínkami. Současný velmi kolísavý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také na výrobu bioetanolu.

Graf. č. 5.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Odhadovaný hektarový výnos žita ve sklizňovém roce 2014 dosáhl výše 5,58 t/ha, což představuje ve srovnání se skutečností předchozího roku výrazné zvýšení o 0,88 t/ha (tj. o 18,7 %). Na nárůstu výnosu měl vliv především příznivý průběh počasí po celou dobu vegetace.

Počáteční zásoby

Vzhledem k tomu, že celkové zásoby zahrnovaly i žito s nevhodnou kvalitou pro potravinářské zpracování, jejich celkový objem byl v předchozích letech na vysoké úrovni. Vlivem průměrné produkce žita v ročníku 2009, nízkého dovozu a nezměněné domácí spotřeby v marketingovém roce 2009/2010 došlo v marketingovém roce 2010/2011 k malému meziročnímu navýšení o 3,1 tis. tun na průměrnou úroveň 36,3 tis. tun. V souvislosti s nízkou produkcí žita ze sklizně roku 2010 došlo k výraznému poklesu těchto zásob na úroveň 9,5 tis. tun. Po velmi mírném navýšení produkce žita v marketingovém roce 2012/2013 došlo k mírnému navýšení počátečních zásob o 3,0 tis. tun na celkovou úroveň 11,5 tis. tun. V marketingovém roce 2013/2014 došlo k výraznému nárůstu počátečních zásob do úrovně 48,5 tis. tun, a to především v důsledku zvýšené produkce.

V marketingovém roce 2014/2015 došlo k prudkému poklesu počátečních zásob do úrovně 20,7 tis. tun, a to především v důsledku nezvykle vysokého vývozu v předchozím marketingovém roce 2013/2014.

Bilanční tabulka žita

Ukazatel	Jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015*)
Osevní plocha	tis. ha	38,50	30,20	25,00	30,60	37,50	25,10
Výnos	t/ha	4,63	3,91	4,74	4,81	4,70	5,58
Výroba	tis. t	178,10	118,20	118,05	147,00	176,30	140,20
Počáteční zásoby	tis. t	33,20	36,30	9,50	11,50	48,50	20,70
Dovoz celkem	tis. t	5,20	22,60	22,40	35,00	21,60	22,00
Celková nabídka	tis. t	216,50	177,10	150,40	193,50	246,40	182,90
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	146,50	142,00	104,00	120,00	154,00	129,00
z toho – potraviny	tis. t	135,00	122,00	95,00	100,00	140,00	120,00
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	9,50	8,00	5,00	8,00	8,00	6,00
– krmiva	tis. t	2,00	12,00	4,00	10,00	6,00	3,00
– technické užití	tis. t	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00
Vývoz celkem	tis. t	33,70	25,60	34,90	25,00	71,70	40,00
Celkové užití	tis. t	180,20	167,60	138,90	145,00	225,70	169,00
Konečné zásoby	tis. t	36,30	9,50	11,50	48,50	20,70	13,90
Konečné zásoby /celkové užití	%	20,13	5,69	8,25	33,42	9,17	8,22
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	24,76	6,71	11,02	40,90	13,44	10,78

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

*) údaje kromě osevní plochy - odhad

Potravinářské užití

Potravinářské užití žita bylo v posledních letech stabilizované a bylo realizováno především prostřednictvím mlynářského zpracování. V minulém marketingovém roce 2013/2014 došlo k dalšímu růstu potravinářské spotřeby na úroveň 140,0 tis. tun.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává pokles v potravinářském užití žita do výše 120,0 tis. tun a to především vzhledem k očekávané nižší domácí produkci žita.

Spotřeba žita na obyvatele a rok v roce 2013 byla na úrovni 11,6 kg v hodnotě zrna. V hodnotě mouky to činí 9,0 kg na obyvatele a rok. Na rozdíl od pšenice došlo u žita k nárůstu ve spotřebě v porovnání s předchozím rokem o 0,9 kg (tj. o 8,4 %).

Krmivářské užití

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává snížení v rozsahu užití žita ke krmným účelům vzhledem k použití jiných, vhodnějších krmných obilovin potřebných k výrobě krmných směsí.

Spotřeba na osivo

U spotřeby žita na osivo, ve které je zahrnuto i osivo pro pícninářské účely, se v marketingovém roce 2014/2015 očekává nižší úroveň než v roce předchozím, a to ve výši 6,0 tis. tun.

Dovoz

Po velmi nízkém dovozu v marketingových ročnících 2007/2008 a 2008/2009 pokračovala stagnace v dovozu i v následujícím marketingovém ročníku 2009/2010 a jeho úroveň činila 5,2 tis. tun. Vlivem nízké a nekvalitní sklizně v marketingovém roce 2010/2011 došlo ke zvýšení úrovně dovozu do celkové výše 22,6 tis. tun. Další, velmi výrazné navýšení pokračovalo v marketingovém roce 2012/2013, kdy celková úroveň dovozu dosáhla výše 35,0 tis. tun. V marketingovém roce 2013/2014 došlo k poklesu dovozu do celkové úrovně 21,6 tis. tun.

Obdobná úroveň dovozu se očekává i v marketingovém roce 2014/2015, a to na hladinu 22,0 tis. tun.

Dovoz žita v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	5,8	41,2	47,0	2006/2007	77,1
2007	35,9	3,2	39,1	2007/2008	5,4
2008	2,2	3,2	5,4	2008/2009	5,5
2009	2,3	3,3	5,6	2009/2010	5,2
2010	1,9	7,7	9,6	2010/2011	22,6
2011	14,9	11,0	25,9	2011/2012	22,4
2012	11,4	19,8	31,2	2012/2013	35,0
2013	15,2	9,7	24,9	2013/2014	21,6
2014	11,9	14,5 ^{*)}	26,4 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celková nabídka

Celková nabídka žita dosáhne v marketingovém roce 2014/2015 podle aktuálního předpokladu výše 182,9 tis. tun. Nabídka žita tak dosáhne proti předchozí sezóně snížení o 63,5 tis. tun (tj. o 25,8 %). Tento pokles je ovlivněn nižší produkcí v roce 2014.

Vývoz

Vývoz žita realizovaný v marketingovém roce 2013/2014 byl oproti předchozímu marketingovému roku o 46,7 tis. tun vyšší (tj. o 186,8 %) vzhledem k vysoké sklizni žita s dobrými jakostními parametry.

V roce 2014 se očekává nízká produkce žita, a tak se předpokládá, že v marketingovém roce 2014/2015 bude realizován vývoz na podstatně nižší úrovni ve výši 40,0 tis. tun.

Vývoz žita v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	38,9	13,6	52,5	2006/2007	25,5
2007	11,9	25,8	37,7	2007/2008	34,2
2008	8,4	8,4	16,8	2008/2009	33,1
2009	24,7	13,5	38,2	2009/2010	33,7
2010	20,2	16,3	36,5	2010/2011	25,6
2011	9,3	16,1	25,4	2011/2012	34,9
2012	18,8	14,2	33,0	2012/2013	25,0
2013	10,8	42,9	53,7	2013/2014	71,7
2014	28,8	4,0 ^{*)}	32,8 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014**Celkové užití, konečné zásoby**

V marketingovém roce 2013/2014 bylo zaznamenáno ve srovnání s předchozím obdobím navýšení v celkovém užití žita a jeho výše činila 225,7 tis. tun, především vlivem vyšší domácí spotřeby a vyššímu vývozu než v roce minulém. Konečné zásoby významně poklesly a dosáhly průměrné úrovně 20,7 tis. tun.

V nadcházejícím marketingovém roce 2014/2015 se očekává pokles v celkovém užití na úroveň 169,0 tis. tun. Konečné zásoby by pak měly znovu poklesnout na podprůměrnou hladinu 13,9 tis. tun díky vyššímu vývozu a nižší produkce.

Cenový vývoj**Měsíční průměry cen žita u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2007/2008 – 2014/2015 (bez DPH)**

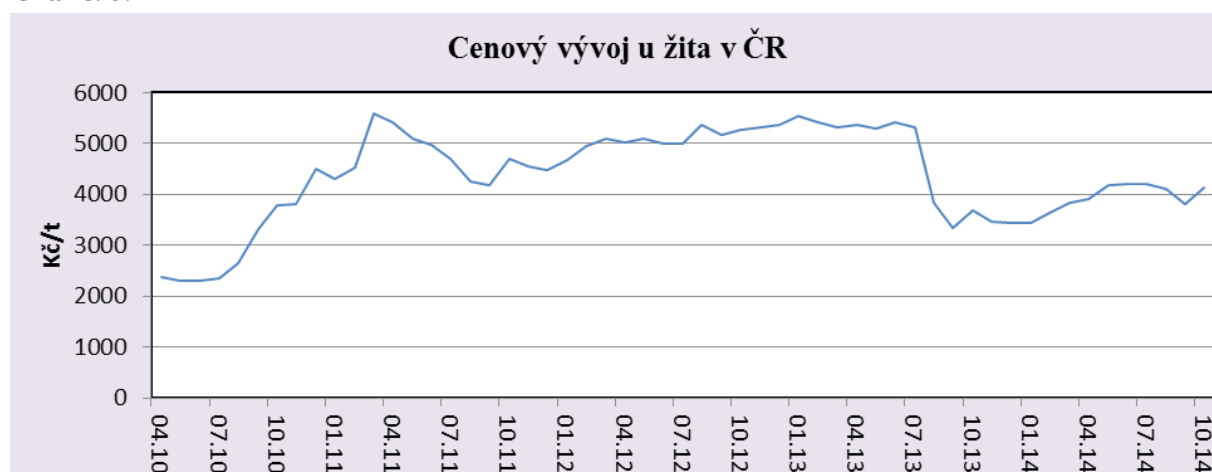
Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	2007/2008	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/2009	5 555	4 350	3 860	3 779	3 609	3 113	3 059	2 932	2 837	2 669	2 735	2 594
	2009/2010	2 879	2 500	2 507	2 313	2 298	2 413	2 245	2 299	2 282	2 369	2 294	2 299
	2010/2011	2 355	2 643	3 315	3 794	3 820	4 506	4 296	4 519	5 583	5 408	5 099	4 960
	2011/2012	4 705	4 245	4 170	4 689	4 556	4 482	4 680	4 943	5 085	5 011	5 099	5 005
	2012/2013	5 000	5 358	5 160	5 264	5 318	5 372	5 543	5 420	5 324	5 378	5 282	5 413
	2013/2014	5 314	3 844	3 351	3 687	3 470	3 440	3 438	3 624	3 826	3 918	4 175	4 200
	2014/2015	4 214	4 100	3 799	4 123	3 935	3 818						

Pramen: ČSÚ

Kvalitní potravinářské žito patřilo v předchozích letech mezi omezený počet obilovin, které nebyly pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnovení zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází velice sporadicky. Hlavním důvodem je skutečnost, že se žito nacházelo jak na domácím, tak na zahraničním trhu na poměrně nízké cenové úrovni. Cena kvalitního potravinářského žita, která bývala v ČR v posledních letech nad úrovní většiny ostatních obilovin, začala výrazně klesat na počátku marketingového roku 2004/2005 a její pokles pozvolna pokračoval až do poloviny marketingového roku 2006/2007. Poté cenová hladina žita začala stagnovat, aby v závěru marketingového roku zahájila velmi pomalý vzestup. Cenový růst dále pokračoval v marketingovém roce 2007/2008 se svým vrcholem v měsíci květen 2008, kdy CZV dosáhla úrovně 5 679 Kč/t. Poté ceny sice mírně poklesly, ale byly stále poměrně vysoké. Tento vývoj pokračoval až do srpna roku 2008. Od druhé poloviny marketingového roku 2008/2009 následoval výrazný pád cen této značně rizikové plodiny. V následujícím marketingovém roce 2009/2010 ceny žita stagnovaly a byly mírně nad hranicí 2 000 Kč/t. V marketingovém roce 2010/2011 došlo ke skokovému zvýšení cen obilovin a tudíž i žita a tento nástup velmi vysokých cen pokračoval i v marketingovém roce 2011/2012. Nebývale vysoký cenový vývoj pokračoval i v marketingovém roce 2012/2013, kdy ceny žita neklesly pod cenovou hladinu 5 000 Kč/t. V marketingovém roce 2013/2014 došlo k cenovému propadu a ceny se pohybovaly v rozmezí 3 350 – 4 200 Kč/t.

Na vnitřním trhu se žitem budou v marketingovém roce 2014/2015 ceny, obdobně jako u ostatních druhů obilovin, stagnovat či různě kolísat. Předpokládá se, že cena velmi kvalitních partií potravinářského žita se bude v závěru marketingového roku 2014/2015 pohybovat v rozmezí 3 800 – 4 100 Kč/t.

Graf č. 6.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

JEČMEN

Výroba

Odhad celkové sklizně ječmene dle ČSÚ k 15. 9. 2014 je na úrovni 1 975,4 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 589,3 tis. tun (tj. 29,8 %) ječmene ozimého a 1 386,1 tis. tun (tj. 70,2 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene se významně zvýšila proti skutečnosti předchozího roku o 381,6 tis. tun, tj. o 23,9 %. Na tomto zvýšení produkce má podíl jak ozimý ječmen, kde se projevil nárůst výroby o 114,6 tis. tun (tj. o 24,1 %), tak i výroba jarního ječmene, kde bylo zaznamenáno zvýšení produkce o 267,0 tis. tun (tj. o 23,9 %).

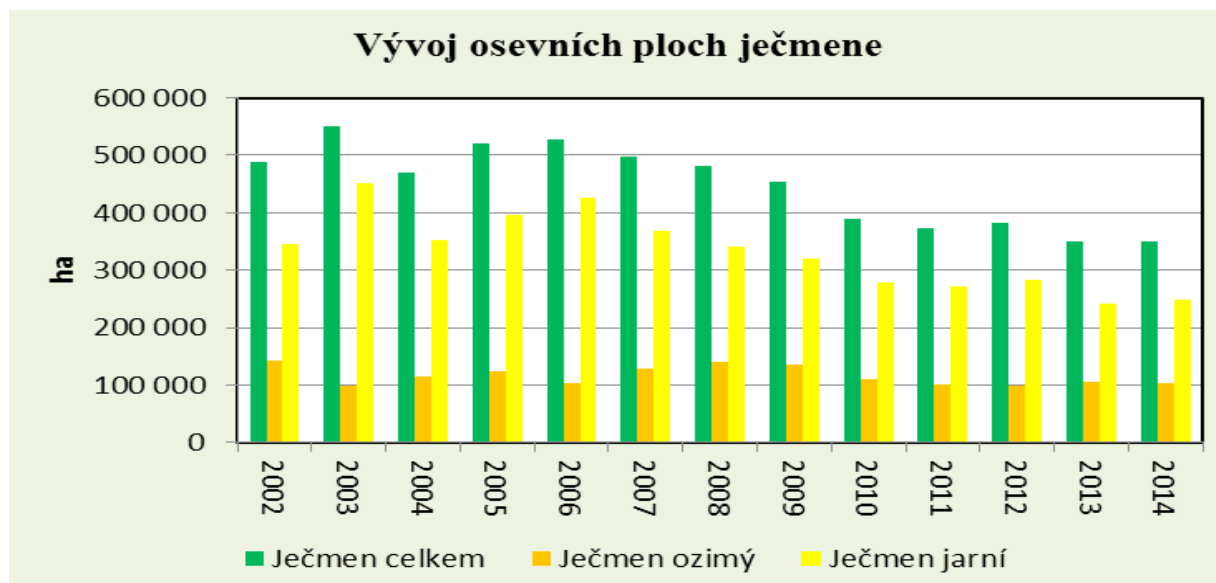
Zvýšená úroveň výroby ječmene celkem v roce 2014 je pod vlivem vyššího průměrného hektarového výnosu spolu se současným mírným zvýšením osevních ploch u jarního i ozimého ječmene. Porosty jarního ječmene byly v ročníku 2013/2014 založeny v optimálním agrotechnickém termínu (se setím se započalo již v polovině měsíce března), a i další průběh počasí (především teplo a dostatek srážek v měsíci květen) měl velmi pozitivní dopad na průběh celé vegetace jak u ozimé formy, tak i u jarní formy ječmene, což se samozřejmě projevilo na vyšší výnosu.

Osevní plochy

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2014 výměry 350,5 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku nevýznamně vzrostla o 1,5 tis. ha (tj. o 0,4 %). Důvodem tohoto mírného navýšení bylo zvýšení osevních ploch u jarního ječmene o 4,8 tis. ha (tj. o 2,0 %) na 247,6 tis. ha, ale u osevních ploch ozimého ječmene došlo ke snížení o 3,3 tis. ha (tj. o 3,1 %) na 102,9 tis. ha. Příčiny nevýrazného nárůstu osevních ploch jarního ječmene lze hledat především v navýšení osevních ploch ozimých pšenic, které byly v roce 2014 prakticky bez zaorávek.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene tak meziročně pokleslo a dosáhlo v letošním roce úrovně 70,6 % z celkových ploch ječmene a je tak jedno z nejnižších od roku 1990. Toto nevýznamné navýšení znamená mírné navýšení v zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 17,5 %. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo stavu roku 2006 a dosáhlo úrovně 29,4 %.

Graf č. 7

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2014 dosáhl podle odhadu ČSÚ hodnoty 5,64 t/ha, přičemž u ječmene ozimého činil 5,73 t/ha a u jarního 5,60 t/ha. Oba ječmeny potvrdily svoji možnost vysokých výnosů a dosáhly v roce 2014 na rekordní výnosovou úroveň. Na zvýšení hektarového výnosu u obou ječmenů mělo vliv především počasí, které ovlivnilo jak termín brzkého výsevu, ale po zasetí následoval měsíc květen 2014 s dostatkem srážek a chladných dnů, kdy rostliny dostatečně odnožily, což mělo rozhodující vliv na výnos.

Proti předchozímu roku jde o nárůst hektarového výnosu ječmene celkem o 1,07 t/ha (tj. o 23,4 %). Na tomto zvýšení se podílejí oba ječmeny - nárůst výnosu u jarního ječmene činí 0,99 t/ha (tj. o 21,5 %) a u ozimého ječmene je nárůst o 1,26 t/ha (tj. o 28,2 %).

Bilanční tabulka ječmene

Ukazatel	Jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015*)
Osevní plocha	tis. ha	454,80	388,90	372,80	382,30	349,00	350,50
Výnos	t/ha	4,40	4,07	4,87	4,23	4,57	5,64
Výroba	tis. t	2 003,00	1 584,50	1 813,70	1 616,50	1 593,80	1 975,40
Počáteční zásoby	tis. t	446,30	359,70	411,50	303,30	194,90	160,10
Dovoz celkem	tis. t	16,20	34,60	39,40	35,50	36,90	36,00
Celková nabídka	tis. t	2 465,50	1 978,80	2 264,60	1 955,30	1 825,60	2 171,50
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	1 563,00	1 520,00	1 625,00	1 500,00	1 450,00	1 425,00
z toho – potraviny	tis. t	610,00	650,00	780,00	700,00	700,00	700,00
– osiva	tis. t	98,00	95,00	90,00	95,00	105,00	110,00
– krmiva	tis. t	850,00	770,00	750,00	700,00	640,00	610,00
– techn. užití	tis. t	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Vývoz celkem	tis. t	260,30	310,70	336,30	260,40	215,50	275,00
Intervenční nákup	tis. t	282,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,00	263,40	0,00	0,00	0,00	0,00
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	282,50	19,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkové užití	tis. t	2 105,80	1 567,30	1 961,30	1 760,40	1 665,50	1 700,00
Konečné zásoby	tis. t	359,70	411,50	303,30	194,90	160,10	471,50
Konečné zásoby /celkové užití	%	17,08	26,25	15,46	11,07	9,61	27,74
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	23,02	27,07	18,66	12,99	11,04	33,09

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

*) údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Úroveň zásob ječmene v minulých letech významně kolísala od příliš vysoké v období let 1997 až 1999 až po příliš nízkou v letech 2000 až 2001. Od marketingového roku 2002/2003 vykazovala trend částečné stabilizace s mírným, postupným navýšením v marketingovém roce 2004/2005. Na počátku marketingového roku 2005/2006 zásoby prudce vzrostly a dosahovaly rekordní výše 493,0 tis. tun. Po tomto velmi výrazném meziročním navýšení se v ročníku 2006/2007 opět snížily na úroveň 266,3 tis. tun a v marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu, ale mírnějšímu snížení o 45,0 tis. tun. V marketingovém roce 2008/2009 došlo ke zvýšení úrovně těchto zásob na hladinu 287,5 tis. tun a v marketingovém roce 2009/2010 tento trend pokračoval výrazným navýšením na hladinu 446,3 tis. tun. V dalším marketingovém roce 2010/2011 došlo ke snížení počátečních zásob na úroveň 359,7 tis. tun, aby znovu v marketingovém roce 2011/2012 vzrostly o 51,8 tis. tun (tj. o 14,4 %) na úroveň 411,5 tis. tun. V marketingovém roce 2012/2013 se počáteční zásoby opětovně snížily na úroveň 303,3 tis. tun a v následujícím marketingovém roce 2013/2014 tento pokles pokračoval až na úroveň 194,9 tis. tun.

Ve výhledu marketingového roku 2014/2015 se očekává další mírný pokles těchto zásob do výše 160,1 tis. tun.

Dovoz

Ačkoli byla v předchozích ročnících sklizeň ječmene pouze na průměrné úrovni, v letech 2001 - 2003 byla situace v dovozu ječmene stabilizována. Vzhledem k průměrné produkci pšenice a možnosti vzájemné substituce v krmných směsích se nízká produkce ječmene v tomto období neodrazila ve výraznějším nárůstu dovozu ječmene ze zahraničí. Vzhledem k tomu, že celkové sklizně obilovin v marketingových ročnících 2004/2005 a 2005/2006 byly dobré, potřeba jejich dovozu ze zahraničí byla opět velmi nízká a meziroční pokles produkce ječmene se nepromítl do navýšení dovozu. Po obrovském navýšení dovozu ječmene v marketingovém roce 2006/2007 v množství 199,3 tis. tun došlo v marketingovém roce 2007/2008 k velkému snížení o 94,2 tis. tun (tj. o 47,3 %) na úroveň 105,1 tis. tun. Další razantní snížení nastalo v marketingovém roce 2008/2009, kdy v důsledku vysoké produkce ječmene s výbornými kvalitativními parametry nastalo výrazné snížení dovozu do hladiny 25,4 tis. tun. V marketingovém roce 2009/2010 pokračoval další pokles dovozu ječmene na úroveň 16,2 tis. tun (snížení o 36,2 %), ale v následujícím marketingovém roce 2010/2011 vlivem podprůměrné produkce ječmene došlo k významnému navýšení dovozu do výše 34,6 tis. tun. V dalším marketingovém roce 2011/2012 došlo k opětovnému navýšení dovozu do výše 39,4 tis. tun. V marketingovém roce 2012/2013 byla výše vývozu nižší než v předchozím marketingovém roce a dosáhla celkové výše 35,5 tis. tun. Obdobná výše dovozu byla i v marketingovém roce 2013/2014 a činila celkem 36,9 tis. tun.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává, že dojde vlivem zvýšené produkce ječmene ke stagnaci hladiny dovozu do výše 36,0 tis. tun.

Dovoz ječmene v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	2,2	125,4	127,6	2006/2007	199,3
2007	73,9	65,1	139,0	2007/2008	105,1
2008	40,0	16,1	56,1	2008/2009	25,4
2009	9,3	7,3	16,6	2009/2010	16,2
2010	8,9	33,8	42,7	2010/2011	34,6
2011	0,8	30,1	30,9	2011/2012	39,4
2012	9,3	19,6	28,9	2012/2013	35,5
2013	15,9	24,9	50,8	2013/2014	36,9
2014	12,0	19,5 ^{*)}	31,5 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celková nabídka

Celková nabídka ječmene pro rok 2013/2014 v množství 1 825,6 tis. tun představovala meziroční snížení o 129,7 tis. tun (tj. o 6,6 %) a ve srovnání s předchozími roky se znovu přiblížila k podprůměrné úrovni.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává v důsledku zvýšené produkce ječmene navýšená hladina celkové nabídky ve výši 2 171,5 tis. tun.

Potravinářské užití

Na základě výsledků monitoringu kvality sladovnického ječmene ze sklizně 2014 je možné předpokládat, že potřeby domácího sladovnického průmyslu budou v marketingovém roce 2014/2015 zajištěny v dostatečném množství, ale s určitým kvalitativním výběrem odpovídající suroviny z tuzemské provenience. Výsledky sklizně jsou hodnoceny podle platné nové normy ČSN 46 1100-5.

Parametry jakosti ječmene byly stanovovány ve VÚPS, a.s., Sladařském ústavu Brno. V dodaných vzorcích byly stanoveny následující parametry: vlhkost zrna, přepad zrna na síť 2,5 mm, zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné (zrna mechanicky poškozená, zrna fyziologicky poškozená, zrna tepelně poškozená, zrna biologicky poškozená, zlomky zrn a zrna zelená). Dále byly stanoveny zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné (zrna bez pluchy – nahá, zrna se zahnědlými špičkami a zrna s osinou nebo její částí), nečistoty a neodstranitelné příměsi. Rovněž byla stanovena klíčivost ječmene, obsah vody, bílkovin a škrobu.

Průměrný obsah vlhkosti zrna 13,2 % vypovídá, že sklizeň probíhala ne vždy v optimálních podmínkách. Průměrný obsah bílkovin v zrna ječmene je 10,9 %. Celkem 93 vzorků (35,4 %) z celkových 263 nevyhovělo požadavku normy na obsah dusíkatých látek (norma 10 – 12 %: min. 9,5 %, max. 15,4 %), přičemž v nevyhovujících vzorcích převažují vzorky (63 %) s obsahem bílkovin nižším jak 10 %. Obsah škrobu dosáhl průměrné hodnoty 64,4 %, nejvyšší obsah škrobu byl zjištěn u vzorků z Moravskoslezského a Královéhradeckého kraje a naopak nižší obsah škrobu byl zjištěn u vzorků pocházejících z oblasti Jihomoravského, Plzeňského a Pardubického kraje.

Průměrná hodnota přepadu zrna (hmotnost zrna na síť 2,5 mm) byla 91,4 % (min. 55,7 %, max. 99,3 %). Požadavkům na hodnoty přepadu (min. 85 %) nevyhovělo 14,4 % vzorků. Průměrná hodnota obsahu

zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných (ZPSN - max. hodnota 3,0 %) je ve výši 1,8 %. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky částečně využitelných (ZPSCV) je 4,5 %. V porovnání s rokem 2013 se v roce 2014 vyskytovala méně zrna bez pluch a naopak zrna se zahnědlou špičkou a zrna s osinou.

Klíčivost ječmene je základní parametr kvality. Jeho průměrná hodnota činí 98,5 %.

Průměrné hodnoty kvalitativních ukazatelů

Rok/ ukazatel	Vlhkost (%)	Přepad (%)	ZPSN (%)	ZPSCV (%)	N-látky (%)	Klíčivost (%)
2006	12,7	74,3	13,6	2,2	11,5	94,0
2007	12,1	79,7	1,5	4,3	12,7	98,0
2008	12,4	84,4	1,4	3,8	11,6	97,7
2009	12,5	80,6	1,3	9,4	11,8	98,2
2010	13,3	87,9	1,3	4,2	11,0	98,0
2011	13,7	93,7	1,6	4,8	10,8	97,4
2012	12,1	89,4	1,4	4,1	12,1	98,1
2013	12,3	90,1	2,2	3,7	11,2	97,8
2014 ^{*)}	13,2	91,4	1,8	4,5	10,9	98,5

Pramen: VÚPS, a.s., Sladařský ústav Brno

Poznámka: ^{*)} v roce 2014 celkem 263 vzorků jarního ječmene – 31. 10. 2014

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Kvalita uskladněného ječmene ze sklizně 2014 tak zřejmě bude vykazovat vzhledem k průměrné sklizňové vlhkosti určitou nestabilitu v hodnocených parametrech. I přes nadprůměrnou úrodu jarního ječmene, je k dispozici omezené množství zrna, které splňuje všechny požadavky kladené na kvalitní surovinu pro výrobu sladu (optimální obsah bílkovin, zrna bez fyziologického a biologického poškození, výskytu „černých“ plísni).

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Vývoz sladu (položka celního sazebníku 1 107 10 99) v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	138,5	124,6	263,1	2006/2007	250,7
2007	126,1	106,7	232,8	2007/2008	240,7
2008	134,0	109,9	243,9	2008/2009	245,9
2009	136,0	108,1	244,1	2009/2010	235,4
2010	127,3	113,7	241,0	2010/2011	267,0
2011	153,3	123,6	276,9	2011/2012	265,0
2012	141,4	116,7	258,1	2012/2013	247,2
2013	130,5	117,0	247,5	2013/2014	269,4
2014	152,4	60,8 ^{*)}	213,2 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do září 2014

V marketingovém roce 2013/2014 došlo k mírnému navýšení exportu této významné vývozní komodity a to i přes celkově nižší produkce ječmene ve sklizňovém roce 2013.

Z důvodu navýšení celkové produkce ječmene (ale s horšími kvalitativními parametry) ve sklizňovém roce 2014 se očekává, že dojde k určité stagnaci vývozních dispozic u této komodity.

Spotřeba na osivo

Očekávaná spotřeba ječmene na osivo v marketingovém roce 2014/2015 se ve srovnání s předchozím obdobím mírně zvýší na úroveň 110,0 tis. tun. Nepředpokládá se žádné výrazné rozšíření, ale určité navýšení ploch sladovnického ječmene.

Krmivářské užití

Dosažená úroveň spotřeby krmného ječmene v marketingovém roce 2013/2014 ve výši 640,0 tis. tun zůstává svým množstvím hluboko pod úrovní, která byla obvyklá před rokem 2000. Příčiny poklesu lze hledat především v nízké spotřebě ječmene v krmných směsích.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává stagnace v užití ječmene v oblasti spotřeby obilovin ke krmným účelům na nižší úrovni 610,0 tis. tun.

Vývoz

Od počátku marketingového roku 2013/2014 bylo tempo vývozu podstatně nižší než v předchozím ročníku. Do poloviny marketingového roku se vyvezlo 139,1 tis. tun a ani v druhé polovině marketingového roku se objem vývozu výrazně nezvýšil, a dosáhl úrovně 76,4 tis. tun. Celkově bylo vyvezeno 215,5 tis. tun. V meziročním srovnání činí snížení o 44,9 tis. tun (tj. 17,2 %).

V marketingovém roce 2014/2015 se předpokládá navýšení vývozních možností (vzhledem k vyšší sklizni ječmene) na úroveň 275,0 tis. tun.

Vývoz ječmene v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	137,9	217,2	355,1	2006/2007	403,6
2007	186,4	143,8	330,2	2007/2008	220,3
2008	76,5	105,9	242,4	2008/2009	242,4
2009	136,5	133,0	269,5	2009/2010	260,3
2010	127,3	137,0	264,3	2010/2011	310,7
2011	173,7	153,8	327,5	2011/2012	336,3
2012	182,5	169,2	351,7	2012/2013	260,4
2013	91,2	139,1	230,3	2013/2014	215,5
2014	76,4	46,4 ^{*)}	122,8 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ;

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Cenový vývoj

V předchozích sklizňových ročnících byly cenové hladiny u ječmene sladovnického a krmného zcela odlišné. Cenové nůžky se mezi těmito komoditami rozevíraly. Zatímco sladovnický ječmen byl obilovinou s nejvyšší realizační cenou, krmný ječmen byl obilovinou s cenou nejnižší.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekávala radikální změna cenového vývoje. Cenový vývoj byl pod silným vlivem nadprůměrné produkce pšenice a dále byl pod velkým tlakem velmi nízkých cen všech obilovin na zahraničních trzích, což vedlo k výraznému poklesu cen jak sladovnického, tak i krmného ječmene. U krmného ječmene se tak projevilo opětovné oddálení cen od cenové hladiny sladovnického ječmene. V marketingovém roce 2009/2010 pokračovala určitá stagnace oddalování cenových hladin obou ječmenů a průměrná výše rozdílu se pohybovala ve výši 1 365 Kč/t. V dalším marketingovém roce 2010/2011 se cenové hladiny začaly znovu přibližovat a jejich průměrný rozdíl se snížil na 582 Kč/t. V marketingovém roce 2011/2012 se cenové hladiny začaly znovu oddalovat a jejich průměrný rozdíl klesl na 993 Kč/t. V dalším marketingovém roce 2012/2013 cenové hladiny u obou ječmenů velmi mírně rostly a výše rozdílu se zmenšovala. Průměrný rozdíl výrazně klesl na 516 Kč/t. V marketingovém roce 2013/2014 cenová hladina u sladovnického ječmene velmi mírně klesala či stagnovala, zatímco u krmného ječmene následoval prudký pokles. Výše rozdílu se dvojnásobně zvýšila a pohybovala se na úrovni 1 230 Kč/t.

V marketingovém roce 2014/2015 se předpokládá, že cenová hladina u sladovnického ječmene bude různě kolísat či stagnovat, a u krmného ječmene se předpokládá další mírný pokles. Očekává se, že výše rozdílu se bude znovu zvyšovat a bude se pohybovat v rozmezí od 1 100 do 1 300 Kč/t. U sladovnického ječmene by mělo dojít k mírnějšímu cenovému propadu (díky smluvním závazkům) v rozmezí 4 800 – 5 100 Kč/t, u ječmene krmného se předpokládá výraznější pokles měsíčních průměrů v závěru roku 2014 na úroveň 3 500 – 3 700 Kč/t.

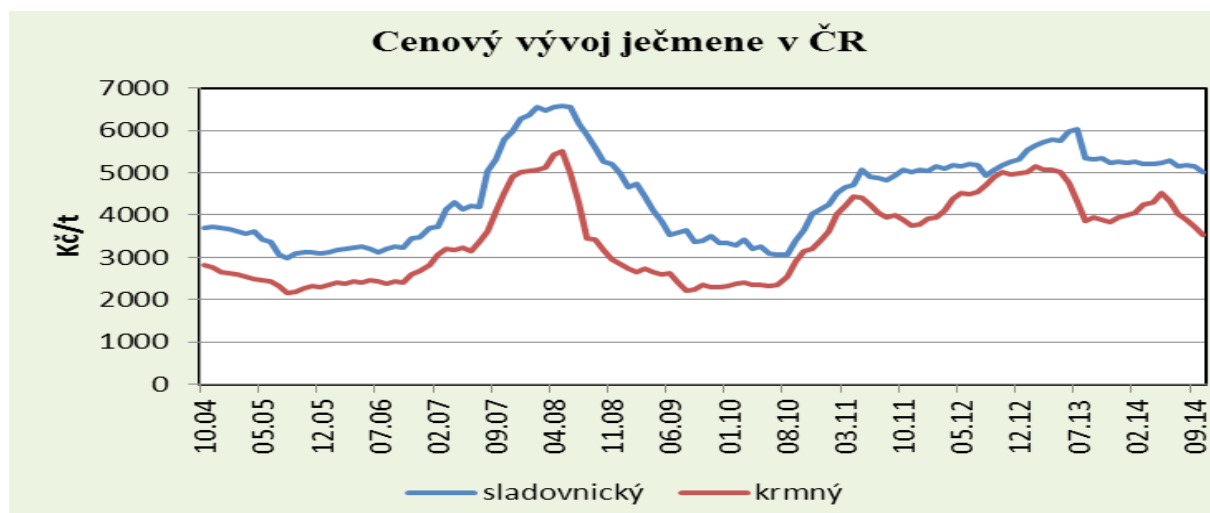
Měsíční průměry cen ječmene u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2007/2008 – 2014/2015 (bez DPH)

Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladovnický	2007/2008	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/2009	6 165	5 904	5 582	5 256	5 200	4 975	4 651	4 734	4 443	4 106	3 864	3 535
	2009/2010	3 595	3 652	3 364	3 383	3 514	3 336	3 343	3 280	3 409	3 198	3 250	3 081
	2010/2011	3 072	3 055	3 388	3 652	4 017	4 147	4 241	4 518	4 652	4 710	5 063	4 916
	2011/2012	4 874	4 814	4 939	5 054	5 010	5 056	5 045	5 149	5 105	5 189	5 148	5 207
	2012/2013	5 175	4 940	5 071	5 180	5 251	5 305	5 546	5 635	5 732	5 770	5 756	5 985
	2013/2014	6 029	5 348	5 321	5 353	5 236	5 272	5 243	5 262	5 204	5 194	5 225	5 280
	2014/2015	5 145	5 173	5 144	5 006	5 091	5 001						
Ječmen potravinářský	2007/2008	3 442	3 526	4 491	4 961	5 650	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/2009	-	4 553	4 440	4 600	4 588	-	3 083	3 389	3 734	3 783	3 136	3 330
	2009/2010	-	-	-	2 500	2 786	-	2 574	-	3 137	3 390	2 542	2 623
	2010/2011	2 633	2 667	3 075	3 473	3 271	4 392	3 742	4 070	4 414	4 970	-	-
	2011/2012	4 975	4 224	4 188	4 382	4 102	4 697	4 765	4 688	4 836	4 997	5 115	5 014
	2012/2013	-	4 850	5 093	5 223	5 469	5 435	5 456	5 980	6 011	5 970	5 791	5 740
	2013/2014	-	-	4 804	4 765	-	-	4 900	5 188	-	5 247	-	-
	2014/2015	-	-	5 441	-	-	4 741						

Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen krmný	2007/2008	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/2009	4 311	3 439	3 426	3 186	2 951	2 841	2 724	2 638	2 732	2 659	2 598	2 620
	2009/2010	2 410	2 207	2 249	2 360	2 301	2 300	2 330	2 378	2 412	2 359	2 357	2 335
	2010/2011	2 336	2 543	2 903	3 138	3 201	3 393	3 615	4 020	4 220	4 432	4 399	4 244
	2011/2012	4 047	3 942	3 986	3 874	3 738	3 766	3 905	3 949	4 096	4 376	4 512	4 486
	2012/2013	4 545	4 712	4 912	5 003	4 948	4 979	5 009	5 137	5 071	5 060	5 008	4 766
	2013/2014	4 319	3 846	3 934	3 888	3 836	3 947	3 986	4 050	4 243	4 311	4 519	4 326
	2014/2015	4 033	3 874	3 724	3 541	3 478	3 420						

Pramen: ČSÚ

Graf č. 8

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

OVES

Výroba

Odhad ČSÚ k 15. 9. 2014 dosahuje produkce ve výši 161,7 tis. tun. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní vyšší o 22,6 tis. tun (tj. o 16,2 %). Po loňském snížení výroby ovsa dochází v letošním roce k jejímu navýšení, a to cca na úroveň roku 2011 (164,2 tis. tun).

Osevní plochy

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2014 znovu mírně poklesla o 1,3 tis. ha (tj. o 2,9 %) na 42,3 tis. ha. Plocha ovsa představuje jen 3,0 % plochy obilovin. V roce 2015 se očekává její stagnace.

Graf č. 9.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Oves v roce 2014 znovu potvrdil výnosovou úroveň nad 3,0 t/ha. Jeho předpokládaný průměrný hektarový výnos je o 0,63 t/ha vyšší (tj. o 19,7 %) než v předchozím marketingovém roce 2013/2014 a nachází se ve výši 3,82 t/ha. Oves tak v letošním roce docílil obdobného výnosu, který byl v roce 2004 (3,88 t/ha).

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby marketingového roku 2013/2014 byly nižší než vstupní zásoby předchozího období o 2,0 tis. tun a byly ve výši 22,3 tis. tun. Oves, obdobně jako další obiloviny patřil mezi plodiny, kde se počáteční zásoby snižovaly.

V nadcházejícím období se předpokládá razantní snížení počátečních zásob na úroveň 2,2 tis. tun.

Bilanční tabulka ovsa

Ukazatel	Jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	50,00	52,30	45,02	50,80	43,60	42,30
Výnos	t/ha	3,32	2,64	3,63	3,39	3,19	3,82
Výroba	tis. t	166,00	138,20	164,20	172,00	139,10	161,70
Počáteční zásoby	tis. t	11,30	25,30	15,20	24,30	22,30	2,20
Dovoz celkem	tis. t	0,00	0,20	0,30	0,80	0,40	0,00
Celková nabídka	tis. t	177,30	163,70	179,70	197,10	161,80	163,90
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	129,00	115,00	118,00	132,00	124,00	113,00
z toho – potraviny	tis. t	28,00	25,00	28,00	30,00	27,00	27,00
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	13,00	13,00	12,00	14,00	14,00	13,00
– krmiva	tis. t	85,00	74,00	75,00	85,00	80,00	70,00
– techn. užití	tis. t	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Vývoz celkem	tis. t	23,00	33,50	37,40	42,80	35,60	36,00
Celkové užití	tis. t	152,00	148,50	155,40	174,80	159,60	149,00
Konečné zásoby	tis. t	25,30	15,20	24,30	22,30	2,20	14,90
Konečné zásoby /celkové užití	%	16,64	10,27	15,64	12,74	1,38	10,00
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	19,61	13,26	20,59	16,88	1,77	13,19

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Od druhé poloviny roku 2002 docházelo ke snižování dovozu ovsa do ČR až na nulovou úroveň. Toto snížení pokračovalo až do marketingového roku 2010/2011, kdy dovoz ovsa dosáhl výše 0,2 tis. tun. V dalších ročnících dovoz ovsa do ČR začal nevýznamně stoupat, a v marketingovém roce 2012/2013 dosáhl výše 0,8 tis. tun. V uplynulém marketingovém roce 2013/2014 došlo opět k poklesu do výše 0,4 tis. tun.

Ve stávajícím marketingovém roce 2014/2015 se očekává dovoz opět nepodstatné úrovně.

Dovoz ovsa v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	0,2	0,2	0,4	2006/2007	0,3
2007	0,1	0,0	0,1	2007/2008	0,0
2008	0,0	0,2	0,2	2008/2009	0,2
2009	0,0	0,0	0,0	2009/2010	0,2
2010	0,2	0,0	0,2	2010/2011	0,2
2011	0,2	0,1	0,3	2011/2012	0,3
2012	0,2	0,3	0,5	2012/2013	0,8
2013	0,5	0,2	0,7	2013/2014	0,4
2014	0,2	0,1 ^{*)}	0,3 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celková nabídka

Vzhledem k poklesu produkce ovsa činilo meziroční snížení celkové nabídky této komodity v marketingovém roce 2013/2014 o 35,3 tis. tun (tj. o 17,9 %). Celková nabídka činila 161,8 tis. tun.

Předpokládaná celková nabídka v marketingovém roce 2014/2015 bude mírně vyšší a dosáhne výše 163,9 tis. tun.

Potravinářské užití

V následujícím období marketingového roku 2014/2015 se očekává vzhledem k mírnému snížení domácí produkce s rozličnou kvalitou ovsa stagnace ve výši nabídky kvalitního potravinářského ovsa pro domácí spotřebu i vývoz výrobků do zahraničí.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo v sobě zahrnuje i spotřebu osiva pro pěstební účely. V marketingovém roce 2013/2014 došlo ke stagnaci ve spotřebě na osivo a to i přes snížení osevních ploch.

Ve stávajícím marketingovém roce 2014/2015 se předpokládá snížení úrovně spotřeby na osivo na hladinu 13,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Vlivem snížené celkové nabídky ovsa došlo v marketingovém roce 2013/2014 k meziročnímu poklesu krmivářského užití o 5,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozím obdobím se jedná o pokles o 5,9 %. Ze střednědobého hlediska se jedná o průměrné využití ovsa pro krmné účely, které souvisí s vyšší dostupností krmné pšenice pro tuto potřebu.

I přes zvýšenou produkci ovsa v letošním sklizňovém roce s velmi proměnlivou kvalitou se očekává další pokles jeho krmného užití na úroveň 70,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2006/2007 došlo k poklesu vývozních dispozic a úroveň vývozu se navrátila k hladině, jaká byla v marketingovém roce 2003/2004 a dosáhla výše 18,2 tis. tun. V marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu poklesu úrovně na 16,3 tis. tun a další marketingový ročník 2008/2009 zaznamenal pouze nepatrné navýšení úrovně vývozu do výše 16,9 tis. tun. V marketingovém roce 2009/2010 došlo k mírnému oživení vývozních dispozic na úroveň 23,0 tis. tun, které pokračovalo i v marketingovém roce 2010/2011 a dosáhlo úrovně 33,5 tis. tun. I v marketingovém roce 2011/2012 pokračoval trend ve zvyšování vývozních dispozic a bylo dosaženo celkové úrovně ve výši 37,4 tis. tun (nárůst o 3,9 tis. tun). Tempo vývozu se nezastavilo ani v marketingovém roce 2012/2013, kdy bylo dosaženo rekordní úrovně vývozu ve výši 42,8 tis. tun. Avšak v marketingovém roce 2013/2014 došlo k zastavení tohoto trendu a úroveň vývozu ovsa se snížila na hladinu 35,6 tis. tun.

Pro marketingový rok 2014/2015 se očekává obdobná úroveň vývozu do výše 36,0 tis. tun.

Vývoz ovsu v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	14,8	9,6	24,4	2006/2007	18,2
2007	8,6	10,2	18,8	2007/2008	16,3
2008	6,1	6,1	12,2	2008/2009	16,9
2009	10,8	12,0	22,8	2009/2010	23,0
2010	11,0	16,3	27,3	2010/2011	33,5
2011	17,2	18,2	35,4	2011/2012	37,4
2012	19,2	19,2	38,4	2012/2013	42,8
2013	23,6	18,8	42,4	2013/2014	35,6
2014	16,8	5,2 ^{*)}	22,0 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014**Celkové užití, konečné zásoby**

V marketingovém roce 2013/2014 došlo v souvislosti s nižší celkovou nabídkou a také nízkou domácí spotřebou ve srovnání s marketingovým rokem 2012/2013 ke snížení celkového užití. Velmi razantně se snížily konečné zásoby tohoto marketingového roku na kritickou úroveň 2,2 tis. tun.

Ve stávajícím marketingovém roce 2014/2015 se předpokládá, že i přes zvýšenou produkci ovsu dojde k dalšímu snížení celkového užití (vlivem nízkých počátečních zásob). Konečné zásoby by měly mírně zvýšit do úrovně 14,9 tis. tun.

Cenový vývoj**Měsíční průměry cen ovsu u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2007/2008 – 2014/2015 (bez DPH)**

Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	2007/2008	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/2009	4 545	4 198	3 335	3 244	3 112	3 085	3 185	3 103	2 929	2 984	2 877	3 014
	2009/2010	2 839	2 394	2 281	2 349	2 442	2 215	2 275	2 435	2 462	2 475	2 432	2 448
	2010/2011	2 501	2 296	2 557	2 844	2 963	3 009	3 252	3 468	3 937	3 955	3 707	3 652
	2011/2012	3 793	3 397	3 230	3 415	3 487	3 430	3 363	3 658	3 776	3 923	3 986	3 749
	2012/2013	3 884	4 134	4 422	4 385	4 321	4 418	4 353	4 627	4 416	4 640	4 518	4 292
	2013/2014	4 427	4 216	3 761	3 506	3 289	3 484	3 497	3 707	3 983	3 984	3 849	3 978
	2014/2015	3 724	3 245	3 168	3 285	3 263	3 391						

Pramen: ČSÚ

Ceny krmného ovsa mají pro své specifické užití v ČR (např. koně, plemenná zvířata) úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivem a jsou tak značně závislé na aktuální nabídce a poptávce. Cena ovsa byla v marketingovém roce 2012/2013 pod vlivem cenového růstu všech krmných obilovin na našem trhu. Cena ovsa byla obdobná jako u většiny ostatních krmných plodin.

Po letošní sklizni bude ovesná komodita, tak jako všechny ostatní krmné obiloviny, pod vlivem nižší poptávky s ohledem na vyšší produkci krmných obilovin (především krmné pšenice). V závěru roku 2014 se očekává pokles měsíčních průměrů cen krmného ovsa na úroveň 3 300 – 3 500 Kč/t.

Graf č. 10.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

KUKUŘICE

Výroba

Kukuřice ve sklizňovém roce 2014 zaznamenala mírné navýšení sklizně, když po loňské, poměrně nízké produkci se zvýšila výroba o 102,6 tis. tun a dosáhla úrovně ve výši 778,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozí sklizní, kdy sklizeň kukuřice na zrno byla na produkční hladině 675,4 tis. tun, se jedná o pozvolné navýšení v produkci této komodity. Důvody lze hledat jednak ve vyšší osevní ploše a dále ve vyšším hektarovém výnosu.

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2014 dojde ve stávajícím sklizňovém roce 2014 k navýšení produkce kukuřice o 15,2 % na 778,0 tis. tun. V dlouhodobém srovnání se tato sklizeň stane pátou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 1990.

V souvislosti s neustále se rozšiřující plochou kukuřice je nezbytné upozornit na významného škůdce kukuřice, kterým je bázlivec kukuřičný (*Diabrotica virgifera virgifera*). Bázlivec přestal být v únoru 2014 v Evropě regulovaným škůdcem a s tímto rozhodnutím Evropské Komise byla zrušena i nařizovaná opatření.

Jestliže se v minulých letech v závislosti na zvyšující se sklizni kukuřice hovořilo o tom, že se tuzemská produkce této komodity blíží celkové domácí spotřebě a kukuřici lze řadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná, tak v posledních ročnících můžeme hovořit o plné soběstačnosti s možností vývozních dispozic. Výroba kukuřice je za posledních devatenáct let více než 8x vyšší než v roce 1994, kdy její produkce činila 91,4 tis. tun. Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, které jsou pro pěstování kukuřice na zrno skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých povětrnostních podmínkách daného pěstebního roku.

Osevní plochy

Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou pak uvedeny v definitivní sklizni, neboť část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž bývá ponechána zemědělcem pro sklizeň na zrno. Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2014) bylo pro sklizeň roku 2014 kukuřicí na zrno oseto 100,5 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná pokles o 11,5 tis. ha (tj. 10,3 %). Přes tento pokles je znovu potvrzen trend nebyvalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice.

Graf č. 10.

Pramen: ČSÚ

GM kukuřice

Také v letošním roce je pro komerční využití pěstována na území EU, tedy i v ČR jediná GM plodina, kukuřice, označovaná též jako „Bt kukuřice“. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému. Jiná takto pozměněná plodina nebyla v uplynulém období předložena do přísného a náročného schvalovacího procesu a současně i schválena.

Zatímco ve světě každoročně podíl plochy geneticky modifikovaných plodin roste, navzdory tomu v Evropské unii stagnuje nebo klesá. Nejinak je tomu i v České republice, kde dle evidence Ministerstva zemědělství letošní plocha geneticky modifikované kukuřice dosáhla 1 754,0 ha, což je o 806,0 ha méně než vloni. Počet pěstitelů klesl téměř na polovinu. Hlavní důvody poklesu dle informací přímo od pěstitelů jsou administrativní zátěž, dodržování koexistenčních pravidel v praxi a dražší cena osiva.

Čeští pěstitelé, kteří u pěstování GM kukuřice zůstali, spatřují výhody biotechnologií zejména v její užité jednoduchosti a spolehlivosti ochrany proti zavíječi (porosty geneticky modifikované kukuřice vykazují 100 % účinnost proti škůdci), ve snížených vstupech do porostů (méně chemických prostředků a mechanizačních pojezdů po poli) a v kvalitní sklizni (nepolámané, nepoléhavé rostliny). Výsledkem jsou vyšší výnosy než při pěstování pomocí tradičních forem, sklizený materiál je kvalitnější vzhledem k nižšímu zaplísnění houbami rodu *Fusarium*. Produkce GM kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioetanolu či bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice není v ČR užívána pro potravinářské účely.

Na druhé straně, pěstování GM plodin s sebou přináší určité nevýhody. U pěstitelů výrazně převládá nespokojenost s legislativně-administrativním zatížením, které k pěstování, a obecně k jakémukoliv užívání GMO v EU, neodmyslitelně patří. Z ekonomického pohledu pěstitelé poukazují také na vyšší náklady na vstupech produkce (dražší osivo) i problémy s odbytem produkce. Stále přetrvávají obavy a neochota odběratelů odkoupit produkty GM plodin, případně i zvířat, která takovými plodinami byla krmena. Tyto problémy souvisejí obecně s přetrvávajícím negativním vnímáním GMO v EU.

Problematika geneticky modifikovaných organismů a jejich produktů je součástí Společné zemědělské politiky EU a prochází nejprísnejším schvalovacím procesem na světě. Právě proto je v celé EU pro účely pěstování schválena pouze jedna plodina, kukuřice. Posuzují se případná rizika pro životní prostředí, zdraví lidí a zvířat.

Vývoj ploch GM kukuřice v EU

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Španělsko	53 670	75 150	79 270	76 060	76 580	97 330	116 310	136 960	131 537
ČR	1 290	5 000	8 380	6 480	4 680	5 090	3 050	2 560	1 754
Rumunsko	0	350	7 150	3 240	820	590	220	830	*)
Portugalsko	1 250	4 500	4 850	5 090	4 870	7 720	9 280	8 170	*)
Polsko	100	320	3 000	3 000	3 000	3 900	4 000	0	*)
Slovensko	30	900	1 900	880	1 250	760	190	100	*)
Francie	5 000	21 150	0	0	0	0	0	0	*)
Německo	950	2 690	3 170	0	0	0	0	0	*)
CELKEM	62 290	110 060	107 720	94 750	91 200	115 390	133 050	148 620	133 291 *)

Pramen: www.transgen.de

Poznámka: *) výměry ploch GM kukuřice v roce 2014 v ostatních uvedených zemích nejsou zatím známy

V rámci EU lze zkušenosti ČR s GM plodinami označit za velmi pokročilé. GM kukuřice typu MON 810 odolná vůči zavíječi kukuřičnému, nazývaná též Bt kukuřice, se v ČR pěstuje od roku 2005. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému. V roce 2010 byly poprvé také vysázeny GM brambory, konkrétně odrůda Amflora, která se vyznačovala změněným složením škrobu (amylopektin na úkor amylozy). Ve Švédsku a Německu byly množitelské plochy pro výrobu sadby GM brambor. V ČR byly GM brambory pěstovány na ploše 147 ha k výrobě škrobu pro průmyslové využití a bylo z nich vyrobeno 720,0 tun škrobu s jasně určeným použitím mimo potravinářství.

Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají. V ČR v oblasti právního rámce platí novela zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (zejm. novely č. 441/2005 Sb. a č. 291/2009 Sb.) a prováděcí vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy, ve znění novely č. 58/2010. Kromě dotčených předpisů jsou pro pěstitele závazná také i některá ustanovení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Plochy GM kukuřice v ČR, počet pěstitelů

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2005	150	51
2006	1 290	82
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18

Pramen: MZe ČR

Vzhledem ke stávající situaci v oblasti GMO v EU lze očekávat, že zájem českých pěstitelů o technologii, založenou na GM plodinách se bude vyvíjet úměrně s mírou tolerance GMO evropskými spotřebiteli, a s tím spojeným vývojem legislativy v EU. V ČR bude nadále existovat možnost výběru mezi pěstováním GM kukuřice a konvenčním či ekologickým pěstováním. Pěstování GM plodin je tedy svobodnou volbou každého pěstitele.

Bilanční tabulka kukuřice na zrno

Ukazatel	Jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	105,30	103,30	121,00	119,30	96,90	100,50
Výnos	t/ha	8,45	6,71	8,79	7,78	6,97	7,74
Výroba	tis. t	889,60	692,60	1063,70	928,10	675,40	778,00
Počáteční zásoby	tis. t	37,40	89,20	96,20	239,20	461,60	420,90
Dovoz celkem	tis. t	18,20	19,50	37,20	143,20	128,80	130,00
Celková nabídka	tis. t	945,20	801,30	1197,10	1310,50	1265,80	1328,90
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	459,00	479,00	461,00	466,90	543,00	527,00
z toho – potraviny	tis. t	16,00	16,00	16,00	17,00	16,00	17,00
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	13,00	13,00	15,00	16,00	17,00	20,00
– krmiva	tis. t	380,00	390,00	390,00	394,00	420,00	410,00
– technické užití	tis. t	50,00	60,00	40,00	39,90	90,00	80,00
Vývoz celkem	tis. t	397,00	226,10	496,90	382,00	301,90	421,00
Celkové užití	tis. t	856,00	705,10	957,90	848,90	844,90	948,00
Konečné zásoby	tis. t	89,20	96,20	239,20	461,60	420,90	380,90
Konečné zásoby /celkové užití	%	10,42	13,64	24,98	54,38	49,82	40,18
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	19,43	20,08	51,90	98,87	77,51	72,28

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Hektarové výnosy

V roce 2014 se očekává průměrný výnos kukuřice na zrno ve výši 7,74 t/ha. Ve srovnání s výnosem sklizně roku 2013 jde o nárůst o 0,77 t/ha (tj. o 11,0 %). Po vysokých výnosech v ročnících 2002, 2009 a 2011, kdy kukuřice na zrno dosáhla výnosové hladiny nad 8,0 t/ha, se jedná o výnos průměrné úrovně. Navýšení hektarového výnosu v letošním roce u kukuřice je způsobeno především velmi raným osevem a také dostatkem srážek v období, kdy kukuřice vytvářela palice.

Počáteční zásoby

V minulých letech kolísala úroveň počátečních zásob podle období, kdy probíhal dovoz kukuřice. S přechodem na vyšší pokrytí spotřeby domácí produkcí docházelo k postupné stabilizaci počátečních zásob. Po meziročním navýšení těchto zásob v marketingovém roce 2011/2012 pokračoval výrazný nárůst těchto zásob i v minulém marketingovém roce 2012/2013 na úroveň 239,2 tis. tun. Toto navýšení pokračovalo i v marketingovém roce 2013/2014, kdy došlo k nárůstu o 222,4 tis. tun (tj. o 93,0 %) na úroveň 461,6 tis. tun.

V tomto marketingovém roce 2014/2015 se očekává mírný pokles počátečních zásob o 222,4 na úroveň 420,9 tis. tun vzhledem k předpokládanému vyššímu vývozu a průměrné sklizni v roce 2013.

Dovoz

Rozsáhlé změny ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, ovlivnily výrazně tendence našeho zahraničního obchodu. V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí prudce poklesl a udržuje se na přijatelné hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů. Jedná se především o kukuřici na výrobu potravin či pro osevní účely.

V marketingovém roce 2013/2014 dovoz mírně poklesl, a do České republiky bylo dovezeno o 14,4 tis. tun (tj. o 10,1 %) méně kukuřice než v marketingovém roce 2012/2013, a to celkem 128,8 tis. tun.

Pro marketingový rok 2014/2015 se očekává obdobná úroveň dovozu do výše 130,0 tis. tun.

Dovoz kukuřice v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	10,7	10,1	20,8	2006/2007	41,9
2007	31,8	10,4	42,2	2007/2008	37,3
2008	26,9	19,2	46,1	2008/2009	42,9
2009	23,7	10,1	33,8	2009/2010	18,2
2010	8,1	8,0	16,1	2010/2011	19,5
2011	11,5	9,0	20,5	2011/2012	37,2
2012	28,2	108,2	136,4	2012/2013	143,2
2013	35,0	64,3	99,3	2013/2014	128,8
2014	64,5	10,6 ^{*)}	75,1 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celková nabídka

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává zvýšená úroveň v celkové nabídce kukuřice především v důsledku vysokých počátečních zásob a průměrné produkce kukuřice. Celková nabídka by v tomto období měla dosáhnout 1 328,9 tis. tun, což je o 63,1 tis. tun (tj. o 5,0 %) více než v marketingovém roce 2013/2014.

Potravinářské užití

Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud zčásti pokrývána dovozem. Pro marketingový rok 2014/2015 se očekává nepatrné navýšení v potravinářském užití kukuřice.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo zahrnuje také spotřebu osiva pro výsev kukuřice na siláž. Pro nastávající období se předpokládá mírný růst v osevních plochách kukuřice na zrno, ale především u kukuřice na siláž, což by se mělo odrazit i ve zvýšené úrovni spotřeby kukuřice na osivo ve výši 20,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Nárůst v krmivářském užití v marketingovém roce 2013/2014 souvisel především s tím, že některé stavy hospodářských zvířat (především drůbeže) v ČR mírně vzrostly.

V marketingovém roce 2014/2015 se předpokládá mírné snížení v užití kukuřice pro krmivářské užití do úrovně 410,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2013/2014 se předpokládalo snížení úrovně vývozu vzhledem k podprůměrné produkci kukuřice. V meziročním srovnání došlo ke snížení o 80,1 tis. tun (tj. o 21,0 %) na celkovou úroveň 301,9 tis. tun.

Protože se očekává průměrná produkce kukuřice, předpokládá se v marketingovém roce 2014/2015 navýšení úrovně vývozu do výše 421,0 tis. tun i s ohledem na vysoké počáteční zásoby.

Vývoz kukuřice v období let 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	103,8	147,3	251,1	2006/2007	248,8
2007	101,5	53,9	155,4	2007/2008	153,8
2008	99,9	144,6	244,5	2008/2009	356,4
2009	211,8	232,4	444,2	2009/2010	397,0
2010	164,6	87,5	252,1	2010/2011	226,1
2011	138,6	197,6	336,2	2011/2012	496,9
2012	299,3	211,3	510,6	2012/2013	382,0
2013	170,7	154,0	324,7	2013/2014	301,9
2014	147,9	51,7 ^{*)}	199,6 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)}údaje do konce září 2014

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává zvýšení celkového užití ve srovnání s předchozím obdobím, které se vyznačovalo nevýznamným meziročním poklesem. Vzhledem k předpokládanému zvýšenému vývozu kukuřice se očekává meziroční pokles konečných zásob na úroveň 380,9 tis. tun.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen krmné kukuřice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2007/2008 – 2014/2015 (bez DPH)

Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	2007/2008	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/2009	5 121	4 829	4 745	3 157	2 631	2 626	2 597	2 718	2 754	2 886	2 924	3 048
	2009/2010	3 168	3 257	2 813	2 524	2 409	2 502	2 629	2 855	2 899	2 900	3 010	3 091
	2010/2011	3 128	3 043	3 568	4 046	4 013	4 205	4 498	4 801	5 116	4 988	5 046	5 280
	2011/2012	5 241	5 219	4 857	4 010	3 718	3 712	3 834	3 934	4 128	4 240	4 588	4 688
	2012/2013	4 767	4 843	5 176	5 474	5 505	5 438	5 567	5 648	5 606	5 564	5 373	5 331
	2013/2014	5 210	5 160	4 797	4 266	4 099	4 122	4 282	4 345	4 396	4 546	4 661	4 665
	2014/2015	4 572	4 550	4 300	3 957	3 309	3 449						

Pramen: ČSÚ

Po sklizni v roce 2013 došlo u kukuřice na zrno podobně jako u ostatních obilovin k postupnému poklesu cen. Svého maxima (5 210 Kč/t) dosáhly v první polovině marketingového roku 2013/2014 v měsíci červenec 2013. S ohledem na cenový pokles cen veškerých obilovin lze očekávat, že cenový vývoj většiny krmných obilovin bude mít klesající trend.

V závěru kalendářního roku 2013 se očekává výše měsíčních cenových průměrů kukuřice v rozmezí 3 300 – 3 700 Kč/t.

Graf. č. 11.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

TRITICALE

Výroba

Sklizeň triticales se předpokládá dle ČSÚ k 15. 9. 2014 ve výši 246,4 tis. tun. Znovu se tak produkce této plodiny dostala nad hranici 200 tis. tun. V letošním marketingovém roce 2014/2015 v porovnání s marketingovým rokem 2013/2014 se jedná o navýšení celkové výroby o 32,2 tis. tun (tj. o 15,0 %).

Nárůst objemu produkce ze sklizně 2014 souvisí jednak s nárůstem osevní plochy, ale především s nárůstem hektarového výnosu. Toto navýšení výroby u triticales tak deklaruje, že je tato plodina bilančně velmi důležitou obilovinou na trhu s krmnými obilovinami.

Hektarové výnosy

Výnos triticales ze sklizně 2014 se odhaduje na 5,08 t/ha. Ve srovnání se skutečností loňské sklizně se jedná o navýšení o 0,50 t/ha (tj. o 10,9 %). Jako u většiny ozimých obilovin, tak i u triticales ovlivnil příznivý průběh počasí v jarním období (studený a deštivý květen 2014) navýšení výnosu.

Počáteční zásoby

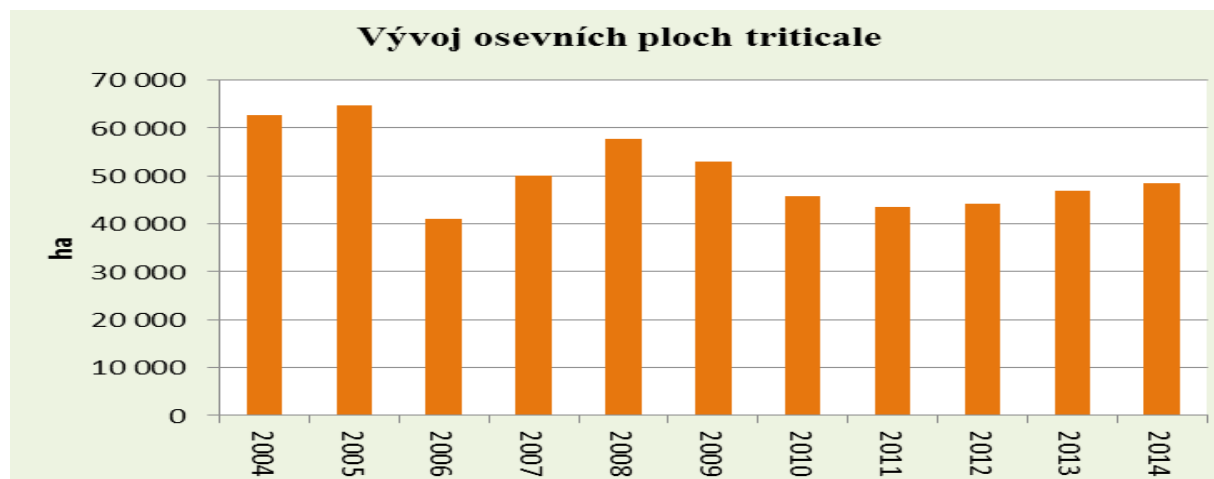
Počáteční zásoby triticales marketingového ročníku 2013/2014 zaznamenaly mírný nárůst a dostaly se na průměrnou úroveň. V meziročním srovnání došlo k nárůstu o 2,9 tis. tun (tj. o 6,8 %) na konečných 45,5 tis. tun.

V letošním marketingovém roce se očekává větší navýšení těchto zásob na úroveň 54,8 tis. tun.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2014 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2014 výše 48,5 tis. ha. To představuje meziroční nárůst o 1,7 tis. ha (tj. o 3,6 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticales, která zde byla v roce 2007.

Graf. č. 12.

Pramen: ČSÚ

Dovoz

Dovoz triticales byl v předchozích letech naprosto nevýznamný, ale v loňském marketingovém roce 2013/2014 nečekaně přesáhl objem 1,2 tis. tun.

V marketingovém roce 2014/2015 se očekává dovoz triticales ze zahraničí ve výši 1,0 tis. tun.

Celková nabídka

Průměrné konečné zásoby marketingového roku 2012/2013 větší produkce u triticales měly rozhodující vliv na celkovou nabídku pro marketingový rok 2013/2014. V tomto marketingovém roce dosáhla celkové výše 260,9 tis. tun.

Konečné zásoby marketingového roku 2014/2015 by měly vzrůst do úrovně 88,2 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2013/2014 se jedná o navýšení o 33,4 tis. tun (tj. o 60,9 %), především z důvodu vyšší produkce triticales v tomto marketingovém roce.

Domácí spotřeba

Použití triticales je soustředěno výhradně na krmné účely. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se nevyužívá. Spotřeba triticales na krmivo v marketingovém roce 2013/2014 oproti předchozímu ročníku nevýznamně vzrostla a byla na úrovni 125,0 tis. tun (meziroční nárůst o 5,0 %).

Pro marketingový rok 2014/2015 se očekává mírné snížení užití triticales na krmné účely. Snížení spotřeby triticales se očekává o 4,0 % na hladinu 120,0 tis. tun.

Spotřeba osiv zohledňuje využití triticales také jako pícní ozimé meziplodiny. Pro nadcházející období se předpokládá navýšení ve spotřebě osiva.

V marketingovém roce 2014/2015 se předpokládá využití triticales na technické užití v množství 60,0 tis. tun. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2013/2014 jde o zvýšení o 10,0 tis. tun (tj. o 20,0 %).

Bilanční tabulka triticales

Ukazatel	Jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015*)
Osevní plocha	tis. ha	53,00	45,90	43,50	44,20	46,80	48,50
Výnos	t/ha	4,210	3,73	4,520	4,310	4,58	5,08
Výroba	tis. t	222,70	171,20	196,90	190,40	214,20	246,40
Počáteční zásoby	tis. t	94,10	75,50	25,0	42,60	45,50	54,80
Dovoz celkem	tis. t	0,00	0,00	0,20	0,30	1,20	1,00
Celková nabídka	tis. t	316,80	246,70	222,10	233,30	260,90	302,20
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	228,00	213,00	162,00	171,00	187,00	194,00
z toho – potraviny	tis. t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	13,00	13,00	12,00	12,00	12,00	14,00
– krmiva	tis. t	170,00	150,00	115,00	119,00	125,00	120,00
– technické užití	tis. t	45,00	50,00	35,00	40,00	50,00	60,00
Vývoz celkem	tis. t	13,30	8,70	17,50	16,80	19,10	20,00
Celkové užití	tis. t	241,30	221,70	179,50	187,80	206,10	214,00
Konečné zásoby	tis. t	75,50	25,00	42,60	45,50	54,80	88,20
Konečné zásoby /celkové užití	%	31,29	11,28	23,74	24,21	26,59	41,21
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	33,12	11,74	26,31	26,59	29,30	45,46

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad

Vývoz

V předchozím marketingovém roce 2013/2014 vývoz triticales vzrostl a dosáhl úrovně 19,1 tis. tun, která je srovnatelná s marketingovým ročníkem 2008/2009.

V nadcházejícím marketingovém roce 2014/2015 se předpokládá podobná úroveň vývozu triticales do zahraničí (20,0 tis. tun).

Vývoz triticales v letech 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	20,5	3,7	24,2	2006/2007	5,2
2007	1,5	9,2	10,7	2007/2008	12,9
2008	3,7	5,4	9,1	2008/2009	19,7
2009	14,3	8,6	22,9	2009/2010	13,3
2010	4,7	6,7	11,4	2010/2011	8,7
2011	2,0	10,9	12,9	2011/2012	17,5
2012	6,6	11,6	18,2	2012/2013	16,8
2013	5,2	12,8	18,0	2013/2014	19,1
2014	6,3	7,0 ^{*)}	13,3 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

Celkové užití, konečné zásoby

V důsledku meziročního navýšení počátečních zásob (o 2,9 tis. tun) a vyšší sklizně roku 2014 se v marketingovém roce 2014/2015 předpokládá zvýšení domácí spotřeby (o 7,0 tis. tun) a tím také celkového užití do výše 214,0 tis. tun. Konečné zásoby by se měly meziročně zvýšit o 33,4 tis. tun (tj. o 60,9 %) do výše 88,2 tis. tun.

Cenový vývoj

Měsíční průměr cen zemědělských výrobců ČSÚ doposud u triticales nesledoval. Od počátku roku 2013 toto sledování ČSÚ uskutečňuje. MZe ČR do konce roku 2012 tyto ceny odvozovalo od cen, které byly srovnatelné s úrovní cen krmného ječmene.

Měsíční průměry cen triticales u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2012/2013 – 2013/2014 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Plodina	2012/2013	-	-	-	-	-	-	4 868	5 382	5 719	5 472	5 360	-
	2013/2014	-	3 764	3 616	3 775	3 818	3 884	4 264	3 897	4 111	3 870	-	4 308
	2014/2015	4 041	3 590	3 763	3 541	3 864	3 536						

OSTATNÍ OBILOVINY

Výroba, osevní plochy a hektarové výnosy

Tato skupina zahrnuje proso, lesknici kanárskou, čirok, pohanku a další okrajové obiloviny.

Podle soupisu ploch ČSÚ k 31. 5. 2014 byla osevní plocha ostatních obilovin 8,5 tis. ha. Tato skupina plodin vykázala meziroční snížení rozsahu pěstování o 1,5 tis. ha (tj. o 15,1 %). Rozsah pěstování této skupiny obilovin se snížil především v důsledku nulových zaorávek ozimů a je přibližně stejný jako v roce 2010. Odhad výnosů a produkce ČSÚ k 15. 9. 2014 ostatní obiloviny nezahrnuje. MZe odhaduje pro účely bilance výnos ostatních obilovin na úrovni 1,80 t/ha. Aktuální předpoklad produkce MZe u ostatních obilovin tedy dosahuje 15,3 tis. tun.

Domácí spotřeba

Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí některých speciálních krmiv.

Bilanční tabulka ostatních obilovin

Ukazatel	Jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015*)
Osevní plocha	tis. ha	8,90	8,70	8,80	11,90	10,00	8,50
Výnos	t/ha	1,64	1,31	1,67	1,91	1,32	1,80
Výroba	tis. t	14,50	11,30	14,70	22,70	13,20	15,30
Počáteční zásoby	tis. t	4,40	0,70	0,30	1,10	7,30	4,50
Dovoz celkem	tis. t	1,90	1,20	1,50	1,10	2,10	3,00
Celková nabídka	tis. t	20,80	13,20	16,50	24,90	22,60	22,80
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	12,50	6,00	5,00	9,00	9,00	9,00
z toho – potraviny	tis. t	6,00	3,00	3,00	6,00	6,00	6,00
– osiva	tis. t	1,50	1,00	1,50	2,00	2,00	2,00
– krmiva	tis. t	5,00	2,00	0,50	1,00	1,00	1,00
Vývoz celkem	tis. t	7,60	6,90	10,40	8,60	9,10	8,00
Celkové užití	tis. t	20,10	12,90	15,40	17,60	18,10	17,00
Konečné zásoby	tis. t	0,70	0,30	1,10	7,30	4,50	5,80
Konečné zásoby /celkové užití	%	3,72	2,66	7,29	41,34	24,86	34,12
Konečné zásoby /domácí spotřeba	%	5,98	5,72	22,44	80,83	50,00	64,44

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad

Graf. č. 13.

Pramen: ČSÚ

Dovoz a vývoz

Nejvýznamnějšími vývozními komoditami z této skupiny jsou proso a pohanka. Zahraniční obchod lze charakterizovat jako poměrně stabilní a odvíjí se především na základě obchodních vztahů dlouhodobějšího charakteru.

Dovoz ostatních obilovin v letech 2006 – 2014 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	0,6	0,4	1,0	2006/2007	0,8
2007	0,4	0,4	0,8	2007/2008	1,2
2008	0,8	7,2	8,0	2008/2009	7,8
2009	0,6	1,0	1,6	2009/2010	1,9
2010	0,9	0,5	1,4	2010/2011	1,2
2011	0,7	1,1	1,8	2011/2012	1,5
2012	0,4	0,5	0,9	2012/2013	1,1
2013	0,6	1,1	1,7	2013/2014	2,1
2014	1,0	0,8 ^{*)}	1,8 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014**Vývoz ostatních obilovin v letech 2006 – 2014 (tis. t)**

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	3,2	3,2	6,4	2006/2007	4,3
2007	1,1	4,4	5,5	2007/2008	6,1
2008	1,7	5,1	6,8	2008/2009	8,8
2009	3,7	4,4	8,1	2009/2010	7,6
2010	3,2	3,9	7,1	2010/2011	6,9
2011	3,0	4,6	7,6	2011/2012	10,4
2012	5,8	5,5	11,3	2012/2013	8,6
2013	3,1	4,9	8,0	2013/2014	9,1
2014	4,2	1,1 ^{*)}	5,3 ^{*)}	2014/2015	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2014

PŘÍLOHY

Obsah:

- Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě
- Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin
- Roční průměry cen zemědělských výrobců obilovin
- Roční průměry spotřebitelských cen a meziroční indexy
- Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců obilovin
- Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekářenských výrobků
- Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekářenských výrobků

Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilovin celkem
obiloviny celkem	2011	1 468 129	3 008 090	48,80	100,00
	2012	1 444 668	3 000 390	48,14	100,00
	2013	1 428 171	2 993 236	47,71	100,00
	2014	1 411 314	2 985 792	47,26	100,00
z toho: pšenice celkem	2011	863 132	3 008 090	28,69	58,79
	2012	815 381	3 000 390	27,17	56,44
	2013	829 393	2 993 236	27,71	58,07
	2014	835 941	2 985 792	27,99	59,23
pšenice ozimá	2011	805 779	3 008 090	26,78	93,35 ¹⁾
	2012	746 002	3 000 390	24,86	91,49 ¹⁾
	2013	788 422	2 993 236	26,34	95,06 ¹⁾
	2014	790 690	2 985 792	26,48	94,58 ¹⁾
pšenice jarní	2011	57 353	3 008 090	1,90	6,64 ¹⁾
	2012	69 379	3 000 390	2,31	8,51 ¹⁾
	2013	40 970	2 993 236	1,37	4,94 ¹⁾
	2014	45 251	2 985 792	1,51	5,41 ¹⁾
žito	2011	24 985	3 008 090	0,83	1,70
	2012	30 557	3 000 390	1,02	2,12
	2013	37 498	2 993 236	1,25	2,63
	2014	25 137	2 985 792	0,84	1,78

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilovin celkem
ječmen celkem	2011	372 780	3 008 090	12,39	25,39
	2012	382 330	3 000 390	12,74	26,46
	2013	348 992	2 993 236	11,66	24,44
	2014	350 518	2 985 792	11,74	24,84
ječmen ozimý	2011	100 809	3 008 090	3,35	27,04 ²⁾
	2012	98 004	3 000 390	3,27	25,63 ²⁾
	2013	106 265	2 993 236	3,55	30,45 ²⁾
	2014	102 927	2 985 792	3,45	29,36 ²⁾
ječmen jarní	2011	271 972	3 008 090	9,04	72,96 ²⁾
	2012	284 326	3 000 390	12,81	74,37 ²⁾
	2013	242 727	2 993 236	8,11	69,55 ²⁾
	2014	247 590	2 985 792	8,29	70,64 ²⁾
oves	2011	45 236	3 008 090	1,50	3,08
	2012	50 770	3 000 390	1,69	3,51
	2013	43 559	2 993 236	1,46	3,05
	2014	42 289	2 985 792	1,42	3,00
triticale	2011	43 529	3 008 090	1,44	2,96
	2012	44 200	3 000 390	1,47	3,06
	2013	46 816	2 993 236	1,56	3,28
	2014	48 497	2 985 792	1,62	3,44
kukuřice	2011	109 651	3 008 090	3,65	7,47
	2012	109 565	3 000 390	3,65	7,58
	2013	96 902	2 993 236	3,24	6,78
	2014	100 453	2 985 792	3,36	7,11
ostatní obiloviny	2011	8 816	3 008 090	0,29	0,60
	2012	11 865	3 000 390	0,39	0,82
	2013	9 984	2 993 236	0,33	0,70
	2014	8 478	2 985 792	0,28	0,60

Pramen: ČSÚ – soupis ploch osevů v ČR k 31. 5.; Statistická ročenka půdního fondu ČR, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ procenta z pšenice celkem ²⁾ procenta z ječmene celkem

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin v ČR

Pšenice ozimá

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	754 802	752 109	3 194 155	4,25
1994	765 082	764 659	3 551 666	4,64
1995	795 331	794 647	3 693 156	4,65
1996	756 484	754 656	3 560 921	4,72
1997	773 909	766 269	3 427 413	4,47
1998	849 237	847 900	3 637 835	4,29
1999	744 994	744 577	3 549 670	4,77
2000	888 162	886 562	3 848 694	4,34
2001	873 463	870 016	4 305 486	4,95
2002	796 214	796 214	3 694 503	4,64
2003	541 695	541 696	2 244 457	4,14
2004	801 719	801 719	4 775 190	5,96
2005	762 793	762 792	3 931 811	5,15
2006	719 528	719 520	3 506 252	4,49
2007	750 102	750 103	3 761 674	5,01
2008	760 399	760 399	4 470 309	5,88
2009	793 472	793 472	4 229 261	5,33
2010	785 491	785 491	3 992 965	5,08
2011	805 779	805 779	4 660 196	5,78
2012	742 002	742 002	3 234 859	4,34
2013	788 422	788 422	4 530 773	5,75
2014	790 690*	790 690*	5 215 244*	6,60*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Pšenice jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1994	47 148	46 151	161 810	3,51
1995	36 661	36 106	129 613	3,59
1996	44 855	43 954	166 282	3,78
1997	60 228	59 181	212 856	3,60
1998	64 773	64 401	206 906	3,21
1999	122 567	122 526	487 601	3,91
2000	84 549	83 873	235 413	2,81
2001	53 784	53 220	170 594	3,21
2002	52 616	52 616	171 970	3,27
2003	106 695	106 694	393 434	3,69
2004	61 439	61 442	267 333	4,35
2005	57 647	57 647	219 228	3,70
2006	61 991	61 991	208 594	3,36
2007	60 884	60 884	177 250	2,91
2008	41 925	41 926	161 193	3,84
2009	37 827	37 827	128 812	3,41
2010	48 086	48 086	168 588	3,51
2011	57 353	57 353	252 851	4,41
2012	69 379	69 379	284 037	4,09
2013	40 970	40 970	169 923	4,15
2014	45 251*	45 251*	216 002*	4,77*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Pšenice celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	783 198	780 236	3 304 271	4,23
1994	812 230	810 810	3 713 476	4,58
1995	831 992	830 753	3 822 769	4,60
1996	801 339	798 610	3 727 203	4,67
1997	834 137	825 450	3 640 269	4,41
1998	914 010	912 301	3 844 741	4,21
1999	867 561	867 102	4 028 271	4,65
2000	972 711	970 435	4 084 107	4,21
2001	927 247	923 236	4 476 080	4,85
2002	848 830	848 830	3 866 473	4,56
2003	648 389	648 390	2 637 891	4,07
2004	863 158	863 161	5 042 523	5,84
2005	820 440	820 439	4 145 039	5,05
2006	781 519	781 520	3 506 252	4,49
2007	810 987	810 987	3 938 924	4,86
2008	802 325	802 325	4 631 502	5,77
2009	831 299	831 299	4 358 073	5,24
2010	833 577	833 577	4 161 553	4,99
2011	863 132	863 132	4 913 048	5,69
2012	815 381	815 381	3 518 896	4,32
2013	829 393	829 393	4 700 696	5,67
2014	835 941*	835 941*	5 431 246*	6,50*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Žito

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	66 976	67 161	256 079	3,81
1994	78 879	78 548	275 654	3,51
1995	79 377	79 344	261 938	3,30
1996	64 088	63 597	204 279	3,21
1997	75 740	75 647	259 412	3,43
1998	72 153	71 861	261 167	3,63
1999	55 160	55 069	202 373	3,67
2000	44 178	43 881	150 052	3,42
2001	40 987	40 129	149 298	3,72
2002	35 332	35 332	119 154	3,37
2003	41 915	41 916	159 312	3,80
2004	59 209	59 209	313 348	5,29
2005	46 903	46 903	196 755	4,19
2006	22 481	22 481	74 811	3,33
2007	37 503	37 504	177 507	4,73
2008	43 399	43 399	209 787	4,83
2009	38 453	38 453	178 070	4,63
2010	30 249	30 249	118 233	3,91
2011	24 985	24 985	118 456	4,74
2012	30 557	30 557	146 962	4,81
2013	37 498	37 498	176 278	4,70
2014	25 137*	25 137*	140 177*	5,58*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	194 611	192 004	676 289	3,52
1994	184 364	184 121	805 763	4,38
1995	189 959	189 497	818 016	4,32
1996	153 747	151 635	512 733	3,38
1997	158 118	157 051	664 811	4,23
1998	187 072	186 196	725 412	3,90
1999	164 412	164 083	664 112	4,05
2000	142 110	141 846	561 460	3,96
2001	156 732	156 311	695 011	4,45
2002	142 917	142 917	508 428	3,56
2003	98 818	98 817	305 289	3,09
2004	115 605	115 605	595 911	5,15
2005	124 806	124 804	549 143	4,40
2006	102 510	102 509	384 852	3,75
2007	129 515	129 514	623 063	4,81
2008	141 174	141 174	659 841	4,67
2009	136 613	136 613	648 753	4,82
2010	110 207	110 207	495 786	4,50
2011	100 809	100 809	467 740	4,64
2012	98 004	98 004	390 385	3,98
2013	106 265	106 265	474 699	4,47
2014	102 927*	102 927*	589 311*	5,73*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Ječmen jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	443 652	444 457	1 742 228	3,92
1994	456 907	456 246	1 613 534	3,54
1995	370 259	368 119	1 322 471	3,59
1996	450 382	448 212	1 749 644	3,90
1997	495 333	489 441	1 819 737	3,72
1998	393 381	391 498	1 367 690	3,49
1999	379 284	378 827	1 473 264	3,89
2000	354 272	352 892	1 067 912	3,03
2001	341 132	338 817	1 270 600	3,75
2002	345 153	345 153	1 284 129	3,72
2003	451 137	451 137	1 763 404	3,91
2004	353 390	353 390	1 734 671	4,91
2005	396 722	396 723	1 646 233	4,15
2006	425 635	425 633	1 512 851	3,55
2007	369 177	369 177	1 270 345	3,44
2008	341 220	341 221	1 584 024	4,64
2009	320 207	320 207	1 354 278	4,23
2010	278 718	278 718	1 088 670	3,91
2011	271 972	271 972	1 345 940	4,95
2012	284 326	284 326	1 226 082	4,31
2013	242 727	242 727	1 119 961	4,61
2014	247 590*	247 590*	1 386 050*	5,60*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Ječmen celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	638 263	636 461	2 418 517	3,80
1994	641 271	640 367	2 419 297	3,78
1995	560 218	557 615	2 140 487	3,84
1996	604 129	599 847	2 262 377	3,77
1997	653 451	646 492	2 484 548	3,84
1998	580 453	577 694	2 093 101	3,62
1999	543 696	542 910	2 137 376	3,94
2000	496 382	494 737	1 629 372	3,29
2001	497 864	495 128	1 965 611	3,97
2002	488 070	488 070	1 792 557	3,67
2003	549 955	549 954	2 068 693	3,76
2004	468 996	468 995	2 330 582	4,97
2005	521 527	521 527	2 195 376	4,21
2006	528 145	528 142	1 897 703	3,59
2007	498 692	498 691	1 893 408	3,80
2008	482 395	482 395	2 243 865	4,65
2009	454 820	454 820	2 003 032	4,40
2010	388 925	388 925	1 584 456	4,07
2011	372 781	372 781	1 813 679	4,87
2012	382 330	382 330	1 616 467	4,23
2013	348 992	348 992	1 593 760	4,57
2014	350 518*	350 518*	1 975 360*	5,64*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Oves

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	67 973	69 509	262 594	3,78
1994	76 709	76 306	207 562	2,72
1995	60 112	60 236	186 693	3,10
1996	66 094	65 541	214 163	3,27
1997	77 823	77 570	246 637	3,18
1998	58 794	57 688	179 671	3,11
1999	54 415	53 988	179 130	3,32
2000	50 950	50 117	135 858	2,71
2001	49 388	47 802	136 363	2,85
2002	61 026	61 026	167 708	2,75
2003	77 371	77 370	233 560	3,02
2004	58 573	58 572	227 017	3,88
2005	51 667	51 666	151 054	2,92
2006	57 697	57 697	154 906	2,68
2007	59 016	59 016	159 408	2,70
2008	49 049	49 049	155 868	3,18
2009	50 021	50 021	165 993	3,32
2010	52 278	52 278	138 244	2,64
2011	45 236	45 236	164 248	3,63
2012	50 770	50 770	171 976	3,39
2013	43 559	43 559	139 120	3,19
2014	42 289*	42 289*	161 705*	3,82*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Triticale

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
2004	62 776	62 776	305 396	4,86
2005	64 811	64 811	255 186	3,94
2006	41 023	41 020	131 353	3,20
2007	50 051	50 050	205 513	4,11
2008	57 758	57 758	255 568	4,42
2009	52 950	52 950	222 711	4,21
2010	45 871	45 871	171 200	3,73
2011	43 529	43 529	196 918	4,52
2012	44 200	44 200	190 370	4,31
2013	46 816	46 816	214 207	4,58
2014	48 497*	48 497*	246 372*	5,08*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Kukuřice na zrno

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1994	29 930	26 964	91 396	3,39
1995	27 315	26 441	113 274	4,28
1996	29 877	33 123	168 684	5,09
1997	34 985	41 184	285 199	6,92
1998	29 185	32 907	200 562	6,09
1999	33 036	39 447	260 495	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2002	70 570	70 570	616 234	8,73
2003	78 040	85 426	476 371	5,58
2004	87 821	89 921	551 628	6,13
2005	79 981	98 044	702 933	7,17
2006	84 900	89 798	606 366	6,75
2007	93 065	111 660	758 781	6,80
2008	107 899	113 777	858 407	7,54
2009	91 610	105 268	889 574	8,45
2010	99 945	103 276	692 589	6,71
2011	109 651	121 006	1 063 736	8,79
2012	109 565	119 333	928 147	7,78
2013	111 931	96 902	675 380	6,97
2014	100 453*	100 453*	778 004*	7,74*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014

Ostatní obiloviny

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
2007	11 877	11 877	19 320	1,63
2008	9 893	9 893	14 505	1,47
2009	8 868	8 868	14 547	1,64
2010	8 661	8 661	11 343	1,31
2011	8 816	8 816	14 722	1,67
2012	11 865	11 865	22 675	1,91
2013	9 984	9 984	13 170	1,32
2014	8 478	8 478	15 260*	1,80*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhad MZe ČR

Obiloviny celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	1 688 982	1 676 320	7 532 219	4,49
1988	1 676 759	1 655 290	7 532 215	4,55
1989	1 669 850	1 661 944	7 793 145	4,69
1990	1 652 169	1 639 715	8 946 879	5,46
1991	1 620 585	1 611 787	7 845 290	4,87
1992	1 586 262	1 583 160	6 564 898	4,15
1993	1 606 911	1 605 992	6 467 852	4,03
1994	1 660 338	1 654 149	6 777 231	4,10
1995	1 581 341	1 575 977	6 601 711	4,19
1996	1 586 491	1 581 032	6 644 145	4,20
1997	1 696 325	1 685 820	6 982 772	4,14
1998	1 680 760	1 678 285	6 668 920	3,97
1999	1 586 592	1 591 099	6 928 371	4,35
2000	1 647 508	1 650 114	6 454 237	3,91
2001	1 626 785	1 623 624	7 337 589	4,52
2002	1 562 116	1 562 116	6 770 829	4,33
2003	1 452 349	1 459 736	5 762 396	3,95
2004	1 607 251	1 609 351	8 783 801	5,46
2005	1 593 487	1 611 547	7 659 851	4,75
2006	1 527 104	1 571 019	6 473 588	4,12
2007	1 567 191	1 579 785	7 152 861	4,53
2008	1 552 682	1 558 596	8 369 503	5,37
2009	1 528 021	1 541 679	7 831 999	5,08
2010	1 459 506	1 462 837	6 877 619	4,70
2011	1 468 130	1 479 485	8 284 807	5,60
2012	1 444 668	1 454 436	6 595 493	4,53
2013	1 428 171	1 413 143	7 512 612	5,32
2014	1 402 834*	1 402 834*	8 732 865*	6,23*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2014 dle ČSÚ, u ostatních obilovin dle MZe

Cenový vývoj obilovin a jejich produktů

Roční průměry cen zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina / rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pšenice potravinářská	3 150	4 578	5 106	2 889	3 392	5 039	4 884	5 288	4 483
Pšenice krmná	2 548	3 851	4 498	2 603	2 957	4 335	4 485	4 901	4 119
Ječmen sladovnický	3 270	4 729	6 012	3 848	3 408	4 821	5 121	5 582	5 164
Ječmen potravinářský	2 897	3 934	5 097	2 996	3 118	4 434	4 953	5 408	5 335
Ječmen krmný	2 464	3 675	4 278	2 483	2 640	4 024	4 450	4 485	3 959
Žito	2 927	4 386	4 789	2 645	2 852	4 726	5 061	4 621	3 931
Oves krmný	2 421	3 489	4 188	2 718	2 558	3 560	3 928	4 127	3 590
Kukuřice krmná	2 940	4 183	4 634	2 800	3 282	4 707	4 567	5 062	4 253

Pramen: ČSÚ

Roční průměry spotřebitelských cen v Kč/kg a meziroční indexy v %

Výrobek / rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pšeničná mouka hrubá	7,26	9,09	12,81	9,56	8,61	11,21	11,70	13,65	13,52
Index (předch. rok = 100)	91,67	125,25	140,92	74,63	90,06	130,20	104,37	116,67	99,02
Pšeničná mouka hladká	7,38	9,11	12,83	9,91	8,73	11,37	11,60	13,48	13,18
Index (předch. rok = 100)	94,61	123,44	140,83	77,24	88,13	130,24	102,02	116,21	97,77
Chléb kmínový	16,22	18,98	22,85	19,54	18,36	21,55	22,88	23,06	23,00
Index (předch. rok = 100)	108,21	117,02	120,39	85,51	93,96	117,37	106,17	100,79	99,73

Pramen: ČSÚ

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravinářská	2004/05	4 275	3 373	3 130	3 176	3 139	2 993	2 946	2 880	2 743	2 728	2 665	2 600
	2005/06	2 557	2 559	2 645	2 825	2 944	2 886	2 859	2 894	2 937	2 917	2 958	2 965
	2006/07	2 969	2 860	3 126	3 467	3 584	3 655	3 780	3 923	4 100	4 154	4 089	4 076
	2007/08	4 026	4 435	5 133	5 591	5 819	5 806	5 876	6 015	6 098	6 207	6 210	6 036
	2008/09	5 832	4 409	3 932	3 829	3 549	3 284	2 928	2 987	3 063	3 025	3 010	3 073
	2009/10	3 093	2 821	2 693	2 698	2 612	2 663	2 661	2 733	2 756	2 741	2 731	2 810
	2010/11	2 916	3 426	4 218	4 510	4 558	4 649	4 816	5 280	5 610	5 629	5 687	5 634
	2011/12	5 348	4 808	4 551	4 527	4 426	4 155	4 057	4 171	4 339	4 529	4 788	5 005
	2012/13	5 161	5 371	5 645	5 769	5 831	5 932	6 033	6 116	6 117	6 019	5 972	5 847
	2013/14	5 656	4 424	4 216	4 273	4 343	4 436	4 555	4 585	4 599	4 671	4 748	4 789
	2014/15	4 608	4 353	4 335	4 197	4 159	4 163						
Pšenice krmná	2004/05	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/06	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/07	2 482	2 478	2 527	2 687	2 821	2 941	3 085	3 367	3 407	3 344	3 495	3 379
	2007/08	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
	2008/09	5 163	3 705	3 336	3 198	2 901	2 713	2 651	2 666	2 769	2 740	2 749	2 781
	2009/10	2 784	2 457	2 408	2 400	2 407	2 419	2 509	2 596	2 592	2 603	2 570	2 653
	2010/11	2 699	3 143	3 399	3 436	3 580	3 702	3 882	4 647	4 782	4 839	4 843	4 893
	2011/12	4 654	4 031	3 895	3 907	3 854	3 797	3 814	4 011	4 106	4 294	4 415	4 566
	2012/13	4 642	4 854	4 983	5 169	5 247	5 335	5 576	5 714	5 695	5 672	5 505	5 306
	2013/14	4 815	4 241	4 022	4 093	4 054	4 114	4 279	4 344	4 376	4 516	4 666	4 538
	2014/15	4 179	3 930	3 746	3 607	3 636	3 606						
Žito	2005/06	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/07	2 628	2 748	2 975	3 234	3 475	3 579	3 738	3 750	3 750	3 988	4 025	-
	2007/08	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/09	5 555	4 350	3 860	3 779	3 609	3 113	3 059	2 932	2 837	2 669	2 735	2 594
	2009/10	2 879	2 500	2 507	2 313	2 298	2 413	2 245	2 299	2 282	2 369	2 294	2 299
	2010/11	2 355	2 643	3 315	3 794	3 820	4 506	4 296	4 519	5 583	5 408	5 099	4 960
	2011/12	4 705	4 245	4 170	4 689	4 556	4 482	4 680	4 943	5 085	5 011	5 099	5 005
	2012/13	5 000	5 358	5 160	5 264	5 318	5 372	5 543	5 420	5 324	5 378	5 282	5 413
	2013/14	5 314	3 844	3 351	3 678	3 470	3 440	3 438	3 624	3 826	3 918	4 175	4 200
	2014/15	4 214	4 100	3 799	4 123	3 935	3 818						

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladovnický	2005/06	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/07	3 122	3 212	3 267	3 344	3 434	3 475	3 682	3 713	4 127	4 309	4 124	4 212
	2007/08	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/09	6 165	5 904	5 582	5 256	5 200	4 975	4 651	4 734	4 443	4 106	3 864	3 535
	2009/10	3 595	3 652	3 364	3 383	3 514	3 336	3 343	3 280	3 409	3 198	3 250	3 081
	2010/11	3 072	3 055	3 388	3 652	4 017	4 147	4 241	4 518	4 652	4 710	5 063	4 916
	2011/12	4 874	4 814	4 939	5 054	5 010	5 056	5 045	5 149	5 105	5 189	5 148	5 207
	2012/13	5 175	4 940	5 071	5 180	5 251	5 305	5 546	5 635	5 732	5 770	5 756	5 985
	2013/14	6 029	5 348	5 321	5 253	5 236	5 272	5 243	5 262	5 204	5 194	5 225	5 280
	2014/15	5 145	5 173	5 144	5 006	5 091	5 001						
Ječmen potravinářský	2005/06	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/07	-	2 766	-	3 127	-	3 130	3 136	3 180	3 092	3 300	3 397	3 317
	2007/08	3 442	3 526	4 491	4 961	5 640	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/09	-	4 553	4 440	4 600	4 588	-	3 083	3 389	3 734	3 783	3 136	3 330
	2009/10	-	-	-	2 500	2 786	-	2 574	-	3 137	3 390	2 542	2 623
	2010/11	2 633	2 667	3 075	3 473	3 271	4 392	3 742	4 070	4 414	4 970	-	-
	2011/12	4 975	4 224	4 188	4 382	4 102	4 697	4 765	4 688	4 863	4 997	5 115	5 014
	2012/13	-	4 850	5 093	5 223	5 469	5 435	5 456	5 980	6 011	5 970	5 791	5 740
	2013/14	-	-	4 804	4 765	-	-	4 900	5 188	-	5 247	-	-
	2014/15	-	-	5 441	-	-	4 741						
Ječmen krmný	2005/06	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/07	2 431	2 368	2 431	2 483	2 598	2 678	2 812	3 055	3 200	3 175	3 234	3 158
	2007/08	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/09	4 311	3 439	3 426	3 186	2 951	2 841	2 724	2 638	2 732	2 659	2 598	2 620
	2009/10	2 410	2 207	2 249	2 360	2 301	2 300	2 330	2 378	2 412	2 359	2 357	2 335
	2010/11	2 336	2 543	2 903	3 138	3 201	3 393	3 615	4 020	4 220	4 432	4 399	4 244
	2011/12	4 047	3 942	3 986	3 874	3 738	3 766	3 905	3 949	4 096	4 376	4 512	4 486
	2012/13	4 545	4 712	4 912	5 003	4 948	4 979	5 009	5 137	5 071	5 060	5 008	4 766
	2013/14	4 319	3 846	3 934	3 888	3 836	3 947	3 986	4 050	4 243	4 311	4 519	4 326
	2014/15	4 033	3 874	3 724	3 541	3 478	3 420						

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	2005/06	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 296
	2006/07	2 375	2 477	2 478	2 530	2 599	2 697	2 765	2 839	3 001	3 238	3 248	3 325
	2007/08	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/09	4 545	4 198	3 335	3 244	3 112	3 085	3 185	3 103	2 929	2 984	2 877	3 014
	2009/10	2 839	2 394	2 281	2 349	2 442	2 215	2 275	2 435	2 462	2 475	2 432	2 448
	2010/11	2 501	2 296	2 557	2 844	2 963	3 009	3 252	3 468	3 937	3 955	3 707	3 652
	2011/12	3 793	3 397	3 230	3 415	3 487	3 430	3 363	3 658	3 776	3 923	3 986	3 749
	2012/13	3 884	4 134	4 422	4 385	4 321	4 418	4 353	4 627	4 416	4 640	4 518	4 292
	2013/14	4 427	4 216	3 761	3 506	3 289	3 484	3 497	3 707	3 983	3 984	3 849	3 978
	2014/15	3 724	3 245	3 168	3 285	3 263	3 391						
Kukuřice krmná	2005/06	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/07	2 828	2 801	2 887	3 086	3 290	3 429	3 601	3 784	3 848	3 744	3 715	3 678
	2007/08	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/09	5 121	4 829	4 745	3 157	2 631	2 626	2 597	2 718	2 754	2 886	2 924	3 048
	2009/10	3 168	3 257	2 813	2 524	2 409	2 502	2 629	2 855	2 899	2 900	3 010	3 091
	2010/11	3 128	3 043	3 568	4 046	4 013	4 205	4 498	4 801	5 116	4 988	5 046	5 280
	2011/12	5 241	5 219	4 857	4 010	3 718	3 712	3 834	3 934	4 128	4 240	4 588	4 688
	2012/13	4 767	4 843	5 176	5 474	5 505	5 438	5 567	5 648	5 606	5 564	5 373	5 331
	2013/14	5 210	5 160	4 797	4 266	4 099	4 122	4 282	4 345	4 396	4 545	4 661	4 665
	2014/15	4 572	4 550	4 300	3 957	3 309	3 449						

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
2009	8 479,68	7 625,03	7 628,37	7 488,45	7 516,96	7 663,86	7 424,16	7 163,68	6 806,86	6 472,90	6 356,24	6 465,18
2010	6 553,20	6 159,88	6 130,99	5 983,87	5 922,27	5 866,05	5 707,46	5 882,07	6 091,85	6 268,99	7 176,04	7 744,57
2011	8 236,85	8 672,48	9 064,1	8 910,35	8 930,28	9 495,56	9 236,53	9 159,79	8 791,17	8 628,66	8 591,81	8 368,53
2012	8 311,99	8 150,11	8 048,95	7 915,12	7 912,14	8 245,01	8 264,38	8 112,95	8 265,91	8 654,63	8 918,37	9 269,86
2013	9 343,26	9 487,71	9 357,57	9 577,6	9 319,45	9 342,08	9 449,83	9 342,66	8 461,97	8 245,53	8 340,89	8 129,58
2014	8 140,28	8 308,80	8 064,00	8 127,33	8 344,65	7 945,41	8 199,24	8 064,46	8 284,46	8 274,79	7 928,13	8 181,79
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
2009	7 226,61	6 534,88	6 475,31	6 395,78	6 304,96	6 263,72	6 252,74	6 136,31	6 057,22	5 817,58	5 683,34	5 663,41
2010	5 660,59	5 655,69	5 584,19	5 563,91	5 534,38	5 548,16	5 536,88	5 545,83	6 007,03	6 354,3	6 548,84	6 840,51
2011	7 243,52	8 030,09	8 158,72	8 244,94	8 289,39	8 282,79	8 267,38	8 196,92	8 047,92	7 743,78	7 458,61	7 325,84
2012	7 199,01	7 036,58	6 968,65	6 924,02	6 990,26	7 068,45	7 079,72	7 247,36	7 543,99	7 777,95	7 928,34	8 045,76
2013	8 260,09	8 411,56	5 503,73	8 467,98	8 457,21	8 343,6	8 288,26	8 081,46	7 754,19	7 458,34	7 209,05	7 121,40
2014	7 127,37	6 968,34	6 890,58	6 894,47	6 905,28	6 920,43	6 900,05	6 789,88	6 721,08	6 530,83	6 464,61	6 469,73
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
2009	6 655,28	5 968,90	5 869,69	5 786,69	5 760,64	5 687,36	5 673,41	5 595,66	5 518,41	5 354,25	5 215,20	5 215,50
2010	5 170,46	5 068,99	5 023,09	4 990,26	4 940,20	4 969,59	4 965,59	4 965,28	5 335,88	6 021,97	6 430,30	6 560,21
2011	6 854,72	7 522,93	7 640,67	7 804,99	7 891,39	7 951,97	7 960,95	7 860,07	7 818,48	7 428,89	7 203,08	7 089,68
2012	6 862,32	6 684,03	6 629,85	6 608,55	6 662,61	6 732,73	6 794,51	7 071,75	7 339,89	7 488,32	7 614,23	7 775,03
2013	7 799,82	8 243,06	8 266,63	8 244,53	8 156,30	8 053,36	8 053,48	7 875,15	7 621,88	7 238,29	7 071,47	7 106,73
2014	7 005,81	6 763,19	6 732,99	6 706,32	6 775,38	6 823,26	6 820,00	6 632,34	6 474,65	6 384,98	6 329,33	6 257,29
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
2009	6 751,85	6 404,24	6 354,14	6 024,02	5 976,74	5 894,45	5 894,82	5 909,30	5 815,64	5 608,17	5 438,62	5 431,34
2010	5 379,02	5 353,03	5 288,26	5 345,91	5 354,11	5 342,49	5 343,57	5 321,58	5 572,45	6 024,24	6 555,81	6 959,86
2011	7 282,92	8 132,97	8 357,22	8 589,67	8 635,95	8 595,75	8 616,93	8 567,94	8 444,59	8 379,78	8 403,77	8 319,86
2012	8 296,19	8 294,48	8 319,35	8 297,18	8 336,77	8 358,70	8 329,98	8 366,52	8 400,29	8 385,69	8 350,77	8 334,62
2013	8 218,86	8 324,38	8 307,23	8 301,37	8 246,2	8 162,68	8 080,13	8 037,06	7 769,29	7 585,27	7 406,55	7 360,16
2014	7 273,99	6 548,17	6 579,89	6 544,25	6 577,31	6 627,36	6 584,07	6 591,40	6 592,37	6 582,72	6 540,92	6 525,38
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
2009	16,59	16,36	16,22	15,88	15,73	15,51	15,40	15,16	15,14	14,89	14,74	14,69
2010	14,78	14,74	14,44	14,34	14,28	14,18	14,18	14,23	14,26	14,30	15,19	15,84
2011	16,09	16,05	16,04	16,52	17,65	17,99	18,09	18,35	18,34	18,34	18,30	18,28
2012	17,98	17,73	17,44	17,42	17,40	17,37	17,44	17,39	17,40	17,49	17,59	17,77
2013	17,71	17,62	17,61	17,62	17,55	17,37	17,25	17,20	17,15	17,09	17,04	17,01
2014	17,01	16,86	16,82	16,89	16,93	16,94	16,83	16,79	16,87	16,85	16,70	16,64
Pečivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
2009	33,22	32,61	31,38	30,89	30,45	29,70	29,26	28,67	28,46	27,79	26,99	26,30
2010	26,29	25,63	25,02	24,74	24,69	24,62	24,72	24,60	24,44	24,28	25,65	27,40
2011	27,71	27,85	27,73	29,16	32,49	33,29	33,61	33,61	33,61	34,14	34,03	33,85
2012	33,50	33,16	32,80	32,80	32,32	32,69	32,81	32,79	32,79	32,83	32,97	33,31
2013	33,33	33,34	33,23	32,86	32,78	32,46	32,13	32,01	31,73	31,58	31,38	30,73
2014	30,60	30,62	30,43	30,20	30,42	30,40	30,03	30,17	30,15	30,04	30,11	29,55

Pramen: ČSÚ

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků v Kč

Výrobek	Měsíc												
	Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká I kg	2010	8,41	8,73	8,38	8,67	8,50	8,29	7,99	7,99	8,59	8,88	10,03	10,37
	2011	10,71	11,24	11,24	11,41	11,83	11,79	11,62	11,04	11,24	11,30	11,57	11,47
	2012	11,56	11,33	11,33	10,53	10,63	10,55	10,56	11,26	11,75	12,60	12,85	12,82
	2013	13,33	13,36	13,48	13,60	13,68	13,52	13,14	13,73	13,52	13,32	13,07	12,71
	2014	13,37	13,14	13,39	13,22	12,80	13,40	13,11	13,31	13,42	13,25	13,27	12,47
Pšeničná mouka hrubá I kg	2010	8,10	8,42	8,62	8,71	8,36	8,17	7,96	7,58	8,26	8,52	10,22	10,38
	2011	10,50	11,05	11,25	11,34	11,52	11,00	11,60	11,25	11,11	11,08	11,49	11,44
	2012	11,49	11,21	11,18	9,92	10,12	10,55	10,79	11,66	11,81	12,54	12,94	13,23
	2013	13,54	13,75	13,52	13,76	13,85	13,50	13,55	13,73	13,63	13,70	13,29	13,18
	2014	13,64	13,52	13,48	13,36	13,43	13,58	13,59	13,63	13,87	13,73	13,18	13,20
Chléb konzumní krmínový I kg	2010	17,83	18,89	18,89	18,84	18,22	18,39	17,73	17,43	17,69	17,69	18,87	19,85
	2011	19,17	19,15	19,05	19,48	22,52	22,70	22,12	22,63	22,94	22,92	22,96	22,96
	2012	22,78	22,75	23,34	23,30	22,72	22,76	22,51	22,68	22,73	22,75	23,18	23,19
	2013	22,88	22,45	23,26	23,31	23,30	22,96	23,15	23,14	23,11	22,95	23,08	23,05
	2014	23,06	23,05	23,17	23,12	23,25	22,71	23,01	23,03	22,49	23,04	23,01	23,04
Pečivo pšeničné bílé I kg	2010	33,78	33,66	33,51	32,27	33,19	33,30	33,21	33,38	31,89	33,02	34,91	38,37
	2011	37,66	37,64	37,75	38,45	45,88	45,99	45,97	46,10	46,08	46,08	46,09	45,99
	2012	45,50	45,55	46,07	44,06	43,15	43,12	42,89	41,80	41,85	41,84	43,56	44,11
	2013	45,41	44,00	43,95	41,97	41,41	41,28	40,97	40,97	41,03	40,51	40,96	40,72
	2014	40,74	40,72	40,79	40,24	41,60	40,97	40,36	40,66	40,43	39,06	40,38	39,99

Pramen: ČSÚ

